Rabat: În ajunul conferinței interarabe

Începînd de sîmbătă, 20 decembrie, capitala Marocului va găzdui conferința țărilor arabe la nivel înalt, a cincea după conferințele de la Cairo și Alexandria (1964), de la Casablanca (1965) și de la Khartum (1967). Hotărîrea convocării unei noi reuniuni — luată de Consiliul apărării al Ligii Arabe, întrunit la Cairo, la 10 noiembrie, în absența Tunisiei — semnifică, în optica observatorilor politici arabi, consumarea unei „prime faze" în evoluția conflictului arabo-israelian, cuprinzînd perioada scursă de la conferința șefilor de state de la Khartum din 1967. După cum se știe, această conferință, convocată la două luni de la izbucnirea războiului din iunie, hotărîse ca statele arabe să-și unească acțiunile și să continue stabilirea de contacte în vederea lichidării conflictului și obținerii retragerii trupelor israeliene de pe teritoriile ocupate. În același timp, se reafirmase principiul refuzului de a recunoaște statul israelian și de a duce tratative directe cu guvernul acestei țări. Conferința hotărîse, de asemenea, ca Arabia Saudită, Kuweitul și Libia să furnizeze R.A.U. și Iordaniei asistență financiară.

În iulie trecut, președintele Nasser avea să aprecieze pentru prima dată că principiile enunțate la Khartum sînt depășite dacă se urmărește reglementarea politică a conflictului și că mobilizarea lumii arabe, așa cum fusese concepută în capitala sudaneză, se dovedește, în condițiile actuale, insuficientă. Cei doi ani de eforturi pe plan diplomatic consacrate găsirii unei soluții politice pentru conflictul din regiune, bazată în principal pe aplicarea rezoluției Consiliului de Securitate din 22 noiembrie 1967, n-au dat încă rezultatele scontate, declarase șeful statului egiptean. A venit momentul, spunea el, în esență, de a întocmi un bilanț și eventual de a stabili o nouă strategie. Era primul apel lansat pentru organizarea unei noi conferințe arabe la nivel înalt, apel care nu a găsit ecou la acel moment datorită, în special, refuzului Arabiei Saudite și Siriei. Au intervenit, însă, o serie de evenimente — incendierea moscheei Al Aksa și conferința islamică de la Rabat, lovitura de stat de la Tripoli, prelungirea impasului diplomatic și, în sfîrșit, criza libaneză — care au influențat, în cele din urmă, hotărîrea conducătorilor statelor arabe în favoarea unei reuniuni la nivel înalt.

Deși nu a fost dată încă publicității o ordine de zi oficială, potrivit oficiosului egiptean „Al-Ahram", ordinea de zi provizorie stabilită de Consiliul apărării al Ligii Arabe ar cuprinde următoarele : „mobilizarea potențialului politic, economic și militar al națiunii arabe pentru lupta de eliberare ; întărirea acestei lupte ; consolidarea rezistenței palestiniene în teritoriile arabe ocupate". La întoarcerea de la Cairo, unde condusese delegația țării sale la ședința Consiliului Ligii Arabe, ministrul afacerilor externe al Marocului, Abdelhadi Boutaleb, definea astfel caracterul reuniunii la nivel înalt : „Pot să vă declar de pe acum că nu va fi un consiliu de război", ea urmînd a examina situația „în lumina datelor politice și de alt ordin care au intervenit după conferința de la Khartum, din 1967". Există, în același timp, opinia, enunțată de unii observatori, că reuniunea de la Rabat „ar putea avea drept consecință o înăsprire a pozițiilor arabe" (agenția France Presse).

Pornind de la asemenea considerente, comentariile privind relansarea, la 2 decembrie (după o întrerupere de cinci luni), a consultărilor celor patru mari puteri, subliniază importanța depunerii de noi eforturi pentru găsirea unei soluții politice a crizei înainte de cristalizarea pozițiilor la conferința de la Rabat. Într-adevăr, activitatea diplomatică desfășurată pentru depășirea impasului nu a fost de mult atît de intensă : în afară de reluarea convorbirilor dintre „cei patru" cu o frecvență neobișnuită (patru ședințe în decurs de 16 zile), sînt menționate noile propuneri ale S.U.A., ca și vizita la Cairo a lui Robert Pranger, subsecretar adjunct american al apărării, și a lui Robert Bettancourt, ministrul de stat francez.

Contactele interarabe la diferite nivele — extrem de frecvente — care au precedat și pregătit consfătuirea, au vizat în principal convingerea tuturor țărilor arabe de a veni la Rabat, indiferent de atitudinea lor față de problemele interarabe. Arabia Saudită, care păstra serioase rezerve, și-a anunțat, în cele din urmă, participarea. „Nu am pus niciodată bețe în roate, declara Omar Sakkaf, ministrul de externe saudit, dar am acționat cu rezerve". Tunisia (care nu a mai luat parte la lucrările Ligii Arabe din 1965), considerînd că a intervenit „o anumită evoluție în lumea arabă" ce îi permite să încerce să se reafirme ca membru activ în cadrul Ligii, și-a anunțat și ea prezența la Rabat. Se consideră că guvernul tunisian intenționează să angajeze cu țările interesate o serie de contacte, pentru a stabili pînă la ce punct reuniunea la nivel înalt are șanse să se încheie cu rezoluții eficace, cu acordul tuturor, punct asupra căruia președintele Bourguiba a insistat întotdeauna.

Siria a fost țara arabă care a ridicat cele mai multe semne de întrebare asupra participării ei la conferință. Pe această linie, Hassan El-Kholi, reprezentantul personal al președintelui Nasser, a fost trimis la Damasc pentru a convinge Siria că, dacă nu a acceptat rezoluția Consiliului de Securitate din noiembrie 1967, în prezent, cînd s-a realizat un consens al tuturor țărilor arabe asupra convocării reuniunii, nu ar mai trebui să se mențină într-o poziție de izolare. Totodată, misiunea lui Kholi urmărea să determine Siria să renunțe la opoziția ei față de prezența la Rabat a unor țări ca Arabia Saudită și Kuweit și să aplaneze recentele neînțelegeri libano-siriene în problema palestiniană. Aceleași scopuri le-a avut și vizita la Damasc a trimisului special al regelui Hassan al II-lea, primul contact stabilit între Siria și Maroc de la ruperea relațiilor dintre cele două țări, în urmă cu trei ani.

Considerînd că ar avea o mai mare influență asupra suveranilor din lumea arabă, și anume asupra Arabiei Saudite și Iordaniei, regele Hassan al II-lea și-a trimis reprezentantul său personal în aceste țări cu misiunea nu numai de a le aduce la conferință — ceea ce pentru regele Hussein nu ridică probleme — dar mai ales pentru a le persuada că aducerea în discuție la Rabat a unor chestiuni lăturalnice, care nu privesc în mod direct conflictul arabo-israelian, nu ar aduce decît prejudicii consolidării solidarității lumii arabe. Pentru aceasta, potrivit organizatorilor conferinței, Iordania ar trebui să uite, cel puțin pentru moment, de situația creată în țară prin prezența comandourilor palestiniene, iar Arabia Saudită ar urma să nu amintească de reizbucnirea conflictului său armat cu Republica Yemenului de Sud.

Înfruntarea armată angajată începînd din 26 noiembrie în regiunea Al Wadiha, între forțele saudite și sud-yemenite, a stîrnit o vie îngrijorare în cercurile guvernamentale arabe. Apreciat ca deosebit de dăunător pentru cauza unității arabe și din grija ca dezvoltarea lui să nu afecteze lucrările viitoarei conferințe, conflictul a determinat numeroase vizite oficiale, schimburi de mesaje și acțiuni de mediere pentru o soluționare diplomatică a diferendului. Nu mai puțin de opt țări și-au oferit bunele oficii părților în conflict, iar Liga Arabă s-a angajat să încerce o apropiere între punctele de vedere ale beligeranților. Anunțînd că țara sa va fi reprezentată la Rabat „orice ar interveni", ministrul de externe al Yemenului de Sud, Mohamed Saleh Aulaqui, a declarat că guvernul de la Aden a acceptat medierea țărilor arabe, dar că, pentru moment, aceste eforturi rămîn fără rezultat, luptele continuînd să se desfășoare în regiunea de frontieră. La rîndul său, Omar Sakkaf, reafirmînd ostilitatea „necondiționată" a Ryadului față de regimul sud-yemenit, arăta, în cadrul unei conferințe de presă, că guvernul său nu acceptă nici o mediere care ar urmări recunoașterea guvernului de la Aden. Situația rămîne, deocamdată, neschimbată, pînă la aflarea rezultatelor reuniunii extraordinare a miniștrilor de externe din statele membre ale Ligii Arabe (convocată pentru a examina conflictul), cît și a vizitei regelui Feysal la Cairo, întreprinsă cu 48 de ore înaintea deschiderii conferinței de la Rabat. (Este prima întîlnire oficială dintre suveranul saudit și președintele Nasser din august 1967).

Deși pînă la închiderea ediției Siria nu și-a anunțat oficial prezența la Rabat, agențiile de presă opinează că reuniunea la nivel înalt va întruni reprezentanții tuturor țărilor arabe. În sprijinul părerii sus-menționate, se citează declarația făcută în acest sens de Abdel Khalek Hassouna, secretarul general al Ligii Arabe.

Rodica GEORGESCU

În lumea științei

CANCER ȘI VIRUS

În perimetrul Marelui Paris, la Villejuif, în aula Institutului de oncologie și imunologie care poartă numele lui Gustave Roussy, pionier al acțiunii mondiale de luptă împotriva cancerului, s-au desfășurat, la începutul acestei luni, lucrările unui seminar neobișnuit. Din două sute de medici candidați la audierea acestei sesiuni de o săptămînă, au fost aleși douăzeci, în fața cărora au ținut cursuri, conferințe și au făcut lucrări practice patruzeci de profesori, care erau nu numai — după cum se vede — de două ori mai numeroși decît elevii, ci și renumiți cancerologi din lumea întreagă.

Această acțiune, programată și finanțată de „Uniunea internațională împotriva cancerului" și susținută de Organizația Mondială a Sănătății (O.M.S.), are drept scop (ea se va repeta și în alte țări) să atragă spre investigația oncologică savanți tineri, la dispoziția cărora se află astăzi instrumente și metode incomparabil mai fine decît cele utilizate de înșiși profesorii lor.

Cancerul a fost dintotdeauna un flagel teribil pentru omenire, iar geneza sa, pînă în zilele noastre, o mare și gravă necunoscută. Din această ignoranță rezultă deocamdată imposibilitatea găsirii unui tratament preventiv sau curativ cu adevărat eficace, pentru a eradica — sau cel puțin a limita — virulența acestei boli care, în secolul nostru, și mai ales în ultimele decenii, s-a situat pe al doilea loc în statistica mondială a cauzelor mortalității.

Din momentul cînd microscopul a făcut posibilă examinarea optică a celulei vii, au fost emise, verificate și abandonate un număr enorm de ipoteze cu privire la oncogeneză. Raportul întocmit în 1965 de grupul științific al O.M.S. pentru cercetări asupra relației virus-cancer afirmă, nu fără o amară ironie, că tocmai numărul excesiv de teorii asupra originii cancerului constituie dovada cea mai bună a neștiinței noastre în acest domeniu. De-a lungul anilor, au fost lansate ipoteze vag științifice și de multe ori cu totul fanteziste. S-a afirmat că s-ar putea produce cancerul din cauza unor iritații, frecături, răni locale învechite ; că la originea bolii ar fi niște cuiburi de celule anormale, rămase în organism din starea embrionară și pornite să prolifereze dezordonat ; că ar fi vorba de o mutație bruscă, intervenită în structura celulei vii, din cauza unor agenți chimici, din cauze hormonale sau din cauza unor corpusculi insesizabili, ori a unor radiații cosmice necontrolabile.

În 1910, savantul Peyton Rous a mărit lista de cauze aparente (în termeni medicali *etiologia cancerului)* printr-o descoperire, adusă astăzi, din nou, în actualitate. Rous a reușit să provoace, în carnea unei găini sănătoase, forma de cancer numită sarcom, prin injectarea unui filtrat obținut, în condiții riguroase de laborator, de la o găină bolnavă. Dar cu toate că demonstrația lui era exactă, originea virală a tumorii canceroase a fost mai întîi contestată, apoi cu greu admisă în anumite circumstanțe, și numai în cazul păsărilor, deoarece toate încercările similare făcute asupra mamiferelor au fost neconcludente.

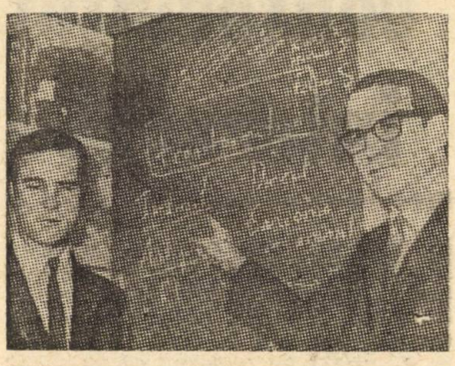

Profesorii Lloyd Old și Frédéric Eilber prezentîndu-și comunicarea la seminarul de la Villejuif

În 1916, „ipoteza virusului" a fost abandonată și înlocuită cu alta, din domeniul chimiei cancerului ,anume gudronul, căruia cercetătorii în domeniul substanțelor cancerigene i-au adăugat, în 1932, cărbunele din minele engleze.

Din cascada „ipotezelor moarte" s-a desprins, după cercetări îndelungate și amănunțite, ipoteza virală. S-a demonstrat că aproape treizeci de feluri de tumori maligne de care suferă animalele cu sînge cald sînt provocate de *virusuri cancerigene.* În același timp, s-a arătat că structura acestor virusuri nu se deosebește esențial de a celor ce provoacă, în corpul omenesc, maladiile virotice. În speță, s-a subliniat faptul că virusurile cancerigene identificate la animale se transmit la fel ca virusurile infecțioase și că prezența lor provoacă, în mod identic, reacția organismului atacat și producerea de anticorpi, cu deosebirea că efectul acțiunii lor asupra virusului cancerigen este, în general, mult mai slab.

Consemnînd aceste constatări, grupul O.M.S. pentru examinarea relației virus-cancer a ajuns în 1965 la concluzia că „ar fi greu de crezut că, din întregul regn animal, numai specia umană să scape de cancerul cu origine virală". Această anticipație științifică sprijinea ideea că investigația aprofundată în acest domeniu devine obligatorie, mai ales că, acum, știința venea cu arme noi în ajutorul cercetătorilor. În primul rînd, cu microscopul electronic, datorită căruia poate fi examinată structura fină a celulelor, în tăieturi ultrasubțiri și pot fi identificate eventualele particule virale ; apoi, întreaga tehnică de laborator în domeniul ultramicrobiologiei și citologiei era considerabil îmbunătățită. Paralel cu aceste progrese tehnice, au apărut concepții noi și metode noi, în special în domeniul imunologiei. În asemenea condiții, cercetările erau stimulate obiectiv și era firesc să se aștepte extinderea și verificarea, într-un sens sau altul, a ipotezei virale a cancerului la om.

Acest fapt s-a și produs în aceste zile, comunicarea publică avînd loc la recentul seminar de oncologie și imunologie de la Institutul „Gustave Roussy". Atît locul cît și momentul au fost anume alese pentru a se beneficia de autoritatea acestui areopag științific. De prea multe ori, comunicări aventuriste în domeniul oncologiei, fie privitoare la cauzele maladiei, fie mai ales la mijloacele de vindecare, au adus grave prejudicii bolnavilor. De data aceasta, se apreciază că există condiții de natură să conefre faptelor o însemnătate științifică reală. Doi profesori americani — e uimitoare vîrsta lor — Frédéric Eilber (32 de ani) și Donald Morton (34) au descoperit — și, împreună cu profesorul Lloyd Old (36) au verificat — *„existența unor particule suspecte, asemănătoare cu virusurile cancerigene din sarcomurile șoarecilor, într-o cultură de celule dintr-un sarcom uman". Un filtrat din aceste culturi a fost amestecat cu celule din corpul unui om sănătos. Acestea s-au transformat, sub efectul agentului viral, în celule canceroase. La rîndul lor, aceste celule contaminate au dat noi filtrate cu putere cangerigenă.*

„Faptul că agentul viral pe care l-am descoperit noi — a declarat Eilber — a cancerizat celule sănătoase este de cea mai mare însemnătate, deoarece, pentru întîia oară, se face dovada că sarcomul e produs și la om de un virus". Apoi, „dacă forma de cancer al omului numită sarcom este provocată de un virus, sîntem îndreptățiți să credem că și alte forme ale maladiei canceroase au aceeași origine infecțioasă. Rămîn de precizat mecanismul de transmitere a infecției (contaminarea), reacția organismului prin anticorpi, diferită de la individ la individ, după cum un om este mai predispus decît altul la contractarea bolii. În sfîrșit, rămîne să fie descoperit și izolat fiecare tip de virus în parte și, evident, de studiat imunologia specifică".

Profesorul asociat la această descoperire, Lloyd Old, de la Institutul național din Bethesda, a ținut să afirme că faptul fundamental este cert : „s-a obținut contaminarea «în vitro» cu cancer a unor celule omenești sănătoase, prin contactul lor cu o cultură de celule omenești canceroase. Această descoperire trebuie să deschidă drumul spre tratamentul imunoterapic al sarcomului la om ; deci, spre obținerea unui vaccin corespunzător. Dar acest vaccin nu va fi gata curînd".

Să menționăm și o declarație a oncologului francez, profesorul Georges Mathé, sub a cărui conducere s-a desfășurat seminarul de la Villejuif : „Dacă această descoperire constituie un important pas înainte în știință și o speranță reală pentru terapeutică, nu trebuie să credem că a fost învins cancerul, deoarece există numeroase și variate forme ale acestei boli". Mult mai optimist, savantul cancerolog italian dr. Carlo Nervi nu a ezitat să declare : „Experiența lui Morton și Eilber, pe lîngă o mare valoare științifică, va putea avea și însemnate efecte practice, nu imediate, dar apropiate".

Interesant este faptul că revelațiile de la Villejuif nu au rămas izolate. La

un foarte scurt răstimp după ce descoperirea celor doi americani a fost dată publicității, s-a anunțat — tot sub o serioasă garanție profesională — că o echipă formată din 17 cercetători japonezi, care studiază din 1967 cancerul faringelui, a constatat, cu ajutorul microscopului electronic, prezența unui virus în nucleele celulelor canceroase. Profesorii dr. Ito și Hauro Sugano, de la Institutul Național Japonez de Cancerologie, au confirmat această descoperire și au adus fotografii în sprijinul afirmației lor. Cea dintîi aplicare practică a izolării agentului viral din cancerul faringelui se crede că va consta în detectarea precoce a acestei forme de cancer și în aplicarea unui tratament imunologic la momentul optim.

Și încă o știre dătătoare de speranțe : la Bogota, sub conducerea profesorilor dr. Julio Ostina și dr. Efraim Ostero, o echipă de medici și biologi a izolat un virus cancerigen din tumoarea unui ganglion limfatic la om.

Nu trebuie să ne mire faptul că asemenea știri ne parvin „în pachet". De regulă, un număr mare de invenții și descoperiri s-au produs simultan, în țări diferite. Ele au fost — și sînt — însumarea unor serii lungi, acumulate, de experiențe omenești. Sînt expresia schimburilor tot mai ample, mai abundente de informații științifice, a circulației instrumentelor și a uneltelor de investigație. Sînt, în mod firesc, efectul osmozei permanente, de nestăvilit, a cunoștințelor omenești.

Pot fi mari și justificate speranțele pe care ni le aduc aceste remarcabile știri din domeniul oncogenezei ? Specialiștii apreciază că ele reprezintă, în orice caz, un pas înainte spre descoperirea cauzei sau a cauzelor cancerului, ceea ce înseamnă — pentru a prelua din alt domeniu o mică propoziție devenită istorică — *„un pas mare pentru omenire"*.

Pînă acum, terapia maladiei canceroase era multiplă, complicată, în general scumpă și, de regulă, ineficace. Trei căi de tratament sînt cunoscute și practicate de mult împotriva cancerului, cu rezultate inegale. Le vom enumera, în ordinea importanței lor actuale și a relativei lor eficiențe : chirurgia, radioterapia, chimioterapia. Din păcate, cu toată intervenția acestor arme, atît de puternice în combaterea altor boli, cancerul continuă a fi o maladie, practic, ireversibilă și să aibă cel mai ridicat procent de mortalitate în raport cu numărul de oameni îmbolnăviți, față de orice altă boală.

Al patrulea mijloc de tratament, aflat abia la începuturile lui, este imunologia, adică autoapărarea organismului cu ajutorul anticorpilor „alertați" de însuși virusul cancerigen. Oncologii își pun astăzi în imunologie cele mai optimiste nădejdi. Dar, pentru a se ajunge la producerea serurilor și vaccinurilor salvatoare, biochimiștii și farmacologii au nevoie să știe, în termeni absoluți, care este agentul provocator al cancerului. În acest sens, recentele descoperiri ale savanților americani, japonezi, columbieni au o certă însemnătate. Totuși, trebuie să știm că ele nu sînt mîntuitoare prin ele însele, ci numai prin drumul pe care-l deschid în lupta împotriva cancerului.

Mircea GRIGORESCU

Dincolo de crimele de la Los Angeles

Sharon Tate și tatăl ei, Paul Tate, fost locotenent-colonel. Tate a demisionat din cadrele armatei

Autorul cîntecului „Să nu mai reziști", înregistrat de formația rock „The Beach-Boys" se numește Charles Manson.

— Nimeni nu știe că titlul cîntecului a fost schimbat și cuvintele lui, de asemenea. Charlie îi dăduse alt titlu și anume „Să nu mai existi". Cunosc și cuvintele altui cîntec compus de el : „Nu există bine, nu există rău. Nu există crimă, nu există păcat".

Autorul precizărilor este Brooks Poston, în vîrstă de 21 de ani. Se consideră foarte norocos. El și prietenii săi, Paul Watkins (19 ani) și Paul Crockett (50 de ani), au primit oferte „poate de sute de mii de dolari" (Crockett) pentru a povesti viața maniacului asasin de la Los Angeles. L-au cunoscut, se pare, îndeaproape. Și nu numai ei. Ziariștii descoperă o mulțime de oameni mai mult sau mai puțin la curent cu practicile oribile patronate de Charles Manson. Daniel De Carlo (25 de ani), șeful unei bande de motocicliști, face cunoscut acum că „a refuzat invitația lui Manson" de a participa la „o partidă de asasinate". Știa, deci, despre ce este vorba. O comunitate hippie din Los Angeles îl blestemă pe Manson, fost membru al grupului, pentru că a îndreptat asupra lor atenția opiniei publice. Tinerii pletoși — întîlniți de gazetarul Eric Malnic într-un restaurant sordid din Los Angeles — sînt mîndri că „se iubesc unii pe alții și sînt pașnici", ceea ce nu-i împiedică însă să-l „respecte" pe Manson, ne asigură gazetarul. Un obișnuit al restaurantului, Michael Crow (24 de ani), i-a mărturisit lui Eric Malnic că „nu se mai înțelegea bine cu Manson de cînd refuzaze să-l însoțească într-o expediție". Ce fel de expediție ? Fără precizări. Iată și un scriitor, în vîrstă de 30 de ani (nu-și dă numele), care trăiește în respectiva comunitate hippie și îl cunoaște de mult și îndeaproape pe Manson.

— L-am întîlnit cu vreo trei ani în urmă, cînd a venit aici cu autobuzul. Era muzician, cînta din gură și la chitară, fire de artist... De vreo opt luni, începuse să pună la cale o răzmeriță. Spera să provoace o înfruntare pînă la capăt între poliție și negri. Între negri și albi...

Iese la iveală o lume stranie și, într-un sens, nu mai puțin neliniștitoare decît grupul criminalilor mistici : lumea celor ce știau și tăceau, poate pentru că nu le păsa de ceea ce se întîmpla, poate pentru că li se părea că nu e vorba de ceva ieșit din comun. Monstruoasa complicitate a tăcerii lașe, sau complezente, sau blazate.

Să ne întoarcem la primii trei prieteni ai lui Charles Manson : Poston, Watkins și Crockett. L-au întîlnit cu vreo doi ani în urmă, „îndată după ieșirea lui Charlie din închisoare", în Haight-Ashbury, cartier plin de hippies al orașului San Francisco. L-au urmat la Los Angeles, s-au instalat împreună cu el la ranchul Spahn, l-au însoțit pînă în Valea Morții.

La ce „acțiuni" au participat ei înșiși ? Preferă, bineînțeles, să nu precizeze. Și-au dat însă seama, la un moment dat, „ce face Manson din viețile lor" și, din îndemnul mai bătrînului Crockett, l-au părăsit. Watkins în mai, Poston abia la jumătatea lui octombrie. Își amintesc cu afecțiune de un bărbat de vreo 40 de ani, supranumit „Shorty", adică Scundul, fost cascador, care locuise cîtăva vreme împreună cu ei în deșert. Se spune că ar fi murit de moarte violentă. Știu ceva despre asta ? Toți trei răspund în cor, ca la comandă : — N-avem nimic de spus.

Fostul cascador se numea Don Shea. A fost înjunghiat, se pare, în timp ce stătea de vorbă cu Charles Manson, apoi a fost decapitat și aruncat într-o fîntînă părăsită. Poliția îi caută acum cadavrul. Ea dispune însă, și de cadavre fără nume. De pildă, de cel al unei tinere înjunghiate, găsit pe o colină din apropiere de Hollywood. Cam în același loc fusese descoperită cu cîteva luni înainte Marin Habe, în vîrstă de 17 ani, fiica scenaristului Hans Habe. Ucisă în același fel. „Sindrom de supraucidere", notează specialiștii. Victimele sînt străpunse cu cuțitul de nenumărate ori.

La 5 noiembrie, au fost găsiți, pe o alee din Los Angeles, Doreen Gaul (19 ani) și James Sharp (15 ani), înjunghiați de cîte 50-60 de ori. Nici un motiv aparent. Atît doar, că cei doi adolescenți erau „adoratori ai Satanei". Făceau parte dintr-o sectă cu două nume: „Procesul" sau „Biserica judecății de apoi", variantă a ciudatului curent mistic denumit „scientologie". Nu este pentru prima oară că scientologia își înscrie numele în cronica criminală a ziarelor. Părinți din Marea Britanie și din Noua Zeelandă s-au adresat nu o-

dată în ultimii ani autorităților și presei pentru a semnala dispariția unor copii ademeniți de „preoții" scientologiei. In Noua Zeelandă s-a descoperit că erau tratați ca niște sclavi într-un fel de falanstere sinistre. Li se interzicea să comunice cu părinții lor, iar aceștia din urmă erau amenințați că, dacă vor reclama, copiii lor „vor fi făcuți să dispară definitiv".

S-a vorbit despre sacrificii umane. Lumină deplină nu s-a făcut niciodată, și în Anglia scientologia continuă să fie tratată ca o întreprindere destul de onorabilă sau, în orice caz, este tolerată. Ea prevestește „domnia absolută a științei", ai cărei soli ar fi, în momentul de față, ocupanții „farfuriilor zburătoare". „Trebuie să învățăm să-i recunoaștem din nou pe acești frați ai noștri mai mari pe care, cîndva, oamenii îi numeau îngeri sau diavoli, și să ne prosternăm în fața lor", se spune într-un manifest, difuzat pe larg de scientologi.

Acum, Gordon Mustain, „ambasadorul" la New York al „bisericii scientologice", cu sediul principal la Londra, oferă o recompensă de 30 000 de dolari celui ce „va stăvili campania de zvonuri răuvoitoare" tinzînd să stabilească o relație între scientologie și seria de asasinate absurde comise de Charles Manson și de adepții săi. Scientologii „ortodocși" dezavuează Biserica judecății de apoi. Liderul Bisericii judecății de apoi, Robert Degrimston, în vîrstă de 35 de ani, și-a făcut studiile la Cambridge, a îmbrățișat apoi scientologia și, în cele din urmă, a creat o dezidență sau mai bine-zis o schismă : susține că este „în contact direct atît cu Lucifer cît și cu Cristos" și că are misiunea „de a elimina forțele cenușii ale societății afluente". Un număr recent al revistei sale „Procesul", invocă necesitatea unei „alianțe între Dumnezeu și Lucifer" pentru a scăpa lumea de bogătași. Membrii sectei umblă îmbrăcați în negru.

Pe terenul acestor insanități, lucrurile parcă încep să se lege. Detectivii au comparat „stilul" crimelor, au reținut că și asasinii conduși de Manson se costumau în negru cînd acționau, și-au adus aminte că și Charles Manson a fost scientolog pentru ca, ulterior, să-și organizeze un cult mai sălbatic. Avea, spun adepții lui, puterea „de a ordona executarea celor nevrednici să trăiască".

„Pretextul teoretic" al demenței colective patronate de Charles Manson a fost explicat după cum urmează de foștii săi adepți Poston, Crockett și Watkins :

Poston : „El crede că este, la fel cu toate ființele umane, Dumnezeu și diavolul totodată. Crede că toate ființele umane fac parte una din alta".

Crockett : „Înțelegeți ce înseamnă asta. Înseamnă că viața umană n-are valoare. Dacă ucizi o ființă omenească, nu ucizi, de fapt, decît o parte din tine însuți. Așa că nu-i nimic rău în asta. Nu poți, însă, să ucizi un animal. Nici un gîndac, nici un șarpe, nimic. În deșert erau pretutindeni șerpi. Intrau și în cabană. N-aveai, însă, dreptul să-i omori. Prindeau șerpii în casă, îi duceau afară și le dădeau drumul".

Watkins : „Nici carne nu era voie să mănînci, căci asta presupunea uciderea unui animal".

Familia Manson era, așadar, vegetariană din convingere. „Blînzii" ei membri nu distonau în jungla hippie, cultul lor nu părea mai extravagant sau mai suspect decît alte o sută ; erau priviți cu o toleranță „firească", deși cei din jurul lor bănuiau, cel puțin, îndeletnicirile lor macabre. Un maniac al crimei îngrozește. O bandă docilă, care îndeplinește poruncile unui asemenea maniac, pare aproape de neconceput. Acceptarea tacită a fărădelegilor unei asemenea bande de către mediul înconjurător desfide imaginația cea mai neînfrînată. Și, totuși...

Cine erau la urma urmei, adepții lui Charles Manson ? Să începem cu hieratica Susan Denise Atkins, care a venit în fața justiției îmbrăcată în catifea roz, ca o păpușică, pentru a povesti cum a fost asasinat grupul găsit în vila regizorului Roman Polanski. Atunci cînd colegul ei de expediție Charles Watson i-a ordonat s-o ucidă pe Sharon Tate, i-a spus ea judecătorului, a refuzat. N-a făcut **decît** s-o țină pe actriță, în timp ce Watson împlîntă de 16 ori pumnalul în trupul acesteia. A mai rezolvat și alte treburi mărunte : s-a repezit cu cuțitul în mînă la una dintre victime, Voityck Frykowski, care încercase să se elibereze, și l-a reținut pînă a fost căsăpit de prietena ei Patricia Krenwinkel, a înmuiat un prosop în sînge și a scris cu el cuvinte insultătoare pe uși și pereți. Susan a fost necăjită de reprosurile lui Charles Manson care, după crimă, i-a certat că n-au lucrat „curat" și, pentru a le da o lecție, i-a luat cu el, a doua zi, într-o nouă expediție. Soții Labianca au fost aleși la întîmplare pentru această demonstrație. Automobilul s-a oprit mai întîi în dreptul altei vile, dar Charles Manson s-a uitat pe fereastră, a văzut fotografiile unor copii și le-a spus că „nu vrea o casă cu copii". Cînd s-au oprit pentru a doua oară, tînăra Susan dormea fără griji în mașină, așa că nu știe de ce s-a ocolit și această a doua casă. Apoi a venit cea ocupată de soții Labianca...

Susan Atkins este atît de subjugată de Charles Manson încît în închisoare (fusese arestată pentru participare la asasinarea compozitorului Gary Hinman) a încercat să recruteze o nouă adeptă pentru cultul lui. (Dar tînăra din celula ei fusese anume trimisă de poliție ca s-o tragă de limbă. Așa a început, de altfel, teribila dezvăluire). Ea susține că se afla continuu sub influența hipnotică a „șefului". Tatăl ei este, însă, de altă părere. Nu hipnotismul, spunea el, ci drogurile sînt cele care au distrus personalitatea fiicei sale. „Cred că spune toate astea pentru a încerca să scape. E bolnavă și are nevoie de ajutor". De trei ani se străduia acest tată să obțină ajutorul tribunalelor pentru ca fiica sa „să fie strînsă de pe străzi și dusă undeva unde să poată fi ajutată". Justiția n-a intervenit însă la timp, așa cum s-ar fi cuvenit. Înainte de a ajunge la crime abjecte, Susan, care are acum 21 de ani, a fost traficantă de stupefiante și dansatoare de strip-tease.

Linda Kasabian, femeie măritată și mama unui copil, și-a plătit admiterea în bandă cu 5 000 de dolari, furați de la soțul ei. Are 20 de ani, așteaptă un al doilea copil... Patricia Krenwinkel (22 de ani), aparent cea mai activă și inventivă participantă la crime, a fost în copilărie „o fetiță liniștită și foarte sensibilă care ar fi vrut ca nimeni să nu sufere. Cînd i s-a spus odată, că un băiat pe care-l cunoștea, obișnuia să omoare pisici, a izbucnit în lacrimi". Acum înjunghie cu frenezie. Despre tînărul Charles Watson, fost elev strălucit al unei școli metodiste din Texas, aflăm că anii petrecuți în California, într-un mediu hippie, l-au făcut de nerecunoscut.

Cum s-au transformat toți acești „copii de familie bună" în monștri ? Au concurat, se consideră, stupefiantele sub a căror influență imbecilizantă trăiau aproape continuu, fanatismul lor față de cultul sălbatic la care se asociaseră, lipsa oricărui țel firesc în viață.

Scriitorul francez Jean Cau relevă, în „Paris Match", o tulburătoare potrivire, cu toată diferența de standard de viață, între victime și asasini. Și la vila lui Polanski, ne spune el, se consumau droguri cu nemiluita. Și acolo se aflau hippies dezabuzați, plictisiți, dispuși poate la orice. Sharon Tate nu se droga, ducea viața normală a unei femei care așteaptă un copil, dar îi adăpostea cu simpatie, îi „înțelegea". Și toți acești oameni — uciși și ucigași — respirau același aer nesănătos al „permisivității" duse la extrem.

Lui Charles Manson cei mai faimoși avocați americani îi oferă gratuit serviciile lor pentru a-și face reclamă.

Procesul va începe, cel mai devreme, peste două luni. În conformitate cu legile californiene, criminalii pot fi condamnați la moarte prin gazare. Dacă se va ajunge la acest epilog, banda Manson se va adăuga celor peste 80 de condamnați la moarte — printre care și Sirhan B. Sirhan, asasinul lui Robert Kennedy —, din închisoarea Saint Quentin, unde condamnații își uită socoteala anilor în așteptarea unei eventuale grațieri.

Felicia ANTIP

Victimele masacrului din vila lui Sharon Tate : Voityck Frykovski, actor ; Jay Sebring, un celebru coafor din Hollywood ; Steven Parent, prieten cu paznicul vilei, și Abigail Folger, fiica unui bogat comerciant de cafea

Coretta Scott King

Existența dramatică a pastorului Martin Luther King s-a încheiat printr-o tragedie. Cariera sa neobișnuită, hotărîrea sa fermă de a obține să se facă dreptate negrilor din Statele Unite, marile evenimente pe care le-a inspirat și caracterul său deosebit sînt evocate în cartea „Viața mea cu Martin Luther King". Coretta Scott relatează episoadele cruciale din viața soțului ei, evocînd și relațiile lui cu alte două personalități care urmau să moară de gloanțele unor asasini — John F. Kennedy și fratele său Robert.

Viața dramatică a lui MARTIN LUTHER KING

- „Sit-in" în Atlanta
- „Corrie, trebuie să fii tare..."
- Prima convorbire cu John Kennedy
- Confruntarea de la Birmingham

Coretta King

Mișcarea de protest „sit-in" a cuprins Atlanta în toamna anului 1960. Pe atunci, autobuzele fuseseră desegregate, dar segregația se menținea în toate restaurantele și localurile publice. În afara cartierelor noastre, aproape că nu exista loc în care un negru să poată căpăta măcar un pahar cu sifon, afară de cazul cînd i se întindea paharul prin ușa din spate a unui drugstore.

Studenții din Atlanta au început să organizeze demonstrații de protest împotriva acestei forme de discriminare. Obiectivul lor principal era magazinul universal „Rich", unul dintre cele mai mari din sudul Statelor Unite. L-au invitat pe Martin să intre împreună cu ei în barul de zi al magazinului și, firește, el a acceptat. În ziua aceea, grupul era format din vreo 75 de studenți ; au fost arestați cu toții, inclusiv Martin. Se stabilise dinainte că, dacă vor fi arestați, nu vor plăti cauțiuni, iar majoritatea lor a rămas în închisoare. Martin a declarat : „Voi sta în închisoare un an sau zece, cît va fi necesar pentru desegregarea magazinului «Rich»".

Martin a rămas în închisoare cam o săptămînă, pînă cînd s-a ajuns la o înțelegere. Eram gravidă, dar mă duceam să-l văd aproape zilnic. Potrivit regulamentului, vizitele erau admise doar o dată pe săptămînă, dar socrul meu îl cunoștea pe șerif, un om cumsecade, care a aranjat să-l pot vedea.

În cele din urmă, în Atlanta s-a răspîndit vestea că problema a fost rezolvată și că Martin și studenții vor fi puși în libertate. În seara aceea, Jesse Hill, unul dintre conducătorii mișcării, mi-a telefonat pentru a mă invita la o mică sărbătorire la „Paschal's", un restaurant desegregat. Eram fericită că-mi voi revedea soțul.

Cînd am intrat la „Paschal's", am privit în jur. Deși erau prezenți mulți dintre studenții care fuseseră arestați, Martin nu se afla acolo. N-am vrut să întreb ce se întîmplase, deoarece aveam presimțiri rele. Era ciudat să mă aflu la o sărbătoare și să mă tem de ceea ce voi auzi. Apoi, cineva mi-a spus : „Pe dr. King l-au reținut la închisoare".

Mai tîrziu, am aflat ce se întîmplase. Cu cîteva luni înainte, Martin, care neglijase să-și schimbe permisul de conducere auto, eliberat de statul Alabama, cu unul eliberat în statul Georgia, fusese arestat pentru folosirea unui permis nevalabil. Aceasta se întîmplase într-o seară, după ce luaserăm masa cu cunoscuta scriitoare Lilian Smith. Am condus-o pe Lilian cu mașina înapoi la spitalul Universității Emory, unde urma un tratament împotriva cancerului. Pe drum, un agent de circulație l-a oprit pe Martin pur și simplu deoarece în mașină se afla o femeie albă. Apoi, după ce a văzut că are de-a face cu cunoscutul „agitator", agentul de circulație i-a înmînat o citație.

Mașina noastră fusese oprită în districtul De Kalb, o fortăreață a Ku Klux Klanului. A doua zi, Martin și tatăl lui s-au prezentat pentru a răspunde la citație. Martin a fost condamnat la 25 dolari amendă și la închisoare, cu suspendarea pedepsei, și pus în libertate provizorie. Acum, cînd fusese achitat de acuzația de a fi participat la mișcarea „sit-in" din Atlanta, autoritățile districtului De Kalb au intervenit, cerînd ca Martin să le fie predat pe motiv că, prin participarea la „sit-in", încălcase prevederile privind punerea în libertate provizorie.

Aceasta se întîmpla sîmbătă seara. S-a stabilit o audiere pentru marți și Martin a rămas în închisoare. La sfîrșitul audierii, la care am asistat și eu, judecătorul J. Oscar Mitchell a anunțat : „Îl consider vinovat pe acuzat și îl condamn la patru luni muncă silnică în penitenciarul de stat din Reidsville".

Această condamnare extrem de nedreaptă pentru o infracțiune la legile circulației a constituit un șoc groaznic pentru noi toți. Mă simțeam singură și neputincioasă. Condamnarea pe termen atît de lung însemna că voi naște în timp ce el se va afla în închisoare. Eram foarte nefericită.

Martin a fost dus imediat înapoi în celulă. Tatăl lui și cu mine am primit autorizația de a-l vizita. Am încercat să nu plîng atunci cînd am intrat amîndoi în celulă, dar lacrimile îmi curgeau pe față. Cînd m-a văzut, Martin mi-a spus: „Corrie, dragă, trebuie să fii tare. Trebuie să fii tare pentru mine. Cred că trebuie să fim pregătiți ca de data aceasta să ispășesc condamnarea".

Atunci mi-am dat seama că Martin fusese slăbit de zilele petrecute în închisoare și că acest nou șoc, neașteptat, îi provocase o puternică depresiune. Se bizuia pe marea rezervă de tărie pe care eu o avusesem întotdeauna în situații critice, dar și eu eram cu totul nepregătită pentru situația creată. M-am străduit, însă, din greu și, în cele din urmă, am simțit că eram din nou stăpînă pe mine.

Între timp, avocații noștri ceruseră judecătorului să nu-l trimită imediat pe Martin la Reidsville, deoarece urmau să pregătească o cerere de punere în libertate. Judecătorul a promis că nu-l va trimite, dar, a doua zi dimineața, cam pe la ora opt și jumătate, fratele lui Martin m-a chemat la telefon și mi-a spus că l-au dus la Reidsville.

Mai tîrziu, am aflat de la mai multe persoane că, în dimineața aceea, la ora patru și jumătate, polițiștii au intrat în celula în care dormea împreună cu ceilalți prizonieri. Au îndreptat o lanternă spre fața lui și l-au strigat : „King ! King ! Scoală-te !" Știa cum se încheie asemenea vizite la miezul nopții. L-au îmbrăcat, i-au pus cătușe la mîini și lanțuri la picioare. A făcut cele 30 de mile pînă la Reidsville cu mașina, fără să știe ce soartă va avea. Cînd a ajuns acolo, epuizat și umilit, a fost aruncat într-o celulă foarte strîmtă, unde erau ținuți criminali înrăiți, și obligat să îmbrace o uniformă de deținut.

Mă gîndeam ce trebuie să fie în sufletul lui Martin.

I-am spus socrului meu : „Trebuie să plecăm la Reidsville chiar azi. Cineva trebuie să-l vadă pe Martin, azi !" Dar socrul meu se gîndea la lucruri practice : să găsească avocați care să-l poată scoate pe Martin din închisoare. Mi-a cerut să merg împreună cu el la binecunoscutul avocat Morris Abram, cu care ne împrieteniserăm în cursul luptei noastre și care fusese foarte eficient în procesele intentate membrilor mișcării pentru drepturile civile.

În timp ce mă îmbrăcam ca să plec la Abram, a sunat telefonul. Persoana de la celălalt capăt al firului a întrebat : „Pot vorbi cu doamna Martin Luther King ? Un minut, doamnă King, vorbiți cu domnul senator Kennedy".

Senatorul John F. Kennedy se afla pe atunci în ultimele zile ale campaniei sale pentru președinția Statelor Unite. Am așteptat cîteva secunde și apoi cineva mi-a spus : „Bună dimi-

neața, doamnă King. Aici e senatorul Kennedy. Vreau să vă fac cunoscută îngrijorarea mea în legătură cu soțul dv. Îmi dau seama că trebuie să vă fie foarte greu. Am aflat că așteptați un copil și doream să știți că mă gîndesc la dv. și la dr. King. Dacă pot face ceva, vă rog să mă chemați cînd doriți".

„Vă mulțumesc pentru interesul dv., i-am răspuns eu. Vă mulțumesc pentru orice ați putea face ca să ne ajutați".

Aceasta a fost în esență conversația despre care s-a afirmat că ar fi dus la alegerea unui președinte al Statelor Unite. Pe atunci, nu știam prea bine cum să reacționez, deoarece mi-am dat seama că apelul telefonic putea fi folosit în scopuri politice. Soțul meu avea principiul de a nu sprijini candidați la președinție și, în acel moment, nu doream ca el sau eu să ne identificăm cu vreunul din cele două partide. După cum am auzit ulterior, strategii lui Kennedy fuseseră de părere ca el să facă o declarație publică, dar politicienii din Georgia se opuseseră considerînd că aceasta l-ar fi putut priva de voturile Sudului. Un politician proeminent din Georgia a declarat : „Dacă lăsați această afacere în sarcina mea, îl voi scoate pe King din închisoare". Dar senatorul Kennedy a hotărît să mă cheme cel puțin la telefon.

Ulterior, lucrurile au mers foarte repede. Am aflat că Robert Kennedy l-a întrebat la telefon pe judecător de ce nu putea fi pus Martin în libertate pe cauțiune pînă la judecarea apelului. Presa a aflat și, evident, judecătorul și-a schimbat părerea ; el a declarat că Martin va fi pus în libertate pe cauțiune.

Am primit știrea eliberării lui Martin a doua zi la prînz și am fost foarte bucuroasă. Am plecat cu toții la aeroport, ca să-l primim la coborîrea din avion.

În seara aceea, la biserica Ebenezer (unde Martin Luther King și tatăl său erau pastori — n.t.) a avut loc un miting. Au venit oameni din tot orașul. Martin a vorbit despre experiența sa în închisoare, dar nu a făcut nici o declarație politică. Tatăl său, însă, care anterior intenționase să voteze pentru Nixon, nu avea asemenea inhibiții. El a strigat mulțimii : „Dacă aș avea o valiză plină cu voturi, le-aș lua pe toate și le-aș pune la picioarele senatorului Kennedy".

Peste cîteva zile, John Kennedy a fost ales președinte al Statelor Unite cu o majoritate de numai o sută de mii de voturi. Sînt de părere că istoricii au dreptate atunci cînd afirmă că intervenția sa în cazul lui Martin i-a adus președinția. Acest lucru mi s-a părut semnificativ în lumina evoluției ulterioare a luptei pentru drepturile cetățenești și a legăturii dintre poziția fraților Kennedy și ceea ce Martin încerca să înfăptuiască.

În ianuarie 1963, Ralph Abernethy, Fred Shuttlesworth (alt conducător de frunte al luptei pentru drepturile civile — n.t.) și soțul meu au avut la Casa Albă o reuniune cu președintele Kennedy și cu ministrul justiției, Robert Kennedy, pentru a cere guvernului federal să inițieze o legislație în favoarea drepturilor civile. Frații Kennedy au manifestat simpatie, ca de obicei, dar au declarat că nu intenționează să prezinte o asemenea legislație în anul acela. Președintele se temea că orice măsură în domeniul drepturilor civile ar dezbina Congresul și ar periclita alte proiecte de legi cu caracter intern pe care intenționa să le prezinte.

Firește, Martin a fost foarte dezamăgit. Considera că nu-i rămîne altceva de făcut decît să meargă înainte cu planurile sale de a impune o confruntare la Birmingham, astfel încît guvernul federal să fie nevoit să ia măsuri împotriva segregației din sud. I-a mărturisit sincer președintelui intențiile sale, deoarece, dacă albii ar fi recurs la violență, am fi avut nevoie de sprijinul și de ajutorul guvernului federal. Dorea ca președintele să fie informat dinainte.

Așteptam al patrulea copil în martie. Mă temusem că Martin va trebui să plece la Birmingham înainte de acest eveniment, însă Berenice Albertine — Bunny, cum îi spunem noi — s-a născut la 28 martie. Martin era acasă și m-a dus la spital, dar a doua zi a plecat la Birmingham.

Mișcarea de protest din Birmingham a început la 2 aprilie 1963, cu „sit-in"-uri. Numai în primele trei zile au fost arestate 32 de persoane, dar demonstrațiile erau reluate în fiecare zi cu tot mai multă energie. Poliția din oraș, al cărei șef era Eugene (Bull) Connor, nu comitea încă abuzuri în cursul arestărilor. Au fost arestați vreo 400—500 de negri și, cu toate că unii fuseseră puși în libertate pe cauțiune, 300 au rămas în închisoare.

Între timp, Martin încerca să-i determine pe comercianți și oficialitățile orașului Birmingham să ducă tratative cu privire la revendicările noastre foarte moderate — desegregarea magazinelor, angajarea de negri în slujbe, fără discriminare și promovarea lor, anularea acuzațiilor împotriva demonstranților arestați și înființarea unui comitet birasial care să stabilească un program pentru continuarea desegregației. Oamenii de afaceri erau dispuși să ducă tratative, dar oficialitățile orașului au refuzat.

Miercuri, aceste oficialități au obținut interzicerea demonstrațiilor, dar interdicția a fost emisă de un tribunal al statului Alabama, nu de un tribunal federal. Martin a anunțat imediat că interdicția nu va fi luată în considerare. „Conștiința nu ne permite să ne supunem interdicției" — a spus el.

Martin a hotărît ca, la 12 aprilie, el și alți cîțiva conducători să încalce interdicția, pentru a fi arestați. În dimineața aceea, a avut loc o ședință furtunoasă a conducătorilor. Cîțiva pastori și-au exprimat părerea că trebuie să se supună ordinului tribunalului și, după o lungă discuție, Martin a spus : „Vreau să chibzuiesc asupra acestei hotărîri". După o jumătate de oră petrecută în camera lui, și-a anunțat hotărîrea : „Am decis să risc, a spus. Am decis să mă duc la închisoare. Nu știu ce se va întîmpla ; nu știu dacă mișcarea actuală va continua să se întărească sau se va prăbuși. Dacă un număr suficient de mare de oameni vor fi dispuși să intre în închisoare, cred că acest lucru va sili, fie oficialitățile orașului, fie guvernul federal, să acționeze. De aceea, mă voi duce chiar azi".

1958. Arestat la Montgomery, cu prilejul unei demonstrații pentru drepturi civile

Apoi, Martin i-a spus lui Ralph Abernathy : „Știu că vrei să fii în amvon în duminica paștelui, Ralph, dar te rog să vii cu mine".

Ralph i-a răspuns : „Am fost totdeauna cu tine, Martin, și nu pot să te părăsesc acum".

Cei 25 de participanți la miting s-au luat de mînă și au cîntat : „Vom învinge". Apoi, Martin l-a sărutat pe tatăl său și au plecat cu toții la biserica Zion Hill, de unde urma să înceapă marșul. Cînd au intrat în biserică, oamenii cîntau și se rugau. Martin s-a dus direct la amvon pentru a le anunța hotărîrea sa. Cînd a terminat și a început să coboare treptele amvonului, oamenii l-au înconjurat și l-au urmat. A fost extrem de emoționant.

Iată cum descrie Martin evenimentele care au urmat: „S-ar fi spus că toți polițiștii din Birmingham fuseseră trimiși în cartier. După ce am ieșit din biserică, am pornit spre străzile interzise care duc către centrul orașului. Era o zi frumoasă de martie. Am fost lăsați să mergem mai departe decît ne permisese vreodată poliția... Pe tot drumul, străzile erau pline de negri. Noi cîntam și ei ni s-au alăturat. Uneori, cîntecele erau întrerupte de aplauze. Cînd ne-am apropiat de centru, Bull Connor a ordonat oamenilor săi să ne aresteze. Ralph și cu mine am fost ridicați de doi polițiști mușchiuloși. Au fost arestați imediat și ceilalți".

Pentru prima oară, Ralph și Martin fuseseră despărțiți după arestare. Fiecare a fost închis într-o celulă separată. Nici măcar avocaților nu li s-a permis să-i vadă. „Orele acelea — a-vea să spună Martin mai tîrziu — au fost cele mai lungi și mai grele din viața mea". Era îngrijorat de soarta prietenilor săi și a mișcării, era îngrijorat pentru mine și pentru copilul nostru nou-născut, ca și pentru ceilalți copii.

Așteptam nerăbdătoare la Atlanta vești de la Martin. Cînd am aflat că fusese arestat în acea vineri după-amiază, credeam că mă va chema la telefon din închisoare, primul lucru pe care-l făcea totdeauna după ce era arestat. Nu am primit, însă, nici un telefon. Am continuat să aștept și a doua zi. Tot zadarnic. În cele din urmă, i-am telefonat lui Wyatt Walker, unul din fruntașii luptei negrilor, care se afla la Birmingham. Wyatt mi-a spus : „Coretta, nu am reușit să-i transmit lui Martin un mesaj telefonic. Am încercat toată ziua. Nici măcar avocaților săi nu li se permite să-l vadă. Martin este ținut la secret".

— Dacă aș aduce acest lucru la cunoștința presei ar ajuta ? — l-am întrebat pe Wyatt.

— Știi ce cred că ar trebui să faci ? Să-l chemi la telefon pe președinte.

— Voi încerca, dacă aceasta este părerea ta, dar întîi aș dori să afli ce părere are Martin, deoarece n-aș vrea s-o fac dacă el n-ar fi de acord.

(Va urma)

U.S. News & World Report
BOSTON

CONGRESUL ŞI RĂZBOIUL DIN VIETNAM

Un interviu al senatorului Mike Mansfield

— Domnule senator, cum apreciaţi starea de spirit din ţară, după corespondenţa dv. şi după alte surse ?

— Preocupare, îngrijorare, neliniştе — şi aceasta se aplică tuturor grupărilor, indiferent de punctele de vedere cu privire la Vietnam. Vietnamul reprezintă dificultatea care stă la baza tuturor celorlalte probleme ale noastre, în mod direct sau indirect. Sînt oarecum îngrijorat de dezbinarea crescîndă din ţară.

— Ce credeţi că doreşte poporul american din partea actualului Congres ?

— Doreşte măsuri împotriva inflaţiei, măsuri pentru asigurarea legii şi ordinei, măsuri în privinţa războiului din Vietnam şi speră ca noi să-i îndeplinim aşteptările. Răspunderea Congresului nu este nelimitată. De fapt, este foarte limitată. Răspunderea preşedintelui e mai mare decît a noastră, deoarece constituie răspunderea finală... Unii dintre noi — şi fac parte dintre aceşti oameni — nutresc grave îndoieli în privinţa războiului din Vietnam. Consider că a fost o greşeală. Consider că a fost o tragedie. Nu sînt de părere că ar fi trebuit să intervenim vreodată în acest război. El se desfăşoară într-o regiune care nu este vitală pentru securitatea ţării noastre.

— Sînteţi de părere că politica actuală va duce la o eventuală încetare a războiului ?

— Sînt de această părere. Dar întrebarea care mă preocupă este: cînd anume ? Şi mă tem că s-ar putea să dureze mult.

— Aveţi vreo idee cît de mult anume ?

— Nu. Şi este cert că nimeni nu-şi poate face vreo idee în urma celor spuse de preşedinte. Nu-i reproşez că nu-şi arată cărţile şi că păstrează flexibilitate. Aş dori, însă, ca lucrurile să meargă mult mai repede decît în prezent, deoarece sînt profund îngrijorat de situaţia din Vietnam şi am avut acest punct de vedere chiar înainte de a deveni implicaţi în război.

— Ce părere aveţi despre recentele demonstraţii împotriva războiului din Vietnam ?

— Consider că modul în care s-au desfăşurat moratoriile de la 15 octombrie şi din noiembrie a fost, în ansamblu, conform prevederilor amendamentului I la Constituţie : dreptul la întrunirea paşnică — şi subliniez cuvîntul „paşnică" — pentru a obţine din partea guvernului îndreptarea unor deficienţe. Aceasta dovedeşte o mare preocupare din partea poporului. Şi, cu toate că participanţii s-au recrutat din toate păturile populaţiei, cea mai mare parte au fost tineri care, din păcate, nu au drept de vot. Sînt ferm de părere că trebuie să se acorde drept de vot începînd de la 18 ani, deoarece, dacă un om este chemat să meargă la război la 18 ani, ar trebui să aibă dreptul de a vota cu privire la politica pe care este chemat s-o aplice...

După părerea mea, cel puţin 99 la sută din participanţii la moratoriul de la Washington s-au comportat foarte bine — manifestîndu-şi îngrijorarea, făcînd-o în mod constituţional şi în ordine. Cred că aceasta a făcut impresie asupra Congresului şi asupra Administraţiei. Azi, în rîndurile naţiunii se manifestă o profundă îngrijorare. Există o mare nelinişte. Există o dezbinare profundă şi doresc lichidarea ei. Se aud prea multe glasuri care vorbesc pe un ton ridicat. Aş dori să ne coborîm tonul, să încercăm să ne înţelegem unii pe alţii şi să facem ce putem — nu pentru a prelungi războiul, nu pentru a crea dezbinări periculoase în ţară, ci pentru a-l ajuta pe preşedinte să scurteze calea spre pace astfel încît, după realizarea unei reglementări, să ne despotmolim complet din mlaştina din Asia de sud-est.

LE NOUVEL OBSERVATEUR
PARIS

LIMITELE ACORDULUI „CELOR ŞASE"

DEZBATERILE de la Bruxelles au demonstrat că între ţările vest-europene nu există încă un acord. Pentru că, în timp ce Norvegia şi Danemarca susţin „liberalismul canadian" (adică un dialog pozitiv cu Estul în legătură cu problemele securităţii), Portugalia şi Grecia aprobă atitudinea americană, mai dură. La fel Marea Britanie, care sprijină poziţiile americane. Spre deosebire de partenerii săi, Franţa subliniază necesitatea unor convorbiri prealabile bilaterale şi nu „de la bloc la bloc".

Cum se poate vorbi, în faţa acestor divergenţe, de un „nucleu european" în sînul coaliţiei atlantice ? Secretarul de stat american Rogers a putut chiar spune la Bruxelles, cu o tentă de ironie : „N.A.T.O. trebuie să fie o construcţie bazată pe două coloane, una americană, cealaltă europeană ; dar, pentru moment, Europa nu este decît o coloană mică faţă de marea coloană americană". Această judecată avea drept scop să tempereze optimismul întrucîtva excesiv afişat la Bonn, Roma şi la Bruxelles de acei oameni de stat vest-europeni care pretind că Europa occidentală va ieşi din letargia sa şi va merge într-un pas vioi spre o „uniune politică în zece", grupînd Germania de vest, Franţa, Italia, Belgia, Olanda, Luxemburgul, Marea Britanie, Irlanda, Norvegia şi Danemarca. Este adevărat că, la „întrunirea la nivel înalt" de la Haga, orientările au mers în acest sens, dar chiar dacă „o nouă demarare" a fost hotărîtă, stabilirea unităţii apare incertă. La Paris, unde se judecă destul de sever maniera în care miniştrii britanici s-au aliniat necondiţionat propunerii colegilor americani din Consiliul atlantic, se declară că această nouă demonstrare a existenţei „relaţiilor speciale" dintre Londra şi Washington justifică cererea guvernului francez ca Marea Britanie, înainte de a intra în Piaţa comună, să facă proba că nu va fi „un cal troian american în sînul Comunităţii Economice Europene".

Georges Pompidou a acceptat la Haga — deşi acest punct n-a fost în mod expres menţionat în comunicatul final — ca negocierea dintre C.E.E. şi Londra să se deschidă la 30 iunie, dar acum se dau asigurări la Elysée, la Matignon şi la Quai d'Orsay că, în

timpul primului semestru decisiv al lui 1970, cînd „cei șase" vor pregăti aceste convorbiri delicate, Franța se va bate aprig pentru ca problemele puse Marii Britanii în legătură cu „vocația sa europeană" să fie „imperative și fără echivoc".

„Noi am găsit la Haga un teren relativ favorabil, a spus la întoarcerea sa din capitala olandeză un ministru francez, căci italienii, care se arătaseră mereu ostili față de noi în afacerile agricole, au dat dovadă, de data aceasta, în ciuda dificilei situații interne din țara lor, de o discreție remarcabilă, în timp ce belgienii, spre marea noastră surpriză, ne-au susținut în numeroase ocazii, iar olandezii, cenzorii noștri obișnuiți, s-au găsit izolați. În sfîrșit, noi am repurtat o primă victorie, pentru că ne-am impus tripticul nostru : mai întîi finisarea, apoi întărirea și, la sfîrșit, lărgirea comunității europene. Cele trei demersuri vor fi efectuate în ordinea pe care am sugerat-o și nu la întîmplare, cum au propus olandezii".

Această victorie nu este, totuși, o victorie à la Pyrhus ? Dacă se examinează lucrurile mai îndeaproape, se constată că succesul lui Georges Pompidou este relativ. Președintele francez, căruia i s-a decernat la Haga un certificat de „bun european" (datorită faptului că și-a mlădiat atitudinea față de candidatura britanică la Piața comună), a obținut, în schimb, asigurarea că toți partenerii săi vor adopta, spre sfîrșitul anului 1969, „reglementări financiare agricole definitive, care vor permite să se contabilizeze bugetului agriculturii franceze substanțiale subvenții din Fondurile europene de orientare - și garanție agricolă" (F.E.O.G.A.).

Georges Pompidou a promis să participe activ la „resorbția surplusurilor agricole ale comunității" și, pentru aceasta, să scadă unele prețuri franceze. Se va asista, la Bruxelles, la noi și aprigi discuții în sînul unei „Europe verzi" care nu mai știe ce să facă cu stocurile sale nevandabile.

Al doilea component al tripticului francez, „întărirea comunității", a fost decis în principiu la Haga, dar măsurile concrete adoptate pentru a se ajunge la această consolidare se reduc la destul de puțin, întrucît „cei șase" promit doar să-și coordoneze mai bine dezvoltarea industrială în sectoarele tehnologice esențiale, să relanseze programul de cercetări Euratom, să reformeze „fondul social european" și să fondeze o „universitate europeană" ; inițiativele mai ambițioase propuse de președintele francez (fabricarea în comun a unui ordinator vest-european de mare putere, darea în funcțiune a unei uzine vest-europene de separare izotopică, o garanție comună a investițiilor particulare în țările subdezvoltate) nu au fost reținute.

O astfel de optică indică, în ciuda euforiei discursurilor oficiale, că neîncrederea domnește încă între „cei șase" și că vechea controversă pe tema „finalității politice" a „lărgirii comunității vest-europene" nu este reglementată.

Georges Pompidou a obținut o amînare de șase luni, dar el nu va putea să întîrzie decît pînă la 30 iunie, data scadențelor cruciale. Pentru moment, Italia, Olanda, Belgia, Luxemburgul și-au reluat, în Uniunea Europei Occidentale, ofensiva în favoarea intrării rapide a Marii Britanii într-o lume europeană strîns legată de lumea atlantică. Guvernul francez susține, în schimb, că Harold Wilson nu va fi admis în „Clubul celor șase" decît după ce va efectua un drum lung în direcția continentului. „E lung drumul către Bruxelles", se murmură încă, chiar dacă în surdină, la Paris.

Albert-Paul LENTIN

La recenta conferință de la Haga : președintele Pompidou și premierul Chaban-Delmas, asaltați de fotoreporteri. În stînga, cancelarul Brandt

Le Monde
PARIS

PUCIURI AFRICANE

Emile Zinsou, fostul președinte al Dahomey-ului (stînga), și locotenent-colonelul Maurice Kouandete, conducătorul recentei lovituri de stat

ASASINAREA președintelui Sylvanus Olympio, în ianuarie 1963, de către un grup de subofițeri togolezi răsculați, a deschis o perioadă de acută instabilitate în Africa neagră. În mai puțin de șapte ani, vreo 20 de lovituri de stat militare au zdruncinat capitalele statelor situate la sud de Sahara și nu sînt indicii că ritmul acestor schimbări violente va slăbi curînd.

Șase țări africane din fosta Uniune franceză sînt conduse azi de militari : Mali, Togo, Dahomey, Volta Superioară, Republica Africa Centrală și Congo-Brazzaville. Două din cele trei foste posesiuni belgiene, Congo-Kinshasa și Burundi, se află în aceeași situație. Printre statele din fostul imperiu britanic, Nigeria este condusă de o juntă, iar Ghana și Sierra Leone nu au reinstaurat decît recent echipe civile. În sfîrșit, în colțul răsăritean al continentului, Republica Somalia se află din octombrie sub autoritatea unor ofițeri.

Astfel, eventualitatea unei lovituri de stat militare tinde să devină soarta comună, de vreme ce, la fiecare trei state membre ale Organizației Unității Africane, unul se sustrage conducerii unui guvern civil. Conducători „moderați", cunoscuți pentru legăturile lor strînse cu Occidentul, și în special cu fosta lor metropolă, au fost izgoniți de la putere de elemente din armata lor națională : este cazul, printre altele, cu Maurice Yameogo, în Volta Superioară, Nicolas Grunitzky, în Togo, sau David Dacko, în Republica Africa Centrală. Dar și revoluționari care nu erau suspecți de complezență față de fostele puteri coloniale, printre care Kwame Nkrumah și Modibo Keita, respectiv — foștii președinți ai Ghanei și ai Mali-ului — au avut aceeași soartă.

Și mai semnificativ încă este faptul că militarii înfruntă, la rîndul lor, ace-

leaşi riscuri ca civilii, de îndată ce i-au înlăturat pe aceştia de la putere. Astfel, în Sierra Leone şi în Nigeria, ofiţeri superiori şi ofiţeri inferiori au avut prilejul să-şi dispute exercitarea răspunderilor publice ; în Ghana ca şi în Togo, militarii aflaţi la putere au trebuit să se apere de încercările de subversiune ale anumitor tovarăşi de arme ai lor.

Ajungem, deci, să ne întrebăm care sînt motivele interne ale acestei instabilităţi a unor guverne africane. Se pot da trei explicaţii : caracterul autocratic al diferitelor guverne din Africa neagră, subdezvoltarea economică gravă şi situaţia financiară dificilă a majorităţii ţărilor situate la sud de Sahara. Abuzurile unor autorităţi, menţinerea unui nivel de trai mediocru de care suferă ansamblul maselor rurale, insuficienţa sau lipsa de spirit civic a unor conducători politici, duc în mod aproape inevitabil la tentaţia puciurilor.

În cazul Republicii Dahomey, este deosebit de clar că dificultăţile economice şi atitudinea păturilor înaintate au jucat un rol hotărîtor. Într-adevăr, de la dobîndirea independenţei, resursele locale ale acestei ţări s-au redus mereu, în timp ce funcţionarii şi salariaţii şi-au intensificat revendicările sociale.

The African Communist
LONDRA

TANZANIA: „STRATEGIA DEZVOLTĂRII RURALE"

CEL DE-AL DOILEA plan cincinal al Tanzaniei, publicat recent la Dar Es Salaam, este în aceeaşi măsură un program politic şi economic. În introducerea redactată de preşedintele Nyerere şi în multe din capitolele următoare, concepţiile politice se îmbină cu datele economice în încercarea de a prezenta planul ca un stimulent în vederea mobilizării diferitelor sectoare ale structurii social-economice a ţării. Planul este prezentat ca o „declaraţie de strategie" mai degrabă decît ca un cadru rigid, lăsînd unele opţiuni deschise spre precizarea obiectivelor şi stabilirea priorităţilor în conformitate cu condiţiile dezvoltării.

Dificultatea desprinderii din stagnarea economică provocată de colonialism nu este minimalizată în Tanzania. Preşedintele Nyerere discută cu sinceritate problemele sărăciei şi este, în acelaşi timp, gata să admită dificultăţile aplicării planului. În introducerea la plan, preşedintele recunoaşte că, în primul plan cincinal, în ciuda unor realizări importante, în unele domenii au fost efectuate numai 75 la sută din investiţiile pe care s-a contat. De pe urma acestei experienţe, Tanzania a tras concluzia că este mai bine să se bizuie într-o măsură mai mare pe mijloacele proprii în ce priveşte capitalul şi să-şi dirijeze cu mai multă grijă slabele resurse în domenii unde pot fi cît mai productive. Cît de slabe sînt aceste resurse reiese din programul de investiţii propus în cel de-al doilea plan cincinal. Se va cheltui un total de 404 500 000 de lire sterline în decurs de 5 ani ; partea care va fi acoperită de guvern va fi de 153 milioane lire sterline, iar cea care va reveni comunităţii est-africane — de aproximativ 20 milioane lire sterline. Din aceste sume, aproximativ 60 la sută vor fi finanţate din resurse interne, în timp ce pentru rest se va solicita asistenţa externă. Această proporţie diferă într-o măsură însemnată de cea înscrisă în primul plan cincinal, unde era prevăzut ca 78 la sută din investiţii să fie finanţate din străinătate şi numai 22 la sută din resursele locale. În cazul în speţă, capitalul străin nu s-a materializat conform aşteptărilor, iar Tanzania a trebuit să stringă cureaua.

Întrucît planul implică un accent mai mare pe propriile resurse, se nasc cîteva întrebări. Pe ce domenii ale economiei se va pune bază ? Cum vor fi mobilizate aceste resurse şi în ce scopuri ?

În mobilizarea resurselor interne, în vederea unei mai mari bizuiri pe forţele proprii, se prevede că sectorul particular va fi proporţional mai puţin important în viitor decît era în trecut, reflectînd limitările deliberate efectuate împotriva intereselor particulare de către guvern în ultimii ani. Dacă, în perioada primului plan, proporţia investiţiilor particulare era de aproximativ 50 la sută, cel de-al doilea plan prevede o contribuţie de aproximativ 25 la sută, volumul absolut rămînînd aproape egal. Se va produce un reviriment accentuat în direcţia participării statului la comerţ, întrucît o mare parte a comerţului ţării va fi preluată de Corporaţia Naţională a Comerţului, iar atelierele cooperatiste săteşti vor manipula cea mai mare parte a comerţului cu amănuntul în acest domeniu. Efortul principal de mobilizare va fi cel întreprins de sectorul parastatal organizat, în primul rînd, de Corporaţia Naţională de Dezvoltare (N.D.C.). O sferă largă de programe de expansiune este prevăzută în industrie, agricultură, turism şi comerţ. Industria va reclama partea cea mai mare a capitalului de investiţii, aproximativ 34 la sută din total, agricultura — 13 la sută, iar turismul — 10 la sută.

Baza efortului de mobilizare o constituie ceea ce s-a denumit „filozofia planului", exprimată în următoarele cinci principii : **Egalitatea socială** — distribuirea avantajelor dezvoltării pe scara largă a întregii societăţi ; **Ujamaa** — dezvoltarea unor forme de activitate economică de natură să încurajeze eforturile colective şi de cooperare şi să evite deosebiri adînci de avuţie şi venit; **Bizuirea pe forţe proprii** — dezvoltarea la maximum a resurselor interne, îndeosebi prin mobilizarea poporului ; **Transformarea economică şi socială** — expansiunea rapidă a capacităţii productive în vederea creării bazei pentru transformări economice şi sociale viitoare ; **Extinderea colaborării economice** cu alte state africane.

Preşedintele Nyerere

Într-o măsură considerabilă, concentrarea liderilor Tanzaniei asupra sectorului agricol şi a problemei săteşti este rezultatul unei necesităţi economice. Timp de mai mulţi ani, discutarea problemelor rurale ale dezvoltării a dus la o reevaluare constantă a modului de dezvoltare cel mai potrivit pentru o ţară africană slab dezvoltată. Răspunsul s-a dat în mod invariabil în sensul că agricultura este prima resursă a ţării şi că planificarea trebuie să reflecte acest fapt. În actualul plan constatăm, aşadar, că principala atenţie este îndreptată în direcţia satului, cu perspectiva unei transformări rurale treptate.

Ce se poate spune despre cealaltă latură — sectoarele urban şi industrial ? Este oare angajată Tanzania spre o perspectivă exclusiv rurală ? Răspunsul este oferit de plan. „Într-o perspectivă îndepărtată, dezvoltarea economică necesită crearea unei baze industriale". Mai mult încă, „dezvoltarea industrială este în sine un stimulent pentru dezvoltarea rurală şi dezvoltarea comerţului interior. În esenţă, însă, aceste obiective nu pot fi realizate acum. Cu toate acestea, o mare atenţie trebuie acordată investiţiilor neagricole, îndeosebi în sectorul parastatal, controlat de N.D.C."

B. NGOTYANA

DIE WELT
HAMBURG

HAȘIȘUL ȘI DRAMA DIN CALIFORNIA

VEȘTILE din California despre activitatea sectei ucigașe de hippies, care are pe conștiință moartea actriței de film Sharon Tate, întrec orice închipuire în materie de monstruozitate și hidoșenie. Un talentat scenarist, dacă ar fi prelucrat detaliile dezvăluite recent, ar fi fost atacat vehement de producători din cauza suprasolicitării nervoase și a unei puteri imaginative mult prea perverse. Nu s-a confirmat niciodată mai impresionant dictonul că viața însăși scrie cele mai incredibile povestiri.

Iată-l pe „sfîntul demon" din pustiu, care sălășluiește, departe de orice civilizație, în Valea Morții și țese firele morții pînă în metropolă. Și iată-le pe fetele subjugate de el, cărora le dă să fumeze hașiș, le promite paradisul și apoi le trimite să ucidă. Trebuie să vă imaginați scena din vila Polanski : tineri pînă în douăzeci de ani se apropie, în tranșă, de frumoasa actriță, bîlbîind cuvinte confuze : „Pig ! Pig !" Din camerele învecinate se aud focuri de armă ; în acest răstimp, sînt uciși ceilalți. Actrița gravidă cere să i se cruțe viața, dar este ucisă cu lovituri de cuțit și spînzurată apoi de grinzi.

Acum, cînd făptașii sînt bine păziți, va începe marea acțiune de psihologizare și interpretare.

Este bine să se atragă atenția asupra celor două concluzii care se deduc necesarmente din cele petrecute în California. În primul rînd, mișcarea hippy și, în special, consumul de hașiș nu sînt în nici un caz atît de pașnice și nevinovate, cum au fost de fiecare dată prezentate; în al doilea rînd, manifestele antropofage și declarațiile diferitelor cercuri nu sînt „literatură pură, suprarealism pur", cum susțin neobosit diverși observatori. Dimpotrivă, ele sînt foarte grave.

Nu întîmplător cuvîntul francez pentru ucigaș („assasin") derivă din cuvîntul „hașiș". Rolul etimologic de tranziție spre sensul de azi l-a jucat cuvîntul arab „hașașun", care înseamnă „cel căzut sub influența hașișului" ; era, totodată, denumirea unei secte de ucigași din Evul Mediu, care operau doar sub influența drogurilor. „Asasinii" erau conduși de un mare maestru, numit „bătrînul de pe munte", fiindcă își avea reședința într-o regiune stîncoasă, greu abordabilă. Acela care era ales ucigaș de „bătrînul de pe munte" era obligat să se drogheze cu hașiș, era ademenit cu povestiri despre plăcerile paradisului și, în sfîrșit, primea comanda pentru asasinat. Asasinii erau, secole de-a rîndul, spaima lumii islamice, pînă cînd cetatea lor, Alamut, a fost cucerită de un nepot al lui Gingis-Han, în anul 1258.

Paralelele între „bătrînul de pe munte" din Evul Mediu și contemporanul „Isus din Valea Morții" sînt copleșitoare. Amîndoi foloseau așa-numitul „drog inofensiv" — hașișul. Dar, nici unul din ei nu avea nevoie de mijloace mai puternice. Fiindcă supunerea ambasadorilor ucigași față de „marele maestru" era asigurată, în primul rînd, prin structura specifică a fiecărei secte. Izolarea severă de societate, negarea totală a legilor, viața neangajată și fără ocupație — toate acestea au contribuit la apariția unui climat sufletesc al sectanților cărora nu le era necesar decît un mic imbold pentru ca în mintea lor să încolțească intenții asasine.

Cultul hippy poate să fie pașnic la origine, hașișul ar putea fi considerat un „drog inofensiv", dar, împreună, mai devreme sau mai tîrziu — așa cum s-a dovedit în practică — ele duc la consecințe dezastruoase. Cine se detașează radical de relațiile societății productive nu devine neangajat. Omul este un „Zoon Politikon" și, dacă renunță sau neagă condiția socială, el recade, inevitabil, în cătușele iraționalității.

Sfîrșitul idilicilor copii ai florilor se anunță peste tot. În Anglia, ei își tund pletele și se pregătesc, în noua lor ipostază de „skin heads" (capetele rase), să facă nesigure parcurile britanice. Manifestele sună mai amenințător. Nu mai este vorba de o joacă ; societatea din Hollywood, dornică de jocuri, a simțit prima această schimbare.

Günter ZEHN

În numeroase orașe din Europa occidentală și centrală au căzut zăpezi abundente. În imagine : o stradă din Bruxelles

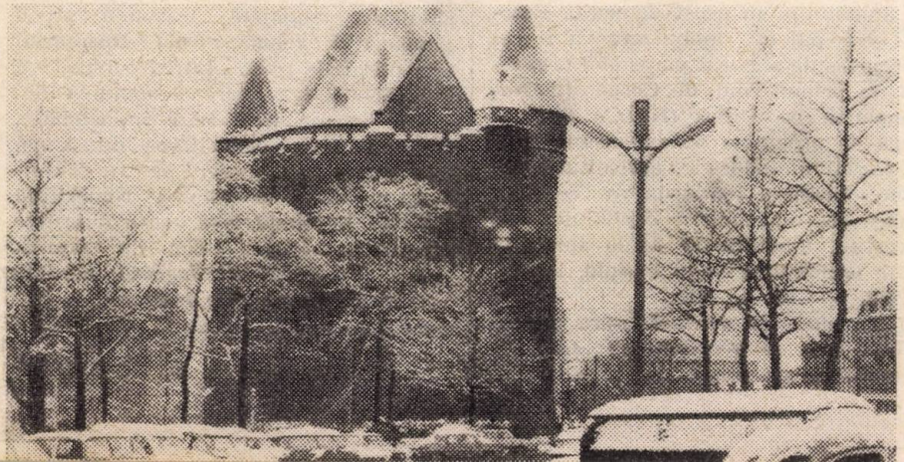

Walter SCHEEL

vice-cancelar și ministru al afacerilor externe al R. F. a Germaniei

În noul cabinet al R. F. a Germaniei, Walter Scheel, președintele partidului liber-democrat (P.L.D.), ocupă postul de vice-cancelar și ministru al afacerilor externe.

El s-a născut la 8 iulie 1919, la Solingen, în Renania de Nord—Westfalia. Terminîndu-și, în 1938, studiile secundare la gimnaziul reformat din orașul natal, Walter Scheel urmează, între 1938—1939, cursuri de contabilitate bancară. Începuse o carieră obișnuită de funcționar de bancă, dar izbucnirea celui de-al doilea război mondial îl face să devină soldat și apoi ofițer în aviație. După 1945, Scheel ocupă diferite posturi de funcționar, apoi procurist și administrator al unei uzine metalurgice din Solingen.

Membru al partidului liber-democrat din 1946, deputat al landului Renania de Nord—Westfalia (între anii 1950—1954), conducător al asociațiilor patronale (în 1951), Walter Scheel este numit, în 1953, vice-președinte al P.L.D. în „Parlamentul european". În ace'ași an, Walter Scheel deschide un institut de conjunctură și studiu al pieței economice internaționale. În următorii ani, el devine membru al Consiliului Comunității Europene a cărbunelui și oțelului (în 1955) iar, în cadrul Adunării parlamentare europene, conduce, între 1958 și 1961, comitetul de cooperare cu țările în curs de dezvoltare. Din noiembrie 1961 pînă în octombrie 1966, Scheel a deținut postul de ministru al Cooperației economice în cel de-al patrulea cabinet Adenauer și i guvernul Erhard, calitate în care s-a ocupat de relațiile R.F.G. cu țările „lumii a treia".

În septembrie 1967, Walter Scheel a fost ales vice-președinte al Bundestagului, iar în ianuarie 1968 partidul său l-a desemnat ca succesor al lui Mende în funcția de președinte al partidului. Din acel moment, au devenit evidente eforturile sale în favoarea unei politici de apropiere între partidul liber-democrat și cel social-democrat al lui Willy Brandt. Această politică s-a concretizat cu prilejul alegerilor din septembrie 1969 și formarea, pentru prima oară, a unui cabinet de coaliție P.S.D.—P.L.D. Ca președinte al P.L.D., Scheel a reușit, în decursul ultimilor ani, să imprime partidului o concepție de politică externă mai realistă, cu deosebire în ceea ce privește aprecierea realităților europene. Opțiunile sale în acest domeniu sînt, în general, concordante cu cele ale cancelarului și fostului ministru de externe, Willy Brandt. Aceasta a cîntărit, desigur, mult în numirea sa ca șef al diplomației vest-germane și, deci, succesor al cancelarului, în această funcție.

A. M.

poșta redacției

ARMELE CHIMICE ȘI BACTERIOLOGICE

După cum s-a anunțat, Comitetul pentru problemele politice și de securitate al O.N.U. a adoptat în unanimitate un proiect de rezoluție privitor la armele chimice și bacteriologice, proiect inițiat de țările socialiste, printre care și România, în vederea eliminării complete a acestor arme din arsenalele statelor.

Excluderea armelor chimice și bacteriologice din cadrul mijloacelor de purtare a războiului a fost preconizată încă la sfîrșitul secolului trecut. De-a lungul anilor, propunerile au fost numeroase, dar Convențiile care reglementau această problemă au fost relativ puține. Prima Conferință de pace de la Haga (18 mai — 29 iulie 1899), convocată la inițiativa Rusiei, s-a încheiat cu adoptarea a două Convenții privind legile și obiceiurile războiului terestru și maritim și a unei „Declarații cu privire la lansarea de proiectile și explozive din baloane sau alte mijloace noi, similare, folosirea de proiectile care urmăresc răspîndirea de gaze asfixiante și toxice și a gloanțelor care se desfac sau se turtesc în corpul omenesc (gloanțe dum-dum)". Declarația a fost semnată de 16 state. Cea de-a doua Conferință de pace de la Haga (15 iunie-18 octombrie 1907) a adoptat, la 18 octombrie 1907, 13 Convenții privind legile și obiceiurile războiului, dintre care a IV-a („Convenția privind legile și obiceiurile războiului terestru") interzicea „folosirea otrăvii sau a armelor otrăvite" în război, precum și „folosirea de arme, proiectile sau alte substanțe capabile să provoace suferințe inutile". Deoarece, însă, în timpul primului război mondial, o serie de state n-au respectat aceste interdicții, Conferința de pace de la Paris (18 ianuarie — 28 iunie 1919) a dezbătut din nou această problemă, iar cele patru tratate de pace (Saint-Germain-en-Laye, Neuilly-sur-Seine, Trianon și Sèvres) prevedeau interzicerea producerii sau importului de gaze sau lichide toxice. Aceste prevederi obligau numai statele învinse, nu și pe cele învingătoare în război. Printr-o Rezoluție, adoptată la 27 septembrie 1924, Adunarea Ligii Națiunilor a hotărît să convoace la Geneva, pentru luna mai 1925, o Conferință pentru adoptarea unei „Convenții privind controlul comerțului internațional cu arme, muniții și alte materiale de război", la care să participe atît statele membre cît și cele nemembre ale Ligii Națiunilor. Conferința — ale cărei lucrări s-au desfășurat între 4 mai și 17 iunie 1925 și la care au participat 44 de state, între care și România, precum și un observator (Argentina) — s-a încheiat la 17 iunie 1925, cu adoptarea mai multor documente, printre care și un „Protocol privind interzicerea folosirii în război a gazelor asfixiante, toxice sau similare și a mijloacelor bacteriologice". Textul Protocolului a fost propus în cadrul acestei Conferințe, la 8 mai 1925, de Statele Unite (în ce privește armele chimice) și Polonia (în ce privește armele bacteriologice). După îndelungi discuții, Protocolul a fost adoptat și semnat la 17 iunie 1925. Inițial, Protocolul a fost semnat de 30 de state, între care și România. Ulterior, la acest Protocol au aderat și alte state, în total 49, dintre care peste 40 l-au ratificat. În cel de-al doilea război mondial, spre deosebire de primul, nu s-au folosit, în general, armele chimice și bacteriologice.

D. G. Ionașiu
student, București

EMILE ZINSOU

Dumitru Iliescu, București. Emile Zinsou, fostul președinte al Dahomeyului, înlăturat de la putere săptămîna trecută de către o lovitură de stat militară, s-a născut la 22 martie 1913, la Ouidah. Este doctor în medicină, absolvent al Facultății din Paris. Zinsou o fost ministru al economiei în primul guvern provizoriu dahomeyan, iar după obținerea independenței a îndeplinit funcția de președinte al Curții Supreme și a fost primul ambasador dahomeyan la Paris. În timpul guvernelor Hubert Maga (1962—1963) și Christophe Soglo (1965—1967), a fost ministru al afacerilor externe. Devenise președinte al țării în urma loviturii de stat din iulie 1968, primind puterea din mîinile militarilor.

REPUBLICA POPULARĂ A YEMENULUI DE SUD

M. Voiculescu, orașul Sf. Gheorghe. 1) Republica Populară a Yemenului de Sud s-a format la 20 noiembrie 1967, din protectoratele britanice Adenul de Est, Adenul de Vest și colonia Aden. Protectoratul Adenului de Vest cuprindea 19 seicate, sultanate și emirate: Abdali, Fadhli, Yafa de Jos, Yafa de Sus, Dathina, Aulaqi de Jos, Aulaqi de Sus, Amiri, Andhali, Shaib, Beihan, Haushabi, Mausatto, Dhubi, Maflahi, Hadhrami, Quteibi, Alawi și Aqrabi. Protectoratul Adenului de Est cuprindea cinci sultanate: Shihr și Mukalla, Balhaf, Bir Ali, Seiyun, Quishn și insula Socotora. 2) Insulele Perim și Socotora aparțin Republicii Populare a Yemenului de Sud, în timp ce insulele Kuria-Muria, împotriva dorinței populației yemenite ,au fost trecute de administrația britanică sub administrația protectoratului Maskat și Oman. 3) Din proiectul unei viitoare federații a Golfului Persic ar urma să facă parte și Qatar, Oman și Maskat, precum și arhipelagul Bahrein.

Mircea Ulețan, Sibiu. Cifra de 5,2 miliarde se referă la întregul program.

CIRCULAȚIA SUEDEZĂ

Ilie Georgescu, București. 1) Într-adevăr, în Suedia mortalitatea produsă de accidentele rutiere este foarte scăzută. Se pare că s-a ajuns la această situație datorită unor măsuri foarte eficiente, aplicate în ultimii ani. Mai întîi, în lupta împotriva alcoolismului, legislația suedeză recunoaște două infracțiuni: 0,5—1,5 grame alcool la un litru de sînge, ceea ce se pedepsește cu o amendă; mai mult de 1,5 grame alcool, ceea ce se pedepsește cu închisoarea. În fiecare an, aproape zece mii de automobiliști sînt condamnați pentru abuzul de alcool, din care patru-cinci mii la o lună sau două de închisoare. Interesant în legislația suedeză este faptul că automobilistul despre care s-a dovedit că a consumat alcool e condamnat indiferent dacă au fost sau nu înregistrate accidente. O altă măsură: controlul riguros al tuturor automobilelor mai vechi de trei ani. 2) Ian Smith a anunțat, în cadrul unei conferințe de presă, „alegeri generale" în aprilie 1970, alegeri care vor avea, însă, un caracter discriminatoriu foarte pronunțat față de populația de culoare.

Ludovic Kataru, Timișoara. Funeraliile patriarhului familiei Kennedy, Joseph Kennedy, decedat la 18 noiembrie, au avut loc într-un cadru restrîns, cu participarea membrilor familiei și a prietenilor apropiați. Joseph Kennedy a fost înmormîntat în cavoul familiei, din cimitirul Holyhood, pe colinele din sud-vestul Bostonului.

T. S., Găiești, jud. Dîmbovița. Insula Nauru a devenit independentă la 31 ianuarie 1968. Nauru și Samoa de Vest sînt singurele insule din Oceania care au obținut independența.

SFÎRȘITUL CONTROVERSEI „TORREY CANYON"

Ștefan Boldur, Sinaia. Un acord, care pune capăt controversei „Torrey Canyon", a fost încheiat recent la Londra, între reprezentanții guvernelor francez și englez și ai societăților care patronau și asigurau petrolierul. După cum se știe, la 18 martie 1967, „Torrey Canyon", unul dintre cele mai mari petroliere din lume, naufragia în largul coastei engleze (în fotografie), producînd o uriașă „maree neagră" ce avea să invadeze țărmurile engleze și franceze. În cercările specialiștilor de a îndepărta sau micșora pagubele prin bombardarea „mareei negre" cu detergenți și napalm au avut puține rezultate pozitive. Consecințele poluării produse de naufragiul lui „Torrey Canyon" au fost dezastruoase, îndeosebi pentru industria turistică din zonele respective. A fost stabilită responsabilitatea căpitanului în producerea naufragiului, dar dificultățile au apărut din momentul în care a început căutarea persoanelor care să plătească daunele. „Torrey Canyon", aflat sub pavilion panamez, aparținea companiei „Barracuda Tanker Corporation", era arendat de societatea californiană „Union Oil and Co.", transporta petrol pentru „British Petroleum" și dispunea de un echipaj format în majoritate de italieni. Guvernul britanic citează în fața tribunalului, la 4 mai 1967, firma armatoare și, concomitent, sechestrează un alt petrolier al acestei firme (aflat, de astă dată, sub pavilion liberian), care se găsea în portul Singapore. La 19 iulie, nava a fost eliberată în schimbul unei sume de trei milioane lire sterline. La rîndul său, guvernul francez cheamă în fața instanțelor firma „Barracuda Tanker". Contactele și negocierile între părțile interesate au durat mai bine de doi ani. Prin acordul încheiat recent, șapte mari companii petroliere („Standard Oil California", „Esso Transport", „Texaco", „Gulf Oil", „Mobil Oil", „British Petroleum" și „Shell International") s-au angajat, alături de firma „Barracuda Tanker", să plătească o indemnizație celor două țări, cu un plafon maxim de zece milioane de dolari. Totodată, pentru daunele produse particularilor, a fost stabilită o sumă de 25 000 lire sterline.

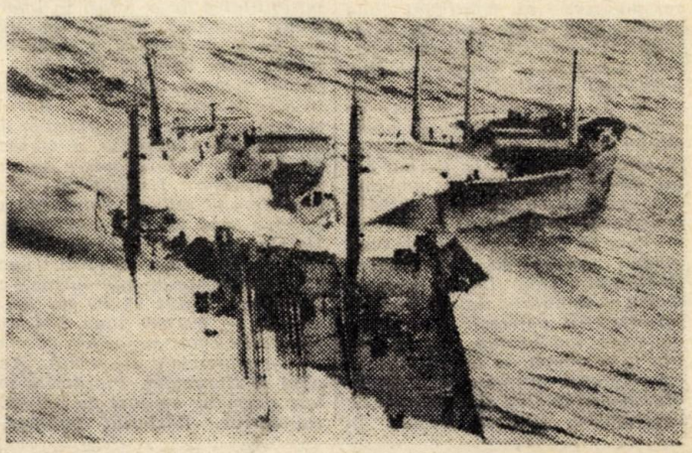

poșta redacției

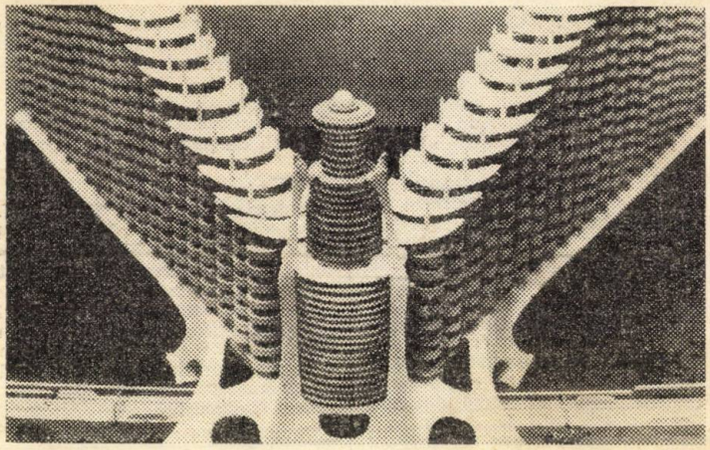

CLĂDIRILE ANULUI 2 000

N. Stamate, București. La o expoziție intitulată „Locuința anului 2 000, deschisă recent la Bonn, au fost prezentate machetele unor locuințe și orașe ale viitorului pentru anii în care populația Pămîntului se va fi dublat, iar suprafața disponibilă construcțiilor va fi insuficientă pentru clădirile tradiționale. Arhitectul vest-german Robert Gabriel a semnat un proiect pentru un turn de locuit, înalt de 1 250 m, cu 356 de etaje, pentru 25 000 de persoane. Locuitorii etajelor superioare nu vor putea deschide ferestrele, dar ,în schimb, vor avea mult soare. Fotografia alăturată înfățișează, în machetă, proiectul unei clădiri a viitorului.

COLONIA PORTUGHEZĂ TIMOR

Insula Timor e unul din teritoriile care mai aparțin celei mai vechi puteri coloniale, Portugalia. Descoperită la începutul secolului al XVI-lea (1522), de către echipajul expediției Magellan, insula a fost, timp de cîteva decenii, un loc de popas pentru navele care transportau lemn de santal. În 1856, devine, în mod oficial, colonie. Din cauza climei neprielnice și a rezistenței băștinașilor, colonialiștii portughezi își extind cu dificultate puterea asupra insulei. La scurtă vreme apar olandezii care, amestecîndu-se în luptele tribale, reușesc să acapareze sudul insulei, în 1640. Luptele dintre cei doi rivali au continuat două secole, pînă cînd, în 1859, se ajunge la o înțelegere potrivit căreia sud-vestul insulei devine posesiune olandeză (astăzi face parte din Indonezia), în timp ce portughezii obțin partea de nord, cîteva insulițe și fortul Okusi — în total 14 925 km². În timpul celui de-al doilea război mondial, japonezii au ocupat insula (1942), construind pe litoralul sudic baze militare în cadrul planurilor care vizau cotropirea Australiei. Băștinașii insulei Timor (aproximativ o jumătate de milion) se înrudesc cu papuașii și vorbesc dialectul indonezian numit „tetun" ; se ocupă cu agricultura și cu creșterea animalelor. Vechile organizații tribale sînt în curs de destrămare, puterea trecînd în mîinile feudalilor locali, care au devenit un sprijin pentru colonialiștii portughezi. În interiorul insulei, populația mai păstrează obiceiurile străvechi. Se cultivă cafea și cauciuc. Marea majoritate a populației este analfabetă ; bolile (mai ales malaria) provoacă numeroase victime.

D. MACH
Cîmpia Turzii

DÖNITZ ȘI ORDINUL „TRITON NULL"

Războiul submarin dus de Germania hitleristă a produs aliaților mari pagube în primii ani ai celui de-al doilea război mondial. Numeroase vase, atît ale țărilor beligerante cît și neutre, militare, de comerț și pasageri, erau scufundate de faimoasele Uboote — submarinele germane. Condus personal de Dönitz, acționînd în grupuri mari, de 20—30 unități, sau grupuri mici, de 4—5, reînnoindu-se mereu, submarinele germane au constituit un pericol serios pentru navigație. Acțiunile lor în apropierea coastelor unor state din America Latină au avut drept consecință intrarea acestora în război alături de aliați (de exemplu, acțiunile submarinului U-507 în apele teritoriale braziliene au dus la intrarea în război a acesteia, la 22 august 1942). Arma teribilă a submarinelor — torpilele — era folosită în majoritatea cazurilor fără somație. Majoritatea submarinelor atacau la suprafață, întrucît aveau o viteză mai mare. Prin posibilitatea de a folosi în imersiune motoarele Diesel, se mărea raza de acțiune a submarinelor. Erau vulnerabile, însă, la atacul aviației, iar din momentul în care forțele aeriene ale S.U.A. și Angliei au realizat rețeaua de supraveghere aeriană a traseelor folosite de convoaiele de vase, acțiunile Uboote au fost considerabil reduse, pierderile acestora fiind tot mai numeroase. Datele statistice publicate după război arată amploarea distrugerilor provocate de submarine : aliații au pierdut 24 500 000 tone, neutrii — 800 000 tone. 3/4 din pierderi au fost suportate de marinele comerciale ale S.U.A., Angliei și Norvegiei. Pierderile totale germane au fost de 700—800 submarine. Războiul submarin dus de Germania hitleristă a fost contrar normelor de drept internațional ce reglementează conflictele armate maritime și, mai ales, celor referitoare la utilizarea submarinelor (asimilate vaselor de suprafață în acțiunile lor de luptă). Într-o convorbire între Hitler, ambasadorul Japoniei la Berlin, Oshima, și Ribbentrop (3 ianuarie 1942), s-a hotărît ducerea războiului submarin în așa fel încît să piară un număr cît mai mare de marinari inamici (documentul D. 630—G.B. 199, prezentat în procesul de la Nürnberg). La aceasta s-a adăugat și emiterea unui ordin prin care se interzicea salvarea echipajelor navelor torpilate — ordinul „Triton Null". Cazul „Peleus" ilustrează consecințele „pregătirii psihologice" la care erau supuși comandanții hitleriști de submarine în legătură cu aplicarea practică a ordinului „Triton Null". La 13 martie 1944, în sudul Atlanticului, cargoul grec „Peleus" este torpilat de submarinul U-852. Refugiat în bărci de salvare, echipajul este mitraliat de către comandantul vasului și de cîțiva ofițeri. Ulterior, la 2 mai 1944, submarinul, eșuat pe coasta Somaliei, este distrus de aviație. Prin trei supraviețuitori ai cargoului, autoritățile engleze au aflat ulterior de masacru, comandantul submarinului și tunarul fiind condamnați la moarte de Tribunalul militar din Hamburg, în 1946.

Olimpiu CRAUCIUC
București

FLOTA MONDIALĂ

Andrei Negulescu, Brașov. Cerințele vieții sociale moderne au determinat dezvoltarea extrem de rapidă a transporturilor în acest secol. Flota mondială, care în 1919 înregistra 50 milioane de tone, depășea, în 1955 100 de milioane ; în ultimii douăsprezece ani, această cifră s-a dublat. Experții sînt de părere că, în mai puțin de zece ani, tonajul flotei mondiale va atinge 400 milioane. Supremația maritimă o deține încă... Liberia, care, după cum se știe, acordă pavilionul său oricărui armator sau societăți anonime, impunînd o taxă relativ redusă.

Romeo Marinescu, Rîmnicu-Vîlcea. Munții insulei Taivan sînt în mare parte acoperiți de o pădure deasă de liane și bambuși, între care abundă arborele de camfor (insula produce trei sferturi din camforul mondial). Dincolo de 1 800 m, predomină pădurile de conifere. Absența căilor de comunicație împiedică exploatarea din plin a acestor bogății forestiere. Dintre culturile insulei, orezul ocupă primul loc. Se mai cultivă cartofii dulci, arahidele, tutunul, trestia de zahăr. În nordul insulei există zăcăminte de huilă, în sud-vest — petrol, iar în munți — cupru și aur.

Viorel Stoican, I.C.H. Lotru-Ciunget, jud. Vîlcea. „Nautilus" este numele primului submarin atomic construit de Statele Unite (în 1954) și al primului vas care a traversat Polul Nord pe sub calota glaciară (în 1958).

Nicolae Mavrodin, com. Curcani, jud. Ilfov; Vasile Ciocan, Roman. Într-o recentă conferință de presă, ministrul de externe indonezian, Adam Malik, a declarat că fostul președinte al Indoneziei, Sukarno, se află în continuare sub supraveghere în palatul Bogor, la 40 km de Djakarta.

A. Antonovici, Ploiești. Basil Zaharoff, financiar și politician de origine greacă (1849—1936), a fost consilier al Amiralității britanice și a orientat unele cercuri de afaceri londoneze către petrolul din Orientul Mijlociu. În timpul primului război mondial, el a exercitat o anumită influență asupra lui Lloyd George , Clémenceau și Briand și a jucat un rol important la Conferința de la Paris din 1919. Zaharoff era posesorul unei averi uriașe, cîștigate din fabricarea munițiilor, din petrol și din construcții navale.

Teodor Vlăsceanu, șos. Mihai Bravu, nr. 64—68, bloc P—7, scara 4, et. 9, ap. 172, București, dorește să cumpere nr. 1, 4, 6, din 1963, nr. 9 din 1964, nr. 25, 27, 29, 35 din 1968 al revistei.

Monica Enescu, București. Fostul președinte al S.U.A. John F. Kennedy, nu a fost căsătorit decît o singură dată.

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redactor-șef Ion Cârje

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii 1
Telefon 17.60.10, Internațional 18.50.05, și 18.53.55
Telex 197

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții

FABRICA DE CIMENT

T U R D A

vă pune la dispoziție următoarele produse :

Ciment R.I.M. (rezistențe inițiale mari)
Ciment B.s.s.
Ciment P. 400 și P. 500

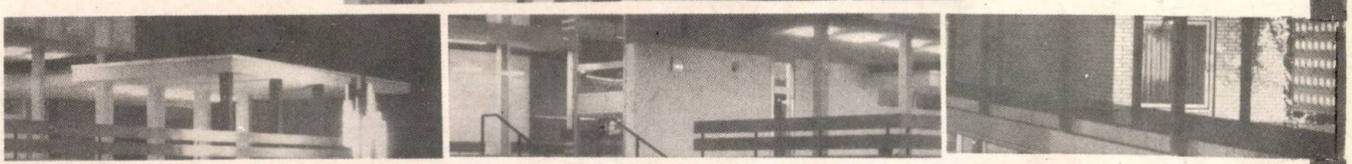

Ciment Pz 400
Ciment M 400
Ciment F 300
Var industrial și de construcții
Ipsos special și de modelaj

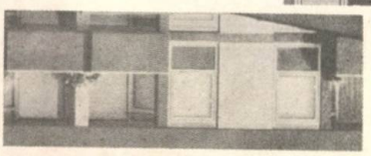

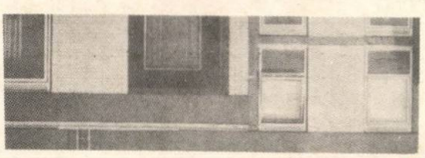

Cărămizi refractare de șamotă și cromomagnezitice
Calcar pentru industria chimică și siderurgică

CIMENTUL TURDA,
tel. 1810; telex 031212

Lei 2

O ţinută elegantă, şi de bună calitate:

magazinele de specialitate vă pun la dispoziţie un bogat sortiment de galanterie pentru bărbaţi:

● cămăşi din ţesături de bumbac în amestec cu fibre poliesterice ● cravate din fibre naturale, sintetice şi artificiale ● batiste, mănuşi, fulare, bascuri ● pălării de lină

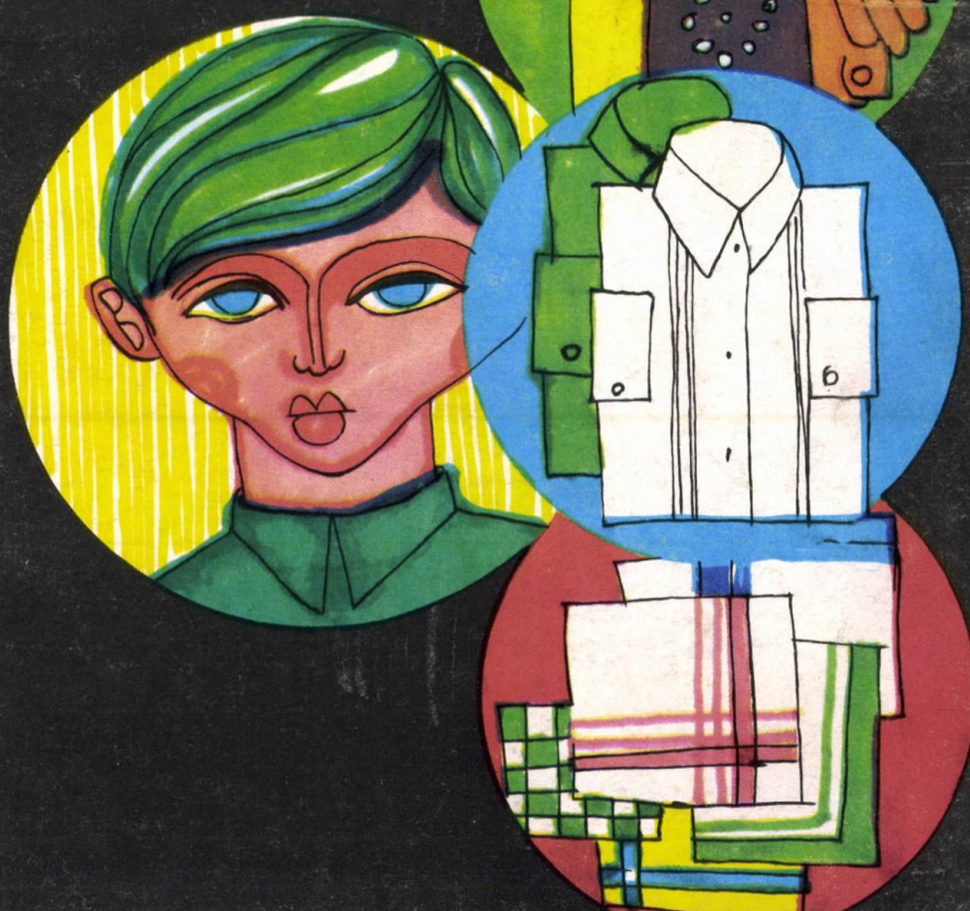

LUMEA

Nr. 53 25 decembrie 1969

Norme și principii în relațiile internaționale

ITALIA: Un dificil sfîrșit de an politic

În supliment SUMARUL REVISTEI PE 1969

Japonia: în preajma confruntării electorale

„Operațiunea ALCATRAZ"

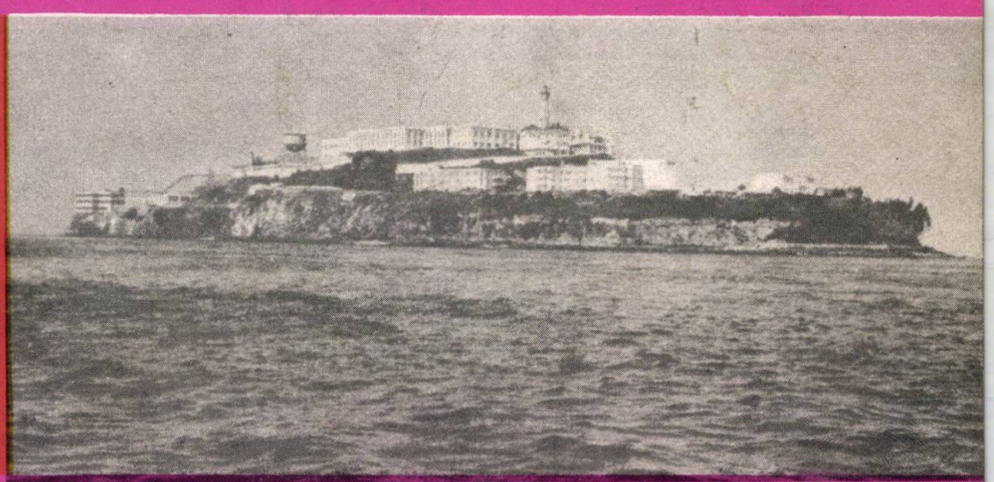

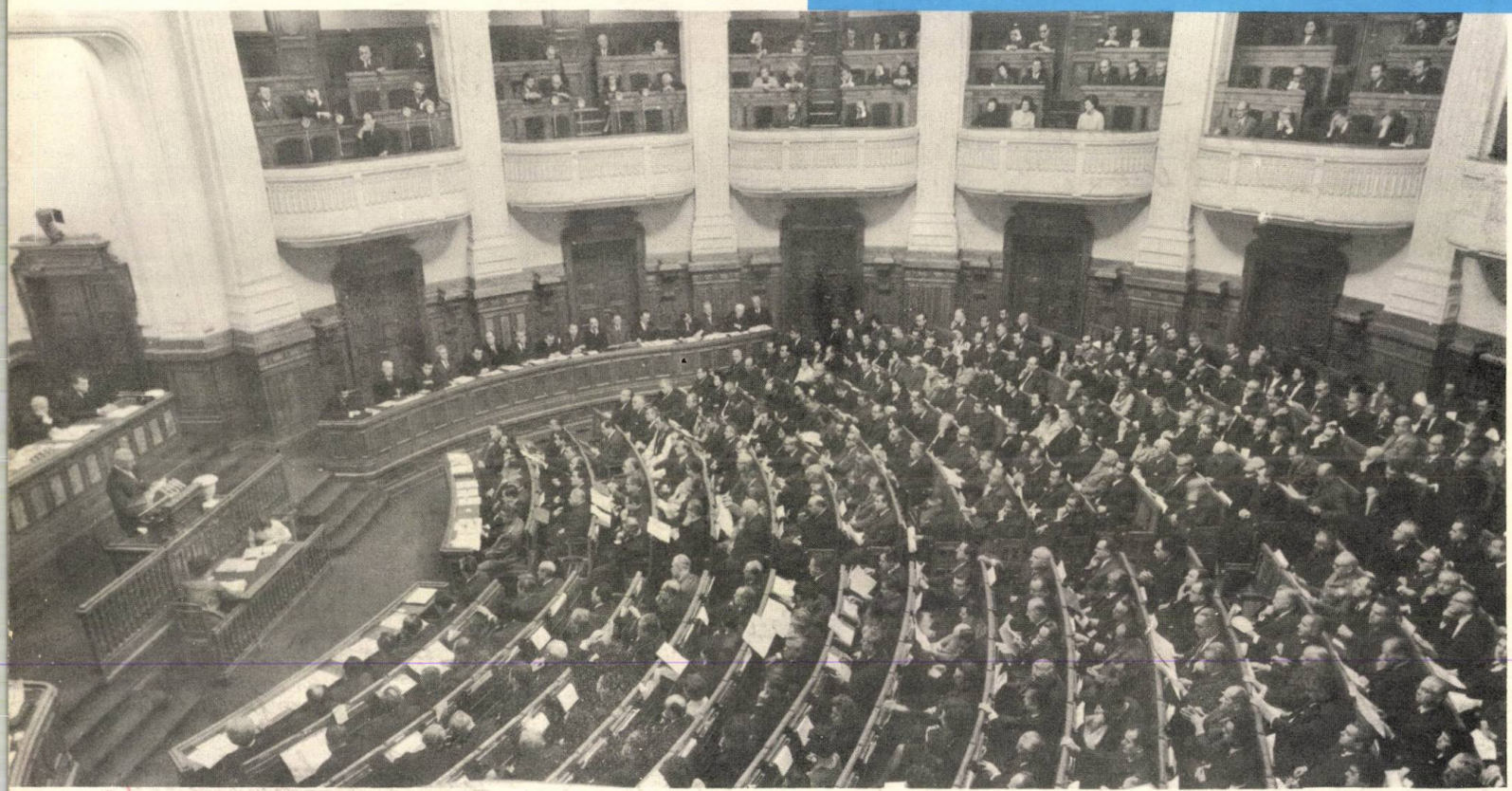

Un aspect de la lucrările sesiunii Marii Adunări Naționale, consacrate dezbaterii planului de stat al economiei naționale și bugetului de stat pe anul 1970

Primirea de către președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, a delegației municipale a orașului Ankara, condusă de Ekrem C. Barlas, primarul orașului

LUMEA

Nr. 53 (322) — 25 DECEMBRIE 1969

sumar

2 SĂPTĂMÎNA în telegrame. *Dumitru Constantin*

SINTEZE

4 Norme și principii în relațiile internaționale. *Prof. dr. docent Edwin Glaser*

ARTICOLE

7 Italia. Un dificil sfîrșit de an politic. *Rodica Dumitrescu*
13 Washington. Președintele și Congresul după un an. *Felicia Antip*
15 Zagreb. Istorie și vocații contemporane. *Dic. Baboian*
17 Preocupări politico-economice în țările nordice. *Mihai Matei*
18 India. Logica evenimentelor. *Radu Budeanu*
22 Ciad. Contextul și sensul unui moment electoral. *Rodica Georgescu*
24 Două tragedii : după Dallas, Memphis. *Coretta Scott King*
26 Asaltul Alcatrazului. *William de Bazelaire*

DE LA CORESPONDENȚII NOȘTRI

10 TOKIO. Alegeri-test pentru orientările viitoare. *Florea Țuiu*
12 PARIS. Bilanțuri economice și perspective politice. *Georges Dascal*

REPORTAJ PE GLOB

20 Spre Madrid. *Sergiu Verona*

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

27—30 International Herald Tribune, Süddeutsche Zeitung, L'Espresso, Paris Match, Jeune Afrique, Le Monde

PROFIL

30 HANS PETER TSCHUDI, președintele Confederației Helvetice.

POȘTA REDACȚIEI (31—32)

În acest număr:

DIN ACTUALITATEA POLITICĂ INTERNAȚIONALĂ

ROMA: Un dificil sfîrșit de an

TOKIO: Alegeri test pentru viitoarele orientări

PARIS: Bilanțuri economice și perspective politice

WASHINGTON: Președintele și Congresul

NEW DELHI: De ce a învins Indira Gandhi?

Reportaj pe glob

SPRE MADRID

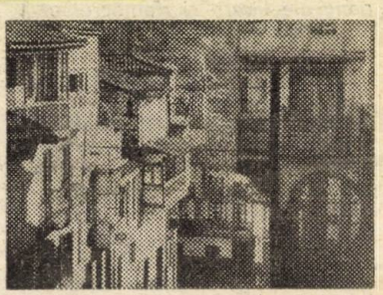

Serial

DOUĂ TRAGEDII: DUPĂ DALLAS, MEMPHIS...

Un „Western" autentic

ASALTUL ALCATRAZULUI

ÎN SUPLIMENT: SUMARUL REVISTEI PE ANUL 1969

Numărul special de Anul Nou al revistei noastre va apărea într-un număr sporit de pagini și va fi pus în vînzare marți 30 decembrie

săptămîna în telegrame

Vietnamul de sud

ANIVERSAREA F. N. E.

Cea de-a noua aniversare a creării Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de sud a fost marcată prin numeroase și ample acțiuni.

Postul de radio Eliberarea a anunțat că în zona eliberată de forțele patriotice a avut loc un mare miting la care a participat președintele Guvernului Revoluționar Provizoriu, Huynh Tan Phat. Cu acest prilej Huynh Tan Phat a arătat că guvernul pe care îl prezidează este gata să colaboreze cu toate curentele politice care se pronunță pentru independența, pacea și neutralitatea Vietnamului de sud în scopul creării unui guvern de coaliție provizoriu, organizării de alegeri generale libere și democratice. Succesele F.N.E. au la bază sprijinul puternic care îl acordă populația Vietnamului de sud. În momentul de față — relatează un comunicat publicat săptămîna aceasta de Guvernul Revoluționar Provizoriu — patru cincimi din teritoriul sud-vietnamez, în care trăiesc 11 milioane de locuitori, au fost eliberate.

La întrunirea de la Paris, în suburbia Ivry, consacrată aceluiași eveniment au luat cuvîntul Xuan Thuy, șeful delegației Republicii Democrate Vietnam la tratativele de la Paris, și alte personalități, care s-au ocupat pe larg de perspectivele convorbirilor dintre cele patru delegații.

Într-un interviu acordat Iuni, Xuan Thuy a abordat o serie de aspecte ale negocierilor. „Pentru moment, a declarat Xuan Thuy, Administrația Nixon refuzînd să numească un înlocuitor al lui Henry Cabot Lodge, diminuează importanța conferinței. Dacă aceasta se va întrerupe, Statele Unite trebuie să-și asume în întregime responsabilitatea".

Tratativele de la Paris, ajunse săptămîna aceasta la a 48-a ședință, n-au dus, după cum se știe, la nimic deosebit. Declarația făcută de președintele Nixon, după care Philip Habib, pînă nu de mult omul nr. 3 în conducerea delegației americane, este menținut ca principal negociator, a fost apreciată de observatorii politici drept o confirmare a unui anume dezinteres al S.U.A. față de tratativele de la Paris, cărora le opune în schimb așa-numita „vietnamizare" a războiului. Pentru unele ziare ca „New York Times", politica de vietnamizare este echivalentă cu încercarea de a croniciza războiul din Vietnam : „Vietnamizarea poate duce la coreenizarea acestui război".

Fondul problemei vietnameze, soluționarea ei presupun adoptarea propunerilor juste formulate de delegația Guvernului Revoluționar Provizoriu și delegația R. D. Vietnam. Nguyen Thi Binh, șefa delegației Guvernului Revoluționar Provizoriu, declara în această privință : „Soluția globală în 10 puncte, justă, rezonabilă și realistă prezentată de F.N.E. și de Guvernul Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud este baza corectă pentru rezolvarea problemei sud-vietnameze. Guvernul american trebuie să răspundă serios la această soluție. S.U.A. trebuie să-și retragă rapid și total trupele americane și pe acelea ale țărilor străine aparținînd taberei americane din Vietnamul de sud, fără să pună nici un fel de condiție, să renunțe la administrația Thieu-Ky-Khiem, să lase populația sud-vietnameză să-și reglementeze ea însăși propriile sale probleme, fără amestec dinafară. Dacă S.U.A. declară că își retrag total și necondiționat trupele din Vietnamul de sud în răstimp de 6 luni, părțile vor începe discuții referitoare la calendarul retragerii și cu privire la problema securității în legătură cu această retragere".

În Vietnamul de sud situația militară și politică devine tot mai favorabilă forțelor patriotice. Un comunicat recent al comandamentului Armatei Populare de Eliberare preciza că numai între 20 octombrie și 29 noiembrie 1969 pe frontul Bu Prang — Duc Lap, peste 3 500 de soldați americani și sud-vietnamezi au fost scoși din luptă. În delta Mekongului și în regiunile urbane 15 000 de soldați inamici au fost scoși din luptă.

Un nou element a intervenit în această săptămînă : după cum anunța postul american de televiziune „C.B.S." ambasadorul S.U.A. la Saigon — Ellsworth Bunker ar fi cerut să fie eliberat din postul său din Vietnamul de sud. Pus în legătură cu demisiile lui Lodge și a adjunctului său de la Paris, reiese că principalii executanți politici ai orientării Administrației în problema vietnameză își părăsesc postul. Evident, motivul nu poate fi decît dezacordul cu politica actuală a Statelor Unite în Vietnam.

Bruxelles

„CEI ȘASE" ÎN MARATON

Prima manșă a negocierilor dintre „cei șase" privind finanțarea politicii agrare comune se terminase marțea trecută, fără a se fi ajuns la un rezultat. Ulterior, comisia europeană s-a reunit pentru a examina un proiect de compromis referitor la felul în care trebuie calculată contribuția fiecăruia dintre statele membre la bugetul comunității. Miniștrii de finanțe au început să studieze acest proiect vineri. Era, însă, numai o latură a problemei. Cealaltă se referea la stabilirea termenului de intrare în vigoare a sistemului definitiv de finanțare a agriculturii din fondul comun special, constituit în acest scop. După cum se știe, pînă acum „fondul agricol" al Pieței comune provenea din diferențele dintre prețurile produselor importate de „cei șase" din afara Comunității Economice Europene față de nivelul prețurilor comunitare, în general mai ridicat, precum și din contribuțiile naționale — soluție considerată provizorie. Ca reglementare definitivă se preconizează formarea unui fond comun, constituit din diferențele de prețuri semnalate, cît și din taxele vamale, la produsele industriale importate din țări terțe, ce vor fi încasate direct de către organismele Pieței comune.

Avînd în vedere că la 1 ianuarie 1970 urmează să ia sfîrșit așa-zisa perioadă de tranziție, Franța a insistat pentru adoptarea unui regulament financiar definitiv. R.F. a Germaniei, Italia și Olanda, care își acoperă o mare parte din necesitățile de produse agricole din afara comunității, se opuneau cererii franceze, cele trei țări cerînd amînarea pînă în 1980 a aplicării integrale a mecanismului financiar.

Într-o declarație făcută presei la sfîrșitul ședinței de vineri seara, ministrul francez de externe, Maurice Schumann, avertiza că orice întîrziere în ce privește desăvîrșirea Pieței comune (adică finanțarea pieței comune agrare), se va repercuta asupra datei începerii tratativelor cu țările candidate, în special cu Marea Britanie.

Sîmbătă, reprezentanții Olandei au depus pe masa tratativelor un proiect de compromis, care, în esență, prevedea trecerea treptată, pînă în 1975, la reglementarea definitivă a finanțării agriculturii Pieței comune. În acest răstimp, fondul agricol urma să fie format atît din contribuțiile naționale, cît și din „venituri comunitare". Propunerea olandeză a fost respinsă în urma opoziției ministrului de finanțe al Franței, Valèry Giscard d'Estaing, care a apreciat-o ca „neconstituind o bază practică de discuție". Abia luni dimineață, deci cu o întîrziere de 24 de ore față de previziunile cele mai optimiste, și după 50 de ore de „tratative-maraton", apreciate de agențiile de presă ca „unele dintre cele mai dificile din istoria Pieței comune" — s-a anunțat că s-a ajuns la un acord asupra „Europei verzi". Comentatorul agenției France Presse considera că acordul „ar fi putut fi mai bun din punctul de vedere al comunitarilor ortodocși" și „ar fi putut fi, de asemenea, mai rău după cum aprecia cea mai mare parte a ministrilor la terminarea tratativelor". Ceea ce se interpreta că s-a ajuns la un compromis de care „toată lumea e satisfăcută, dar nu pe deplin". În ciuda consensului realizat la Bruxelles, în pri-

Pietro Valpreda, principalul inculpat pentru recentele atentate teroriste din Italia, după arestare

vința Pieței comune agricole două probleme în acest domeniu au rămas în suspensie : crearea pieței comune a vinului și tutunului. Aceste ultime aspecte interesează îndeosebi Italia, care a acceptat acordurile realizate luni la Bruxelles, în schimbul încheierii cu succes a negocierilor din ianuarie 1970 asupra celor două probleme.

Rabat

REUNIUNEA ARABĂ LA NIVEL ÎNALT

Cea de-a 5-a conferință arabă la nivel înalt, reunind la Rabat în hotelul „Hilton" delegațiile celor 14 state membre ale Ligii Arabe și ale Organizației Eliberării Palestinei, s-a încheiat marți noaptea, fără un comunicat final.

Propunerea convocării conferinței aparține președintelui R.A.U., Nasser, care, în iulie trecut, arăta că dată fiind evoluția crizei din zonă, hotărîrile adoptate la Khartum în 1967 sînt depășite. Data actualei conferințe (20 decembrie) ca și locul de desfășurare (Rabat, capitala Marocului) au fost fixate de Consiliul apărării al Ligii Arabe reunit la Cairo în noiembrie 1969.

Reuniunea, amînată cu o zi din cauza întîrzierii unor delegații dar și pentru facilitarea unor întîlniri bilaterale referitoare la procedură, a fost de la început pusă sub semnul diferențelor de păreri determinate, în special, de conflictul izbucnit în urmă cu cîtva timp între Yemenul de Sud și Arabia Saudită, în zona oazei Wadiha. Yemenul de Sud a cerut înscrierea problemei conflictului pe ordinea de zi a întrunirii arabe. Conferința a refuzat cererea sud-yemenită ; a numit, însă, o comisie de conciliere, compusă din Irak și Algeria, care să încerce să elucideze și să rezolve diferendul.

Desfășurîndu-se în secret în ședințe plenare, pe secții sau restrînse, cu participarea șefilor de state, a primilor miniștri și a șefilor de state majore, ordinea de zi a întîlnirii cuprindea : „mobilizarea potențialului politic, economic și militar al națiunii arabe în lupta de eliberare ; întărirea acestei lupte ; consolidarea rezistenței palestiniene în teritoriile arabe ocupate".

În mai multe ședințe plenare s-au purtat dezbateri îndelungate, mai ales asupra primului punct al ordinii de zi, dar și referitor la sporirea ajutorului țărilor arabe pentru rezistența palestiniană (liderii acesteia ceruseră încă de la reuniunea Consiliului apărării și Ligii Arabe, ca ajutorul acordat de țările arabe să fie dublat și, totodată, ca acestea să recunoască oficial libertatea de acțiune a comando-urilor palestiniene). Ideea ajutorării multilaterale a țărilor limitrofe Israelului a determinat, la rîndul ei — arată agențiile de presă — anumite deosebiri de vederi asupra tacticii care trebuie adoptată și a modalităților prin care fiecare stat arab va contribui la acest efort, fără a se ajunge pînă la urmă la o hotărîre comună.

În conferința de presă ținută la încheierea conferinței, regele Marocului, Hassan al II-lea, a relevat existența unor „divergențe doctrinare în sînul națiunii arabe", fapt care ar fi determinat atmosfera în care s-au desfășurat lucrările. Președintele Nasser a părăsit la un moment dat conferința, iar trei state (Siria, Irakul și Yemenul de Sud) s-au retras complet de la lucrări.

Observatorii semnalează preocuparea unor participanți privind o rezolvare pe cale pașnică a conflictului din această zonă. Agenția „France Presse" difuza o declarație a ministrului iordanian al informațiilor, Salah Abu Zeid, potrivit căreia Iordania și Republica Arabă Unită sînt favorabile unei reglementări pașnice a problemelor Orientului Apropiat. „Nu vom refuza niciodată o șansă reală și sinceră de a ajunge la o reglementare pașnică a situației din această parte a lumii, pe baza rezoluției din 22 noiembrie 1967 a Consiliului de Securitate", declara, printre altele, Salah Abu Zeid.

Se semnalează, în același timp, publicarea unui plan al S.U.A. privind reglementarea conflictului dintre Israel și Iordania, în care se prevede, printre altele, ca cele două părți să ducă tratative pentru un acord final, sub auspiciile lui Gunnar Jarring, în cadrul unor întîlniri indirecte și directe, de tipul formulei Rhodos din 1949. Ambele părți vizate au respins însă planul. Consiliului de miniștri israelian — după cum se arată într-un comunicat oficial — nu acceptă propunerile americane, iar pentru ziarul „Al-Ahram" ele constituie un mijloc de „a distrage atenția conducătorilor arabi de la țelurile lor la conferința de la Rabat".

Helsinki

DUPĂ PRIMA RUNDĂ

35 de zile, 10 reuniuni însumînd aproape 30 de ore de convorbiri într-un secret desăvîrșit. Este aspectul statistic al tratativelor preliminare sovieto-americane în problema limitării armelor strategice. Dincolo de aceasta se poate schița, însă, astăzi un prim bilanț politic al negocierilor.

Documentul final dat publicității la capătul acestei prime etape oferă unele indicii asupra tratativelor sovieto-americane de la Helsinki. Din el rezultă în primul rînd recunoașterea necesității continuării lor. Astfel, după Helsinki va urma Viena, unde la 16 aprilie 1970 reprezentanții celor două țări vor începe negocierile ca atare asupra problemei limitării armelor strategice. În al doilea rînd tratativele preliminare au permis, după cum specifică comunicatul, o mai bună înțelegere reciprocă în ce privește problemele aflate în discuție. Ceea ce, firește, presupune că s-a creat o anumită bază de la care negocierile să poată demara. „S-a ajuns la o înțelegere asupra unei serii de probleme care vor constitui subiectul viitoarelor schimburi de păreri sovieto-americane" — se spune în comunicat.

În fine, în al treilea rînd, și poate că acest aspect este prioritar, etapa preliminară a subliniat interconexiunea esențială, majoră, dintre negocierile sovieto-americane și sarcinile dezarmării nucleare. S-a subliniat încă mai de mult că aceste tratative nu pot fi considerate un scop în sine, ci în contextul măsurilor necesare pentru reducerea și lichidarea stocurilor racheto-nucleare, subordonîndu-se întrutotul obiectivelor înlăturării pericolului unui război distrugător. Citățm în acest sens din declarațiile finale ale șefilor celor două delegații. V. Semionov: „Am fost conștienți că încetarea cursei înarmărilor strategice va servi intereselor vitale ale popoarelor sovietic și american și ale tuturor popoarelor planetei noastre. Pe această bază noi vom acționa la viitoarele negocieri pentru un acord reciproc acceptabil, în problema aflată în discuție". G. Smith : „Amîndouă țările și întreaga lume au mult de cîștigat de la un asemenea acord. Este timpul ca resursele și talentele celor două țări ale noastre să fie consacrate în mai mare măsură rezolvării problemelor societății moderne, dintre care multe sînt comune tuturor națiunilor înaintate din punct de vedere tehnologic".

Preocuparea popoarelor lumii pentru succesul operei complexe a dezarmării generale și în primul rînd a dezarmării nucleare, legătura care există între acest obiectiv și negocierile care au demarat prin etapa preliminară de la Helsinki, au fost relevate cu prilejul dezbaterilor avute în partea finală a lucrărilor sesiunii a XXIV-a a Adunării Generale a O.N.U. Astfel, a fost adoptată o rezoluție în favoarea căreia a votat și țara noastră, prin care se face apel la Uniunea Sovietică și Statele Unite să instituie un moratoriu asupra experimentării și perfecționării armelor strategice nucleare ofensive și defensive. Documentul exprimă speranța statelor membre ale O.N.U. în succesul tratativelor sovieto-americane.

Negocierile sovieto-americane sînt apreciate ca unul din evenimentele importante ale actualității internaționale. Găsirea posibilității de a abo da în cadrul tratativelor una din problemele care provoacă cea mai mare îngrijorare pe plan mondial — cursa fără sfîrșit a armelor nucleare, cursă care poate atinge un punct de unde nu mai există întoarcere, căutarea cu răbdare și într-un spirit de sinceritate a soluțiilor care se impun, reprezintă, fără îndoială, un element pozitiv.

Dumitru CONSTANTIN

În sala conferinței interarabe de la Rabat

Norme şi principii în relaţiile internaţionale

Prof. dr. docent Edwin Glaser

Mucho puede la razón, pero más puede el bastón, sună un vechi dicton spaniol (mult poate raţiunea, dar mai mult bastonul). Ideea — în cele mai diferite formulări — se regăseşte la mai toate popoarele. Este filozofia — dacă ne este permis să folosim această expresie, oarecum pretenţioasă — a politicii externe din vremurile trecute. *Ultima ratio regum* (ultimul argument al regilor) săpa Ludovic al XIV-lea pe tunurile sale. *La raison du plus fort est toujours la meilleure* (dreptatea celui mai tare este întotdeauna cea mai bună) constata cu amărăciune La Fontaine. *Macht geht vor Recht* (puterea trece înaintea dreptului) repeta stăruitor Bismarck. A impune prin forţă soluţii nedrepte, a accepta de teama celui mai tare dictatul injust, iată ce a determinat, în trecut, de cele mai multe ori, atitudinea factorilor de decizie ai politicii externe a statelor, mari sau mici. Este ceea ce a inspirat lui Machiavelli, una dintre cele mai strălucite minţi care au gîndit vreodată politică internă şi internaţională, celebra cugetare: „Trebuie să se ştie că există două căi de luptă: calea legală şi calea violenţei. Prima este proprie oamenilor; cea de-a doua — animalelor. Dar adeseori prima manieră nu dă rezultate şi atunci trebuie recurs la a doua". *(Principele,* capitolul 18). „Există o deosebire atît de mare între ceea ce este viaţa şi ceea ce ar trebui să fie, încît cel ce neglijează ceea ce este şi se ia numai după ceea ce ar trebui să fie îşi creează mai degrabă pieirea, decît salvarea. Cineva care îşi propune să acţioneze bine din punct de vedere moral în toate, trebuie să piară într-o gloată căreia nu-i pasă de aşa ceva. De aceea, un principe care vrea să se menţină, trebuie să se şi priceapă să nu acţioneze moral, la nevoie..." *(Principele,* capitolul 15).

După cum se vede, Machiavelli nu este de acord cu politica practicată pe timpul său, politică generată — după cum avea să învedereze învăţătura marxist-leninistă mult mai tîrziu — de relaţiile proprii societăţii bazate pe proprietatea privată asupra mijloacelor de producţie, pe exploatarea omului de către om ; el o condamna ca fiind demnă de fiare, nu de oameni. Dar, ca un realist care doreşte să dea sfaturi utile prinţului căruia i-a dedicat capodopera sa, pentru ca acesta să se menţină cu succes în mijlocul unei lumi în care domnea legea junglei şi să poată elibera Italia de cotropitori *(Il Principe* se termină cu capitolul intitulat „Esortazione a liberare l'Italia da' barbari"), Machiavelli se resemnează să accepte, ca un rău necesar, şi folosirea procedeelor condamnabile din punct de vedere moral.

Tranziţia de la o lume în care viaţa internaţională era caracterizată prin domnia forţei la o societate în care raporturile dintre state să fie întemeiate pe principii raţionale, pe comandamentele eticii, pe normele legalităţii, proces complex, dialectic, contradictoriu, parte integrantă a trecerii pe scară mondială de la capitalism la socialism, este în plină desfăşurare. A devenit evident că viaţa internaţională are nevoie de relaţii interstatale întemeiate nu pe forţă — care oferă chiar şi celor mai puternici doar o securitate precară, menţinînd majoritatea ţărilor în nesiguranţă, expuse riscurilor unor războaie distrugătoare, arbitrariului şi nedreptăţii — ci pe reguli acceptabile pentru toţi, a căror respectare să asigure tuturor popoarelor cel mai preţios bun comun, pacea şi securitatea, cadru propice desfăşurării rodnice a propriilor eforturi, precum şi a colaborării fructuoase generale.

Ce înseamnă principialitatea în relaţiile internaţionale, care îi sînt elementele, implicaţiile, perspectivele, iată ceea ce ne propunem să examinăm — firesc, cu totul sumar — în cele ce urmează.

Principialitate în relaţiile internaţionale — lucrul este de intuitivă evidenţă, dar nu strică, credem, să fie subliniat — *înseamnă ca soluţia problemelor în suspensie între state să fie căutată şi dată în lumina principiilor dreptului internaţional,* iar nu — aşa cum o presupun dictoanele amintite mai sus, care reflectă practici abuzive milenare — potrivit raportului de forţe prevalînd între părţile interesate.

Principialitatea în relaţiile internaţionale impune respectarea egalităţii în drepturi a tuturor statelor, mari, mijlocii sau mici, fără îngrădiri, fără excepţii, fără discriminări. Principiile ce trebuie să stea la temelia raporturilor interstatale sînt necesarmente generale.

„Întreaga viaţă internaţională — sublinia preşedintele Consiliului de Stat al României, Nicolae Ceauşescu — *în vederează că una din condiţiile fundamentale ale progresului pe calea dezvoltării încrederii şi colaborării dintre naţiuni este aşezarea fermă a raporturilor dintre state pe temelia solidă a principiilor independenţei şi suveranităţii naţionale, egalităţii în drepturi, neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc. Respectarea strictă a acestor principii, a dreptului sacru al fiecărui popor de a-şi hotărî singur destinele, de a-şi alege de sine stătător căile dezvoltării, de a-şi exercita prerogativele suveranităţii naţionale reprezintă premisa esenţială a unei colaborări internaţionale eficiente şi rodnice, chezăşia consolidării păcii în lume".*

Respectarea în egală măsură, de către toţi şi faţă de toţi, a normelor fundamentale, general-democratice, ale dreptului internaţional contemporan, constituie un comandament elementar al principialităţii, care, pornind de la necesitatea de a se întemeia raporturile dintre toate statele nu pe forţă ci pe raţiune, pe morală, pe drept, postulează respectul egal al fiinţei şi demnităţii tuturor statelor, al dreptului lor la pace şi securitate, la neamestecul străin în treburile lor, la avantaj reciproc, la suveranitate şi independenţă naţională, — atribute esenţiale inalienabile ale statelor — al dreptului, egal pentru orice popor — drept imprescriptibil şi indivizibil — de a-şi hotărî singur soarta în conformitate cu propriile sale interese şi năzuinţi.

Desigur, generalitatea principiilor fundamentale ale legalităţii internaţionale contemporane nu exclude ci presupune posibilitatea ca, în relaţiile dintre anumite state, să se aplice şi alte norme, specifice, de conduită, amplificînd cuprinsul principiilor de mai sus, dezvoltîndu-le progresist cuprinsul, ridicîndu-l pe o treaptă nouă, superioară. Este cazul legalităţii menite să cîrmuiască relaţiile dintre statele socialiste şi care se caracterizează prin aceea că, principiilor generale, aplicabile în relaţiile dintre orice fel de state, le adaugă — întărindu-le şi îmbogăţindu-le cu valenţele internaţionalismului socialist — norme proprii societăţii bazate pe proprietatea socialistă asupra mijloacelor de producţie, cum sînt prietenia şi cooperarea frăţească, întrajutorarea tovărăşească, norme chemate să promoveze un model de raporturi internaţionale.

Este propriu socialismului de a milita pentru respectarea consecventă a legalităţii internaţionale. Marx sublinia că este de datoria clasei muncitoare „să ceară ca legile supreme în relaţiile dintre naţiuni să fie legile naturale ale moralei şi justiţiei, care trebuie să guverneze raporturile dintre indivizi". „Lupta pentru o astfel de politică externă — adăuga Marx — face parte din lupta generală pentru eliberarea clasei muncitoare". (K. Marx, „Manifes-

tul Constitutiv al Asociației Internaționale a Muncitorilor"). Totodată, trebuie ținut seamă de tendința, subliniată frecvent de V. I. Lenin, a unor cercuri reacționare de a impune problemelor — interne și internaționale — rezolvări străine legalității, opuse ei.

Viața internațională actuală confirmă faptul că cercurile imperialiste, reacționare, continuă să se opună dezvoltării progresiste a omenirii ; în eforturile lor de a-și menține și consolida pozițiile de dominație, ele nu se dau în lături de la încălcarea independenței și suveranității altor state, a principiilor și normelor fundamentale ale dreptului internațional contemporan, de la atacuri de orice fel împotriva mișcărilor revoluționare, democratice, de eliberare națională, organizează intervenții armate fățișe, cum este aceea din Vietnam, se străduiesc să mențină și să genereze noi surse de încordare și conflicte în lume.

Împotriva acestor practici, promovate de cercurile reacționare, se ridică cu hotărîre, în prezent, uriașe forțe progresiste, popoarele de pe toate continentele lumii, provocînd imperialismului numeroase înfrîngeri. Exemplul luptei eroice a poporului vietnamez împotriva agresiunii S.U.A. demonstrează încă o dată că, în condițiile actuale, politica recurgerii la forță este sortită eșecului, că este invincibil poporul care este hotărît să-și apere cu abnegație și curaj libertatea și independența națională, dreptul de a-și decide singur propriile destine.

O analiză atentă a tabloului realităților politice internaționale ale epocii contemporane învederează faptul că principiile suveranității și independenței naționale, ale egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, respectarea dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta, corespunzător intereselor și aspirațiilor sale vitale, — principii care reprezintă esența dreptului și moralei internaționale contemporane — sînt recunoscute de tot mai multe state ca bază indispensabilă a realizării unui climat de colaborare internațională eficientă, a edificării unei păci și securități trainice, autentice.

Acțiunii ferme a statelor socialiste în direcția afirmării și respectării neabătute a acestor principii în viața internațională, pozițiilor realiste adoptate de multe alte state, li se adaugă în prezent un tot mai larg curent de opinie, cu mare capacitate de influențare, care se pronunță în favoarea soluțiilor și programelor care, întemeindu-se pe imperativul respectării principialității în raporturile dintre state, în întreaga viață internațională, au ca rațiune finală dialogul și conlucrarea pentru dobîndirea păcii și securității.

Implantarea tot mai adîncă a ideii necesității de a așeza la baza evoluției relațiilor internaționale contemporane aceste principii, este un fenomen deosebit de pozitiv al epocii contemporane ; expresie a învățămintelor pe care umanitatea le-a cîștigat din atîtea traume absurde, greu resimțite de-a lungul a multe generații, rezultat al unui examen lucid al realităților contemporane, al efortului pentru identificarea căilor și metodelor care pot să asigure pacea și securitatea internațională, bun al fiecăruia și al tuturor, aceste tendințe se afirmă tot mai puternic ca o manifestare directă a deplasărilor care se produc în viața politică internațională, ca o confirmare a procesului ireversibil de afirmare și creștere necontenită a forțelor socialismului, păcii și progresului social.

Sensul evoluției gîndirii și acțiunii politice actuale, în care prevalența crescîndă a rațiunii, a legalității și moralei apare ca o notă caracteristică, duce la concluzia că — în ciuda teoriilor și practicilor retrograde ce se manifestă încă — principialitatea în relațiile internaționale se afirmă tot mai larg ca un comandament major al progresului și colaborării între popoare. S-au creat astăzi condiții de natură să permită o abordare și rezolvare într-un mod nou a problemelor ce frămîntă popoarele, în concordanță cu interesele fiecăruia, ca și cu interesele generale. *Viața confirmă neîncetat faptul că principala caracteristică a evoluției internaționale contemporane o constituie schimbarea continuă a raportului de forțe în favoarea socialismului, progresului și păcii, creșterea influenței forțelor revoluționare și progresiste pe scena politică mondială, capacitatea acestora de a determina într-o măsură tot mai mare cursul evenimentelor, voința fermă a popoarelor de a impune triumful principiilor și normelor dreptului și moralei internaționale contemporane, de a instaura pe pămînt o pace trainică.* Întreaga desfășurare a evenimentelor internaționale confirmă pe deplin justețea orientării liniei politice generale și a activității internaționale a partidului și statului nostru, îndreptate spre întărirea forțelor socialismului și păcii, a frontului antiimperialist, spre destindere, securitate și colaborare între popoare.

În ultimii ani, se accentuează tendințele spre colaborare între statele cu orînduiri sociale diferite în scopul întăririi păcii și securității. De pildă, pașii pozitivi întreprinși pe plan european în direcția îmbunătățirii climatului politic, extinderea pe multiple planuri a relațiilor dintre statele continentului nostru, dezvoltarea fără precedent a contactelor bi și multilaterale, amplificarea continuă a unui dialog în care vizitele și convorbirile la cele mai diferite niveluri vin să adauge continuu noi elemente constructive, intensificarea în multiple forme a relațiilor și cooperării pe plan comercial, economic și tehnico-științific între state, indiferent de sistemul lor social-politic, afirmarea unor forțe tot mai largi care, cu deosebiri de nuanțe, se pronunță ferm pentru soluții pacifice, rationale, echitabile, dezvoltarea unor tendințe mai realiste, mai lucide în aprecierea realităților de pe continent și din lume — toate acestea duc la concluzia că momentul politic actual este prielnic statornicirii pe continentul nostru unui climat sănătos de cooperare și securitate, de respect reciproc și înțelegere între popoare.

O dovadă a evoluțiilor pozitive care se manifestă pe continentul nostru o constituie și schimbările în viața politică din R. F. a Germaniei, ce și-au găsit expresie în formarea noului guvern Brandt-Scheel și în conținutul programului de politică externă și internă anunțat de acesta. În pofida faptului că în această țară continuă să existe și să acționeze forțe revanșarde, neo-naziste, schimbările menționate au o evidentă semnificație, exprimînd dezvoltarea tendințelor realiste în rîndurile opiniei publice vest-germane.

Convorbirile sovieto—vest-germane în legătură cu un acord privind renunțarea la folosirea forței, perspectiva amorsării unor convorbiri polono—vest-germane privind relațiile dintre cele două țări, ca și recentul schimb de mesaje între președintele Consiliului de Stat al R.D.G. și președintele Republicii Federale a Germaniei, constituie noi elemente de natură să întărească aprecierea că în momentul actual sensul și datele evoluției politice europene permit abordări și rezolvări într-un spirit nou, conform intereselor fiecărui popor în parte și al comunității internaționale în ansamblul ei, al păcii și securității.

Consolidarea legalității, a principialității în relațiile internaționale apare, desigur, nu ca o evoluție lină, „de la sine" a lucrurilor, ci drept o luptă în care superioritatea forțelor progresiste se manifestă, între altele, și prin înrădăcinarea tot mai temeinică în conștiința juridică a popoarelor a convingerii că soluțiile diferendelor dintre state trebuie să fie conforme cu normele moralei și legalității internaționale.

Principialitatea este una și indivizibilă. Nu este de conceput să se respecte unul dintre principiile generale, fundamentale ale eticii și legalității internaționale contemporane, în timp ce ar fi încălcate altele dintre aceste principii

Indivizibilitatea principialității în relațiile internaționale — unul din aspectele și întruchipările indivizibilității păcii și securității internaționale în epoca noastră — *implică inadmisibilitatea nesocotirii oricăruia dintre principiile de bază ale dreptului internațional în vreo regiune a lumii, față de un stat sau grup de state anumit.* Oriunde legalitatea internațională este știrbită, oricare ar fi statul sau grupul de state față de care sînt nesocotite unele sau altele dintre normele care constituie *jus cogens gentium*, aceasta condamnă politica externă care inspiră o atare acțiune sau poziție drept neprincipială.

Asigurarea unei consecvente principialități în politica internațională a statelor constituie baza sigură pentru înfăptuirea coexistenței pașnice între țări cu sisteme sociale diferite, chezășia sigură a desfășurării unor relații normale, de încredere reciprocă și cooperare activă între toate statele lumii, a consolidării păcii și securității internaționale. A promova o politică principială, a afirma și respecta în mod constant în relațiile internaționale normele fundamentale ale dreptului internațional contemporan înseamnă a răspunde intereselor vitale ale comunității popoarelor, aspirațiilor lor legitime de pace și progres, reprezintă, implicit, o contribuție activă la zădărnicirea politicii agresive a imperialismului, la discreditarea ei definitivă în ochii popoarelor.

Principialitatea în relațiile internaționale presupune continuitate. A respecta principiile de bază doar în mod intermitent, o „principialitate intermitentă sau cu intermitențe" este de esența neprincipialității. Principial este omul sau statul care respectă principiile în permanență ; neprincipial, cel ce le calcă atunci cînd interesele sale par a-l povățui.

Principialitate nu înseamnă rigiditate. Dimpotrivă, nevoia de a ține seamă și de interesele și de drepturile „celuilalt", — element de esența principialității în relațiile internaționale — egalitatea dreptului la respect al tuturor popoarelor, al tuturor statelor, *impune cea mai mare receptivitate față de propunerile tuturor părților interesate, flexibilitate, maleabilitate, spirit de înțelegere, bineînțeles în cadrul impus de necesitatea de a nu încălca principiile fundamentale ale relațiilor internaționale.*

Tocmai de la necesitatea și posibilitatea obiectivă ca state aparținînd unor orînduiri social-politice diferite să colaboreze în vederea realizării unor țeluri în care toate sînt interesate, por-

neşte acţiunea — care a stîrnit ecouri pozitive în atîtea ţări — pentru înfăptuirea securităţii şi cooperării europene, marcată de Declaraţia de la Bucureşti din 5 iulie 1966, de Apelul de la Budapesta din 17 martie 1969, documente care atestă iniţiativa socialismului în promovarea păcii.

Recenta întîlnire de la Moscova a conducătorilor de partid şi de stat din Bulgaria, Cehoslovacia, R. D. Germană, Polonia, România, Ungaria şi U.R.S.S. a prilejuit un nou şi util schimb de păreri şi idei în legătură cu o serie de probleme legate de întărirea păcii şi securităţii pe continentul nostru şi în lume. O deosebită importanţă are faptul că ţările socialiste prezente la întîlnire au reafirmat hotărîrea lor de a acţiona — aşa cum se subliniază în comunicatul întîlnirii — „pentru lărgirea şi dezvoltarea relaţiilor dintre toate statele pe baza principiilor egalităţii în drepturi, neamestecului în treburile interne, respectării suveranităţii, integrităţii teritoriale şi intangibilităţii frontierelor existente ; ele sînt hotărîte să dezvolte relaţii cu celelalte state europene care doresc să colaboreze pe baza acestor principii". Militînd pentru afirmarea consecventă a acestor principii în relaţiile dintre state, pentru respectarea dreptului fiecărui popor de a-şi hotărî singur soarta, ţările socialiste se manifestă, în practică, ca promotoare ale operei de destindere şi colaborare internaţională, îşi sporesc influenţa şi forţa de mobilizare a tuturor păturilor progresiste şi democratice, a tuturor popoarelor lumii în lupta împotriva politicii imperialiste, de dominaţie şi dictat, în acţiunea pentru asigurarea păcii şi securităţii omenirii.

Principialitatea nu exclude ci presupune realismul, luarea în considerare a cerinţelor practicii, înţelegerea caracterului utopic al poziţiei „tot sau nimic". În special, în ceea ce priveşte obţinerea de succese în direcţia destinderii, a îmbunătăţirii climatului politic, a instaurării încrederii, a bunei vecinătăţi, într-un cuvînt a normalizării relaţiilor internaţionale — obiectiv major al principialităţii în relaţiile internaţionale — *este necesar să se procedeze cu calm, răbdare, dar cu consecvenţă, neabătut de obstacole, de momentane greutăţi şi insuccese, cu viziunea limpede a utilităţii unor realizări iniţiale, fie şi parţiale, modeste, dar care deschid calea spre înfăptuiri de anvergură.*

Este întru totul compatibil cu aceste cerinţe de a nu se înscrie, de exemplu, pe ordinea de zi a proiectatei conferinţe europene examinarea şi rezolvarea tuturor problemelor care frămîntă astăzi popoarele şi guvernele continentului, ci să i se circumscrie tematica— astfel cum se propune în Declaraţia de la Praga, elaborată cu concursul activ şi al României — la examinarea unor probleme a căror negociere să fie general - acceptabilă, fiind susceptibilă să ducă la rezultate care să permită apoi abordarea cu succes, în condiţii îmbunătăţite, tocmai datorită acestor reuşite relativ limitate, şi a unor sarcini mai dificile. Este, în fond, o aplicare a ideii inerente conceptului însuşi al principialităţii în relaţiile internaţionale, de a respecta părerile partenerilor la tratative, de a ţine seamă de poziţiile şi de interesele lor.

Principialitatea în relaţiile internaţionale este contrară imobilismului în domeniul politicii externe, anchilozei, ataraxiei şi pasivităţii. În special, principialitatea în relaţiile internaţionale implică o continuă căutare, activă, multilaterală, de căi şi metode mai adecvate pentru atingerea scopului reclamat de rigoarea principiilor, respinge practica acumulării „greutăţilor în calea fiecărei soluţii", impune ingeniozitate, inventivitate, pasiune şi curaj pentru a găsi soluţii tuturor dificultăţilor, conform principiilor dreptului internaţional contemporan.

Incompatibilă cu inerţia în gîndire şi acţiune — principialitatea în relaţiile internaţionale inspiră necesarmente iniţiativa forţelor progresiste, chemîndu-le la asaltul împotriva practicilor retrograde, înapoiate, depăşite istoric, şi, în primul rînd, împotriva instituţiilor şi procedeelor tinzînd să întemeieze raporturile dintre state pe forţă, să rezolve problemele în suspensie dintre state de pe poziţii de forţă. Este caracteristic vremurilor noastre — meritul esenţial în această direcţie revenind, necontestat, sistemului mondial socialist, existenţei şi acţiunii sale — că nici o problemă internaţională nereglementată nu este susceptibilă de soluţii întemeiate pe forţă —, că toate problemele vieţii internaţionale sînt susceptibile de soluţii acceptabile pentru toate părţile interesate, dacă la temelia rezolvării lor este aşezat respectul principiilor generale, fundamentale, unanim recunoscute ale eticii şi legalităţii internaţionale contemporane. Dacă pe vremea lui Machiavelli putea fi considerat realist cel ce miza pe forţă, în primul rînd pe forţa armelor, astăzi experienţa zilnică învederează că orice încercare de a soluţiona probleme internaţionale de pe poziţii de forţă este sortită eşecului, *că numai soluţiile conforme principiilor dreptului internaţional contemporan sînt viabile, că principialitatea în relaţiile internaţionale — singura poziţie corespunzătoare idealului umanist despre relaţii demne de oameni — întruchipează şi unica poziţie realistă în problematica internaţională.*

Este de netăgăduit că sursa principală a conflictelor din diferite regiuni ale lumii, a focarelor de încordare, o constituie nesocotirea de către cercurile imperialiste, reacţionare, a principiilor în relaţiile internaţionale, a esenţei lor : dreptul sacru al oricărui popor de a-şi rezolva singur treburile.

Încălcarea principialităţii constituie deci un act esenţialmente anti-social, de o vădită periculozitate. Înlăturarea soluţiilor violente, instaurarea cooperării şi colaborării fructuoase între toate statele, pe temeiul respectării principiilor fundamentale ale relaţiilor internaţionale, de către toţi şi faţă de toţi, indispensabilă pentru a asigura preeminenţa raţiunii în relaţiile dintre state, un climat de pace şi securitate, implică, cu stringenţa evidenţei, că orice lezare a personalităţii unei naţiuni, orice încălcare a independenţei şi suveranităţii, — adică orice nesocotire a principialităţii — nu se repercutează numai asupra ţărilor puse în cauză nemijlocit, asupra regiunii geografice implicate, ci îşi produce efectele nocive pe o scară mult mai largă, acţionînd ca un factor de incertitudine, de insecuritate, de periclitare a păcii în lumea întreagă. Totodată, tocmai din această cauză, opinia publică, forţele progresiste de pretutindeni iau tot mai activ poziţie împotriva cercurilor imperialiste, care, nesocotind principialitatea în relaţiile internaţionale, încearcă să întoarcă lumea la relaţii caracterizate prin dreptul pumnului.

Republica Socialistă România aduce o contribuţie proprie, activă, la cauza instaurării ferme a principialităţii în locul forţei la temelia relaţiilor internaţionale. Angrenat integral în efortul construirii paşnice a vieţii noi, cunoscînd din proprie experienţă atît binefacerile păcii cît şi urgiile războaielor, poporul român este vital interesat în consolidarea păcii şi securităţii internaţionale, în statornicirea unui climat politic internaţional normal, de destindere, încredere, bună vecinătate şi colaborare reciproc folositoare, bazate pe respectul suveranităţii şi independenţei naţionale, avantajului reciproc, al deplinei egalităţi în drepturi.

La temelia întregii lor activităţi internaţionale, partidul şi statul nostru situează în mod consecvent dezvoltarea relaţiilor de prietenie, alianţă şi colaborare frăţească cu ţările socialiste de care sîntem legaţi prin comunitatea de orînduire, ideologie şi ţeluri. În acelaşi timp, acţionînd în spiritul principiilor coexistenţei paşnice a statelor cu orînduiri sociale diferite, România desfăşoară o politică activă de dezvoltare a relaţiilor cu toate statele lumii în interesul păcii şi cooperării internaţionale.

În Constituţia ţării se proclamă însuşirea definitorie a politicii externe române — principialitatea în relaţiile internaţionale — atunci cînd se precizează că „Relaţiile externe ale Republicii Socialiste România se bazează pe principiile respectării suveranităţii şi independenţei naţionale, egalităţii în drepturi şi avantajului reciproc, neamestecului în treburile interne". Constatare, poruncă şi angajament, textul constituţional rezumă o intensă activitate constructivă, o poziţie neclintită în faţa problemelor vieţii internaţionale, ilustrată prin iniţiative numeroase, a căror elevaţiune de gîndire, realism ştiinţific şi principialitate neabătută au îmbogăţit tezaurul documentelor internaţionale progresiste, au întărit curentul menit să înlesnească şi să accelereze transformarea ireversibilă a vieţii internaţionale de la regnul forţei la domnia principiilor.

Prestigiul în necontenită creştere, interesul cu care sînt urmărite declaraţiile reprezentanţilor români, sporirea contactelor, inclusiv a întîlnirilor la cel mai înalt nivel, între România şi alte ţări, mărirea capacităţii ţării noastre de a influenţa pozitiv mersul evenimentelor internaţionale, pe făgaşul progresului, al păcii şi prieteniei între popoare, atestă că în condiţiile noi, proprii vieţii internaţionale tumultuoase a zilelor noastre, singura cale sigură, cu perspective de succes, de promovare a securităţii internaţionale proprii, indisolubil legată de consolidarea securităţii universale, o constituie principialitatea în relaţiile internaţionale.

„Ţara noastră — arăta tovarăşul Nicolae Ceauşescu — *consideră că pentru rezolvarea complicatelor probleme internaţionale care înfruntă lumea contemporană şi pentru asigurarea dezvoltării libere, fără nici o îngrădire, a fiecărui popor, este necesar ca toate statele, mari şi mici, să-şi unească eforturile şi să acţioneze în spiritul răspunderii faţă de destinul şi interesele majore ale umanităţii. În acest spirit va milita neobosit România, dezvoltîndu-şi continuu relaţiile cu toate statele, atît din Europa, cît şi de pe alte continente. Ţara noastră nu doreşte să aibă o poziţie pasivă faţă de marile probleme internaţionale actuale ; ea este şi va fi întotdeauna un factor activ în marea bătălie a popoarelor, a forţelor progresiste pentru pace, pentru destindere, pentru securitate".*

ITALIA

Un dificil sfîrşit de an politic

Muncitori greviști la Milano — o imagine din lungul șir al demonstrațiilor pentru revendicări sociale

„Starea de şoc" provocată în Italia la 12 decembrie de atentatele teroriste de la Milano şi Roma dă, în aceste zile, noi dimensiuni căutărilor febrile de soluţii (pe linie guvernamentală, dar mai ales în cadrul partidelor) la problemele sociale şi politice ce au frămîntat ţara în cursul anului 1969. Întrerupte timp de 24 de ore, în semn de doliu în memoria celor 14 victime ale atentatelor teroriste, acţiunile revendicative, a căror amploare şi intensitate au fost scoase în evidenţă la 19 noiembrie, prin participarea la greva generală a aproape 20 de milioane de oameni ai muncii, continuă.

Reflexele acestor mişcări revendicative asupra vieţii politice italiene, ca şi reflexele acţiunilor politice — la nivel de partide şi guvern — asupra vieţii sociale italiene, se află astăzi în centrul preocupărilor presei şi observatorilor politici.

PARADOXUL UNEI DEZVOLTĂRI

Pentru a defini actuala criză socială în care marilor mişcări sindicale organizate li s-au alăturat manifestaţii studenţeşti contestatare, cotidienele occidentale au căutat formule mai mult sau mai puţin metaforizate. S-a vorbit de „primăvara romană", de „toamna caldă" şi chiar de o „revoluţie à l'italienne". Dar formulele, oricît de sugestive, nu reprezintă o definiţie a ceea ce reprezintă azi problemele societăţii italiene.

Criza italiană a anului 1969 este legată de modul dezvoltării ; un observator pătrunzător ca Raymond Aron constata că Italia, „în ciuda, sau, mai degrabă, din cauza progresului economic din ultimii zece ani, trebuie să înfrunte azi valul de greve şi agitaţii sociale". În ultimii ani, Italia a cunoscut o dezvoltare ce a situat-o pe locul şapte între ţările industrializate ale lumii şi printre cele mai privilegiate ţări din cadrul Pieţei comune. „Este un adevărat «miracol» — constata «Le Soir» — această depăşire a tuturor obstacolelor puse în calea dezvoltării de structurile vetuste, de o administraţie sclerozată, de un sistem inadaptat saltului înainte pe care, totuşi, ţara l-a făcut".

Dar raportul dintre expansiunea economică şi veniturile oamenilor muncii se află în inversă proporţionalitate, salariile rămînînd, în cel mai bun caz, la acelaşi nivel sau crescînd prea puţin. Şi aceasta este problema fundamentală. Conştientă mai mult ca oricînd de rolul pe care l-a avut şi îl are în evoluţia economică a ţării, dar mai ales de sacrificiile şi eforturile pe care le-a făcut şi este chemată în continuare să le facă pentru menţinerea acestui curs economic, clasa muncitoare italiană revendică o participare efectivă la reglementarea problemelor ce o privesc, avansînd cereri concrete a căror satisfacere să asigure muncii o mai mare demnitate în fabrici, progres social şi democratic. Este, în esenţă, o cerinţă de depăşire a decalajului existent între dezvoltarea economică a ţării şi închistarea unei societăţi politice care n-a ştiut (sau n-a putut) să procedeze la indispensabile reforme de structură. Şi dacă greva şi conflictele de muncă au existat mereu în Italia (din 1958 în 1968, zilele de muncă „pierdute" în urma grevelor au fost de 1 041 la 1 000 de muncitori ; ca termen de comparaţie se ia Marea Britanie, „ţara grevelor", cu o cifră de 250 zile pierdute la 1 000 de muncitori), în 1969 numărul şi forţa lor au crescut ; sindicatele italiene, cel de orientare catolică — C.I.S.L., cel de orientare socialistă — social-democrată — republicană — U.I.L. şi sindicatul comunist — C.G.I.L., au realizat, pentru prima dată după ruptura din 1948, o unitate de luptă eficace în conducerea actualelor mişcări revendicative. Avînd la origine, în cea mai mare parte, probleme de largă şi acută actualitate, mişcările sindicale au influenţat mai mult sau mai puţin direct poziţia tuturor forţelor politice ale ţării.

Pînă în prezent, parlamentarismul italian a reuşit să facă faţă dificultăţilor sociale prin subtile dozaje între diversele tendinţe politice. Dar se pare că reţetele tradiţionale au devenit astăzi anacronice în faţa presiunii mişcărilor contestatare. „S-a sfîrşit timpul aşteptărilor — scrie torinezul «La Stampa» —, al soluţiilor provizorii acceptate de nevoie". Din partea partidelor politice, a forţelor de stînga, laice şi catolice se aşteaptă mai mult ca oricînd un răspuns pozitiv şi eficace la necesităţile şi cerinţele maselor populare, ale ansamblului societăţii italiene.

„TIMPUL AŞTEPTĂRILOR"

Răspunsuri mai mult sau mai puţin clare, mai mult sau mai puţin eficace au fost date de majoritatea forţelor politice din ţară. Comuniştii, socialiştii de stînga, stînga catolică s-au pronunţat pentru luarea imediată a unor măsuri — printre care, un nou statut al drepturilor muncitorilor în fabrici, o nouă politică urbanistică, o reformă fiscală, o reformă a învăţămîntului în sensul sporirii accesului celor ce muncesc la studii superioare, reforme regionale şi sectoriale care să înlăture dezechilibrul existent în dezvoltarea economiei naţionale.

Între conducerea partidului comunist şi cea a partidului socialist de unitate proletară (P.S.I.U.P.) a intervenit, în aceste zile, înţelegerea de a sprijini unitatea, continuitatea şi extinderea luptelor sindicale în scopul întăririi unităţii clasei muncitoare italiene. „Problema cea mai urgentă astăzi — arăta secretarul general al P.C.I., Luigi Longo, — este aceea a elaborării unui plan de acţiune foarte închegat, care — pornind de la problemele ce interesează cel mai mult marile mase şi de la nivelurile atinse pînă acum de lupta populară — să urmărească nu numai consolidarea şi extinderea şi mai mult a mobilizării populare, dar şi să întărească conştiinţa că numai prin luptă şi unitate va putea fi dusă înainte soluţionarea diverselor probleme şi se va maturiza cotitura, care se dovedeşte tot mai necesară şi urgentă, în liniile şi orientările politice". „Comandamentul momentului — subliniază Luigi Longo — este de a face o politică menită să favorizeze înţelegerea între tot mai largi mase populare şi între grupurile de stînga ale diferitelor orientări, cu scopul de a desfăşura o acţiune coerentă pentru a impune o cotitură radicală spre stînga în conducerea politică a naţiunii".

Adevărata problemă — şi Partidul Comunist Italian a subliniat-o în repetate rînduri — este cea a programului, a voinţei concrete a guvernului de a înfrunta chestiunile economice şi sociale scoase în evidenţă de această cea mai vastă mişcare sindicală de după război şi nu atît aceea a formulei de guvernare.

Cu toate acestea, partidele fostei coaliţii guvernamentale caută, în ultima perioadă, un numitor comun deasupra căruia vor să se plaseze şi prin care speră să anihileze consecinţele scindării de la 4 iulie a partidului socialist şi a celei, de la 22 octombrie, a grupului „doroteu" din cadrul partidului democrat-creştin. Scopul ar fi reeditarea formulei de centru-stînga, care, în viziunea lor, ar pune capăt situaţiei anormale şi fără precedent din punct de vedere politico-constituţional : existenţa unui guvern monocolor dar, în acelaşi timp, de coaliţie, ce primeşte sprijinul parlamentar al P.S.I., P.S.U sau al P.R.I.

De altfel, toate partidele italiene, atît partidul comunist cît şi cele ale fostei coaliţii guvernamentale, sînt unanim de acord în respingerea unei formule monocolore de guvernămînt, care nu corespunde actualului sistem parlamentar al ţării. Şi aceasta, cu atît mai mult

cu cît toate guvernele monocolore, formate din 1947 încoace, au prefigurat sau conținut în sine un anumit tip de majoritate organică.

În același timp, însă, criza politică italiană deschisă la 4 iulie, prin scindarea partidului socialist, și încheiată la 5 august cu formarea guvernului democrat-creștin al lui Mariano Rumor, este rod al evoluției noțiunii de centru-stînga. Formula, lansată din necesitatea de întrerupere a dezacordului existent între opțiunile guvernamentale și cerințele de înnoire ale unei țări cu un dezvoltat potențial economic și social, s-a dovedit a fi pînă la urmă o continuatoare a liniei tradiționale, dovedindu-se ineficientă și inadecvată pentru a da un răspuns clar și hotărît revendicărilor maselor populare. Răspunsurile pe care fiecare dintre curentele componente ale celor două principale formațiuni ale centrului-stînga (P.D.C. și P.S.I.) le-a dat cerințelor profunde ale societății italiene n-au concordat și — se pare — vor reuși destul de greu s-o facă, fapt ce a declanșat un nou proces de delimitare, mai întîi în cadrul partidului socialist și apoi al celui democrat-creștin.

Un capitol aparte al problemelor dezbătute, la nivel guvernamental și de partide, îl constituie poziția oficială în chestiunile de politică externă. Pe lîngă o reafirmare a cunoscutei poziții a guvernului față de alianțele politice, economice și militare din care face parte Italia, dezbaterile parlamentare din toamnă au prilejuit și afirmarea unor tendințe pozitive în politica externă italiană, pe linia îmbunătățirii relațiilor bilaterale între state, a destinderii și cooperării cu toate țările lumii. În ce privește pregătirea unei conferințe pentru securitatea europeană, opinia guvernului italian este că, „pornindu-se de la examinarea problemelor mai puțin controversate, s-ar putea ajunge, treptat, la o adevărată conferință, în măsură să înfrunte marile probleme ale unei păci juste și stabile". De la aceste negocieri „care trebuie pregătite cu grijă, realism și prudență" — afirma ministrul de externe, Aldo Moro — nu pot fi excluse Statele Unite și Canada. Dar pentru ca dorința guvernului italian privind îmbunătățirea relațiilor internaționale să se realizeze — subliniază reprezentanții P.C.I. — ea trebuie să se bazeze „pe pași politici hotărîți", unul dintre aceștia constituindu-l ieșirea Italiei din organizația Pactului nord-atlantic.

DIMENSIUNILE DIALOGULUI

În ciuda numeroaselor curente, de diverse nuanțe, ce divizează principalele partide ale centrului-stînga, două sînt tendințele principale ce s-au născut și dezvoltat o dată cu evoluția socială a țării : una de dreapta, în care se încadrează social-democrații scizioniști și „dorotеii" lui Piccoli, cealaltă — de stînga, în care intră actualul partid socialist italian, în special curentul principal al partidului de sub conducerea lui De Martino, precum și opoziția din sînul democrației creștine condusă de fostul premier și actualul ministru de externe, Aldo Moro. În timp ce sciziunea socialistă a fost provocată de intransigența aripii social-democrate care a refuzat orice încercare de modificare a majorității interne de partid, rămînînd prizoniera unor linii discriminatorii, scindarea democrației creștine din octombrie era previzibilă încă de la Congresul din 27 iunie, care avea să demonstreze că partidului majorității îi lipsește unitatea internă, în cadrul lui declarîndu-se o opoziție care a denunțat incapacitatea democrației creștine de a răspunde prompt și eficace cerințelor social-politice ale țării și a cerut o curajoasă revizuire a tuturor acțiunilor guvernului. Era momentul declanșării actualei crize sociale italiene, „momentul Avola și Battipaglia", al desfășurării unor sîngeroase evenimente sociale. I-a urmat, la numai cîteva luni, „toamna sindicală caldă", ce s-a extins în întreaga Italie și care a atras după sine scindarea „dorotеilor". Ce a reprezentat această scindare a partidului de guvernămînt este ușor de imaginat, dacă se amintește faptul că, timp de zece ani, „dorotee" a fost majoritatea democrației-creștine, „doroteu" secretarul politic al partidului, „dorotee" majoritatea deputaților și senatorilor democrat-creștini.

Criza majorității democrat-creștine s-a declanșat datorită alinierii grupării lui Andreotti și Colombo la opoziția din cadrul partidului, condusă de Aldo Moro, care se pronunță pentru o politică mai realistă, în care un rol important să-l aibă dialogul cu purtătorii de cuvînt ai clasei muncitoare italiene, comuniștii. Și, poate, nu-i lipsit de semnificație să amintim că actualul lider al stîngii democrat-creștine, Aldo Moro, a fost, în 1959, secretarul curentului „Impegno democratico", format în mînăstirea surorilor dorotee, exprimînd poziția aripii stîngi a grupării și acționînd pentru formarea centrului-stînga.

Cauză a declanșării crizelor din sînul partidelor de coaliție și, în ultimă instanță, cauză a crizei politice italiene — problema relațiilor cu comuniștii capătă, în contextul actualelor mișcări revendicative, noi dimensiuni. Iar răspunsul pe care partidul catolic și partidele laice îl vor da diferitelor probleme ale societății italiene (recunoscînd, implicit, că nu au răspuns pînă acum așteptărilor maselor populare) va fi condiționat de acceptarea sau neacceptarea unui dialog real cu reprezentanții oamenilor muncii italieni. În ciuda semnalului de alarmă dat de primul ministru Mariano Rumor (la 15 decembrie secretarii celor patru partide de centru-stînga s-au întîlnit, pentru prima oară după șase luni, pentru a studia posibilitatea constituirii imediate a unui guvern „organic" de centru-stînga, care să succeadă actualului cabinet monocolor), pozițiile partidelor fostei coaliții guvernamentale nu concordă. În timp ce socialiștii lui De Martino, ca și o mare parte a stîngii catolice afirmă că dialogul cu comuniștii este o consecință logică a politicii de centru-stînga, socialiștii unitari se erijează în „păzitori" ai ortodoxiei unui centru-stînga așa cum fusese el conceput în 1963—64. De aici, imposibilitatea de a găsi o soluționare guvernamentală în sensul formulei de centru-stînga și, legat de aceasta, imposibilitatea de depășire reală a crizei. Căci, așa cum am mai arătat, deși intrarea în funcțiune a actualului cabinet monocolor a pus capăt gravei faze născută o dată cu scindarea socialistă, adevărata criză politică n-a fost depășită.

Și, deci, nici pentru actualul guvern democrat-creștin n-a sosit încă timpul bilanțurilor.

Deși etichetat încă din primele zile ca un „guvern de expectativă", „de ce cabinetul, se întreabă «Le Monde», n-ar putea dura pînă la alegerile municipale și regionale din primăvară ? Dar, la urma urmei, de ce ar dura pînă atunci ? Ambele întrebări sînt la fel de legitime și perspectivele tot atît de deschise".

Rodica DUMITRESCU

reflector

„LE MONDE" ȘI-A SCHIMBAT CONDUCEREA

Numărul de luni al ziarului parizian „Le Monde" nu a fost un număr ca toate celelalte : obișnuita inscripție „Director : Hubert Beuve-Méry" era înlocuită de „Fondator: Hubert Beuve-Méry. Director : Jacques Fauvet". Al 7 758-lea număr al cotidianului consemna retragerea, după douăzeci și cinci de ani de activitate, a primului conducător al ziarului.

Acum 25 de ani, Hubert Beuve-Méry renunța la profesorat în favoarea ziaristicii, întemeind cotidianul „Le Monde". Acesta lua locul lui „Le Temps", compromis în timpul ocupației naziste. Curînd, tirajul noului cotidian atingea o cifră egală cu de cinci ori tirajul dinainte de război al lui „Le Temps". De atunci, „Le Monde" s-a impus tot mai mult în sfera jurnalismului francez și internațional, devenind cotidianul de azi, cu o redacție de 141 de membri și 26 de corespondenți peste hotare, cu numeroși colaboratori permanenți, cotidian care se bucură de un indiscutabil prestigiu în rîndurile opiniei publice. Majoritatea celor care și-au început activitatea gazetărească la „Le Monde" fac și astăzi parte din echipa sa redacțională sau din conducerea ei.

Se apreciază că noua conducere asumată de Jacques Fauvet, mulți ani redactor-șef, nu va implica schimbări în orientarea ziarului.

„MEXIC SETENTA"

La Ciudad de Mexico, Comitetul de organizare al turneului final din cadrul campionatelor mondiale de fotbal a început să se preocupe de crearea condițiilor pentru primirea corespunzătoare a celor circa 350 de sportivi ce urmează să participe la marea întrecere. Cine formează, în capitala Mexicului numărul 5662155 aude răspunzîndu-i-se de pe acum : „Mexic setenta" (Mexic '70), care este deviza viitorului campionat. Se apreciază că meciurile vor fi urmărite de aproximativ 2000 de ziariști din întreaga lume.

PORTRETUL UNUI ASASIN PREZIDENȚIAL

Potrivit unei știri publicate la Washington, comisia specială însărcinată cu „cercetarea cauzelor violenței" a întocmit un portret de ansamblu al persoanelor care, de-a lungul vremii, au ucis sau au încercat să ucidă opt președinți ai S.U.A. și un candidat la președinție. Iată trăsăturile comune mai caracteristice : asasinul provine dintr-o familie dezorganizată ; prin temperament, este un singuratic; după falimentul căsătoriei nu a mai avut prietenii feminine ; înainte de săvîrșirea delictului nu a reușit să se apuce în mod serios de vreo treabă ; este de rasă albă, mic și slab ; nu e născut în Statele Unite sau are cel puțin o rudă în afara Statelor Unite ; are convingeri politice sau religioase fanatice; dar nu aparține unei anumite organizații.

SCHIMBUL DE MESAJE DINTRE WALTER ULBRICHT ŞI GUSTAV HEINEMANN

După cum a anunțat agenția A.D.N., la 17 decembrie, Walter Ulbricht, președintele Consiliului de Stat al Republicii Democrate Germane, a adresat un mesaj lui Gustav Heinemann, președintele Republicii Federale a Germaniei. La 20 decembrie, aceeași agenție a anunțat că președintele Gustav Heinemann a trimis o scrisoare de răspuns lui Walter Ulbricht, președintele Consiliului de Stat al R.D.G. Publicăm, spre informarea cititorilor noștri, textul ambelor scrisori, precum și proiectul de tratat cu privire la stabilirea de relații egale în drepturi între cele două state germane, la care face referire scrisoarea președintelui Consiliului de Stat al R.D.G., Walter Ulbricht.

MESAJUL LUI WALTER ULBRICHT

„Prea stimate domnule președinte federal,

Mă adresez dv., animat de dorința de a contribui la asigurarea păcii în Europa și de a face posibilă stabilirea de relații egale în drepturi între Republica Democrată Germană și Republica Federală a Germaniei, corespunzător principiilor coexistenței pașnice.

O conviețuire pașnică și crearea unor raporturi de bună vecinătate între cele două state germane fac necesar ca relațiile lor să fie întemeiate pe normele general recunoscute ale dreptului internațional în vigoare. Acest lucru nu poate fi decît în avantajul slăbirii încordării în centrul Europei, pentru care Republica Democrată Germană și Republica Federală a Germaniei poartă o deosebit de mare răspundere în fața propriilor lor cetățeni și în fața popoarelor Europei.

De aceea, trebuie să vă trimit proiectul, aprobat de Consiliul de Stat al R.D.G., al unui «tratat cu privire la stabilirea de relații egale în drepturi între Republica Democrată Germană și Republica Federală a Germaniei».

I-am împuternicit pe domnul Willi Stoph, președintele Consiliului de Miniștri al R.D.G., și pe domnul Otto Winzer, ministrul afacerilor externe, să ducă tratative și să semneze tratatul.

Avînd în vedere importanța unei conviețuiri pașnice a Republicii Democrate Germane cu Republica Federală a Germaniei, propun ca tratativele să înceapă, pe cît posibil, în ianuarie 1970.

Îmi exprim speranța că dv., domnule președinte federal, veți acționa neîntîrziat pentru ca prin tratative realiste să se ajungă la stabilirea de relații egale în drepturi, bazate pe dreptul internațional, între cele două state germane".

MESAJUL LUI GUSTAV HEINEMANN

„Prea stimate domnule președinte al Consiliului de Stat,

Confirm prin prezenta primirea scrisorii dv. din 17 decembrie 1969. Sînt de acord cu dv. că purtăm o mare responsabilitate pentru destinderea în Europa. Și eu mă simt obligat, împreună cu guvernul federal, în asigurarea păcii, în destindere și colaborare. Dorința noastră comună este să asigurăm unitatea națiunii germane. De aceea, salut faptul că dv. v-ați exprimat dispoziția de a începe tratative.

Corespunzător prevederilor constituției Republicii Federale a Germaniei, am remis scrisoarea dv. și anexa ei guvernului federal. Lui îi revine sarcina de a examina propunerile făcute de dv. și de a lua atitudine cît mai urgent, așa cum o necesită această problemă".

PROIECTUL TRATATULUI CU PRIVIRE LA STABILIREA DE RELAȚII EGALE ÎN DREPTURI ÎNTRE REPUBLICA DEMOCRATĂ GERMANĂ ȘI REPUBLICA FEDERALĂ A GERMANIEI

Președintele Consiliului de Stat al Republicii Democrate Germane și președintele Republicii Federale a Germaniei, călăuziți de dorința de a aduce o contribuție eficientă la destindere și la asigurarea păcii în Europa, de a elimina treptat încordarea între statele germane, de a crea între ele o conviețuire reglementată și relații de bună vecinătate, ca între două state suverane, egale în drepturi, de a stimula crearea unui sistem de securitate europeană,

au hotărît :

să încheie un tratat cu privire la stabilirea de relații egale în drepturi între Republica Democrată Germană și Republica Federală a Germaniei

și au numit drept împuterniciți ai președintelui Consiliului de Stat al Republicii Democrate Germane pe : domnul Willi Stoph, președintele Consiliului de Miniștri, domnul Otto Winzer, ministrul afacerilor externe ;

ca împuterniciți ai președintelui Republicii Federale a Germaniei :

domnul Willy Brandt, cancelar federal, domnul Walter Scheel, ministrul federal pentru afacerile externe,

care după schimbarea împuternicirilor lor, prezentate în forma corespunzătoare, au căzut de acord asupra următoarelor dispoziții :

Articolul I. Înaltele părți semnatare sînt de acord să stabilească relații normale, egale în drepturi, libere de orice discriminare, între Republica Democrată Germană și Republica Federală a Germaniei, pe baza principiilor și normelor general recunoscute ale dreptului internațional. Relațiile lor reciproce se bazează în special pe principiile egalității suverane, integrității teritoriale și intangibilității frontierelor de stat, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc.

Articolul II. Înaltele părți semnatare recunosc reciproc situația lor teritorială actuală în cadrul frontierelor existente și inviolabilitatea acestor frontiere. Ele recunosc granițele formate în Europa ca urmare a celui de-al doilea război mondial, în special granița dintre Republica Democrată Germană și Republica Federală a Germaniei, precum și granița de pe Oder și Neisse, dintre Republica Democrată Germană și Republica Populară Polonă.

Articolul III. Înaltele părți semnatare se angajează să renunțe la amenințarea cu forța și la aplicarea forței în relațiile lor reciproce și să soluționeze toate problemele litigioase care apar în relațiile lor reciproce, pe cale pașnică și cu mijloace pașnice.

Ambele părți se angajează să renunțe la toate măsurile care contravin stipulărilor articolului I și care reprezintă o discriminare a partenerului de tratat, să anuleze fără întîrziere legile și alte acte normative care contravin acestui tratat și să revizuiască hotărîrile judecătorești respective. Ele vor renunța și pe viitor la orice discriminare a partenerului de tratat.

Articolul IV. Republica Democrată Germană și Republica Federală a Germaniei renunță să obțină și să dispună sub orice formă de armele nucleare. Ele se angajează să militeze pentru tratative de dezarmare. Pe pămîntul celor două state germane nu trebuie să fie produse, staționate și stocate arme chimice și nici biologice.

Articolul V. Republica Democrată Germană și Republica Federală a Germaniei stabilesc relații diplomatice. Ele sînt reprezentate reciproc în capitalele Berlin și Bonn prin ambasade. Ambasadele se bucură de toate imunitățile și privilegiile, corespunzător convenției de la Viena, din 18 aprilie 1961, cu privire la relațiile diplomatice.

Articolul VI. Relațiile în probleme speciale urmează să fie stabilite prin tratate separate.

Articolul VII. Republica Democrată Germană și Republica Federală a Germaniei se angajează să respecte statutul Berlinului occidental ca unitate politică de sine stătătoare și să-și reglementeze relațiile cu Berlinul occidental pe baza respectării acestui statut.

Articolul VIII. Republica Democrată Germană și Republica Federală a Germaniei vor prezenta neîntîrziat, în conformitate cu principiul universalității Organizației Națiunilor Unite, cererea de a fi primite ca membri cu drepturi depline în O.N.U. Ele vor milita pentru ca alte state să sprijine primirea celor două state germane în Organizația Națiunilor Unite.

Articolul IX. Tratatul este încheiat pentru o perioadă de zece ani. El va fi supus ratificării și va intra în vigoare la o lună după schimbarea documentelor de ratificare.

Acest tratat va fi remis Secretariatului Organizației Națiunilor Unite, în conformitate cu articolul 102 al Cartei Națiunilor Unite.

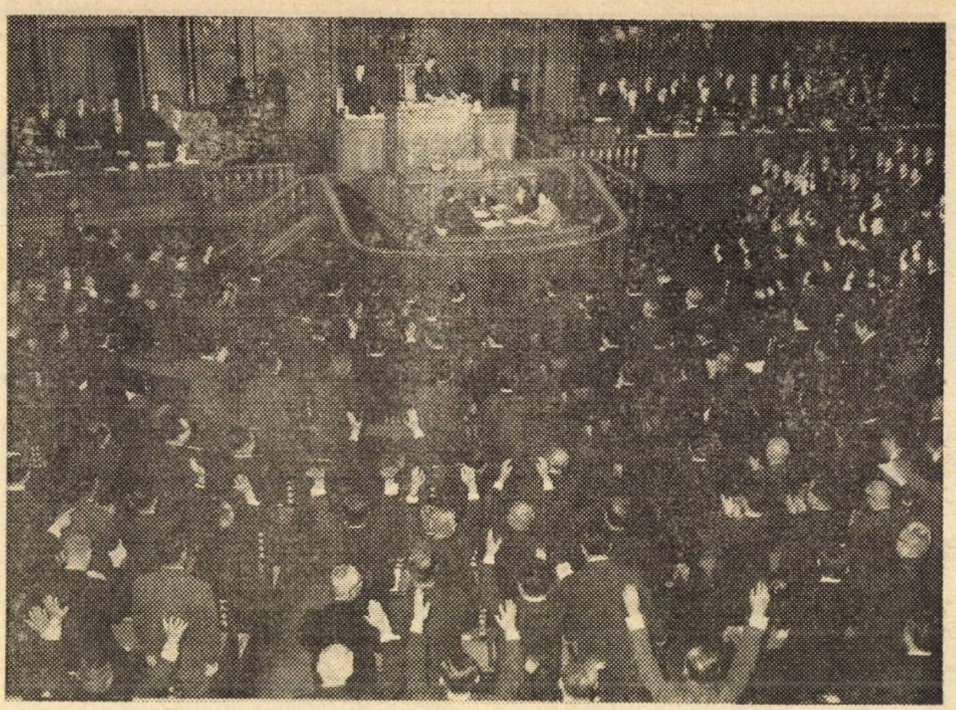

Tokio. În incinta Dietei se anunță dizolvarea actualului parlament și fixarea alegerilor

Corespondență din Tokio de la Florea Țuiu

Alegeri-test pentru

Acest sfîrșit de an este mai animat decît oricînd în Japonia. Obișnuita și frenetica decorare a orașelor, prilejuită de sărbătorile de iarnă, intră în competiție — vizuală și fonică — cu publicitatea și reclama electorală. Pe măsură ce campania în vederea alegerilor generale de la 27 decembrie se apropie de termenul ei final, străzile largi sau sufocant de înguste și piețele publice — locuri preferate pentru confruntarea electorală — devin scene ale unor spectacole continue și zgomotoase. Predilecția japonezilor pentru festivitățile colorate — tradiționale la acest popor — își pune puternic amprenta asupra campaniei. „Lupta pentru fiecare vot", deviză generală în alegerile japoneze de după război, determină pe candidați să recurgă la tot ceea ce imaginația regizorilor electorali profesioniști, apăruți în ultimii ani, le pot oferi pentru a cuceri sentimentele alegătorilor.

O mare trecere o are de astă dată invenția „culorilor unice" pentru organizatorii campaniei, pentru lozincile și pamfletele electorale: roșu pentru pasiune (partidul X), alb pentru onestitate și corectitudine (partidul Y), albastru pentru tinerețe (partidul Z).

În ciuda aprigei dispute, nu se așteaptă ca alegerile să aducă transformări radicale în viața politică a țării, ci numai o redistribuire a locurilor în parlament, fără ca aceasta să afecteze majoritatea tradițională a liberal-democraților. Elementul primordial al confruntării dintre partide este viziunea fiecăruia dintre ele asupra orientării acestei țări în deceniul viitor. Tocmai acest lucru conferă o atît de mare importanță dezbaterilor politice care, prin ele însele, vor influența poate viitorul tuturor partidelor politice și chiar supraviețuirea lor în anii deceniului care urmează. Semnificația deosebită a alegerilor constă, în ultimă instanță, în selecționarea acelor membri ai Camerei Reprezentanților, dizolvată în grabă la 2 decembrie, care vor trebui să ridice cortina anilor '70. Se consideră că politica Japoniei va deveni în această perioadă mai suplă, datorită atît unei mai mari fluidități în situația internațională cît și reconsiderării obiectivelor naționale în lumina evoluției economice și sociale a țării. Alegerile trebuie să pună, deci, implicit bazele unei „schimbări în concepția alegătorilor pentru a se putea face față unei societăți în plin proces de transfigurare" (Asahi). Campania oferă, totodată, un prilej important pentru a se insufla o nouă vigoare politicii parlamentare japoneze, amenințată de o „sclerozare treptată".

Pînă acum, în Japonia alegerile generale și campaniile în vederea lor au fost prerogativa partidelor politice, a candidaților și a acelor alegători care, prin tradiție își limitau contribuția la a merge liniștiți la centrele de votare. În felul acesta, s-a ajuns la acea situație cînd „alegătorii credeau că sistemul parlamentar este în general privit ca o proprietate particulară a unui grup special de politicieni".

Ca atare, în ultimul timp este tot mai larg împărtășită opinia că se impune cu necesitate să se treacă de la sistemul „alegerilor închise" de pînă acum la cel al „alegerilor deschise". Poate tocmai de aceea nu se mai face un secret din faptul că lupta electorală are loc pe fundalul unei neîncrederi crescînde în partidul liberal-democrat, de guvernămînt, și mai ales în politica parlamentară. Această convingere se manifestă cu prioritate în rîndurile tinerei generații și ea își găsește o frecventă reflectare în comentariile de presă.

Care sînt însă, concret, temele confruntării electorale? La deschiderea ei oficială de la 7 decembrie, campania aducea în atenția alegătorilor problema retrocedării Okinawei, promisă în comunicatul comun japono-american publicat la Washington în luna noiembrie. Partidul liberal-democrat nu a precupețit nici un efort pentru a explica cetățenilor că scopul negocierilor de la Washington — de a obține Okinawa în 1972, fără bazele nucleare existente pe ea — a fost în întregime realizat. Considerînd aceasta o victorie, cum de altfel în general se și crede, liberal-democrații s-au grăbit să dizolve Camera Reprezentanților și să organizeze cît mai repede alegerile înainte de termen. De ce? Potrivit unei păreri de largă circulație, pentru a nu fi divulgate între timp acele aspecte necuprinse în întregime în comunicatul comun de la Washington.

O dată cu Okinawa, P.L.D. a pus pentru prima oară pe prim plan în campania de alegeri și tratatul de securitate japono-american. Explicația o furnizează apropierea datei de 20 iunie anul viitor, cînd expiră termenul lui de valabilitate, dar și faptul că devenise imposibil ca această problemă să mai poată fi evitată. Majoritatea experților conservatori au considerat că, legînd Okinawa de tratatul de securitate, aceasta va contribui la victoria P.L.D. în alegeri. Pe parcursul campaniei însă, „AMPO" (tratatul de securitate) și Okinawa au fost dezbătute atît în contextul politicii liberal-democrate, cît și în afara ei. Premierul Eisaku Sato, în același timp și președinte al P.L.D., își deschide discursurile lui electorale cu următoarea declarație: „Sînt mulțumit să vă pot raporta că în cursul convorbirilor cu președintele Nixon am realizat dorința veche a celor un milion de locuitori ai Okinawei de a reveni la Japonia în 1972, fără armele nucleare de pe insule și cu bazele americane avînd același statut cu cele din Japonia însăși. Viitoarele alegeri sînt un prilej pentru cetățeni să analizeze această politică a mea care a dus la retrocedarea Okinawei".

Cu toate acestea, în rîndurile alegătorilor există teama că Okinawa ar urma să fie retrocedată contra unui preț destul de mare plătit de Japonia. Ambiguitatea termenilor comunicatului comun și deosebirile de interpretare fă-

orientările viitoare

cute de presă au determinat pe alegători să înțeleagă că bucuria declanșată la început ar fi, dintr-un anumit punct de vedere, prematură. Felul în care comunicatul comun va modifica relațiile japono-americane în deceniul următor, precum și diplomația asiatică a Japoniei sînt probleme importante care afectează în cele din urmă destinele națiunii, remarcă ziarul „Asahi Evening News".

Lipsa de dezbateri, deci de informații mai detaliate asupra aranjamentelor de la Washington, pe care se bazează liberal-democrații în viitoarele alegeri, a determinat pe alegători să manifeste mai puțin interes, ceea ce, poate, în realitate au și intenționat să obțină liberal-democrații. În măsura în care P.L.D. își va menține numărul de locuri dinainte de dizolvarea Camerei Reprezentanților, el va putea pretinde că hotărîrea sa de a menține automat pe o lungă perioadă de timp tratatul de securitate a obținut sprijinul alegătorilor, ceea ce în realitate cu greu poate fi admis. Graba organizării alegerilor generale a creat impresia că „umbra Washingtonului planează, într-adevăr, deasupra alegerilor".

În contrast cu P.L.D., nici unul din partidele politice ale opoziției, așa cum se arată în platformele lor electorale, nu este satisfăcut de rezultatul convorbirilor japono-americane. P.S.J., principalul partid al opoziției, consideră comunicatul comun ca inacceptabil, întrucît prin el se urmărește accentuarea importanței strategice a Okinawei, cu scopul de a controla militar Asia, unificînd eforturile Japoniei, Taiwanului și Coreei de Sud. Partidul Comunist din Japonia se opune reintroducerii armelor nucleare în Okinawa în cazul așa-numitelor „stări de urgență" și cere desființarea tuturor bazelor americane pentru a se realiza astfel retrocedarea totală a insulelor. Partidele „la jumătatea drumului" — socialist-democratic (P.S.D.) și KOMEI-TO (partidul „guvernului curat") — criticînd comunicatul se angajează să facă totul pentru a fi înlăturate din Okinawa armele nucleare și bombardierele „B-52", capabile să transporte bombe atomice.

Cît privește „AMPO", campania se duce în jurul întrebării dacă Japonia să rămînă sau nu sub „umbrela nucleară" americană menținînd tratatul de securitate ; P.L.D. a hotărît deja oficial extinderea lui automată pe o perioadă nedeterminată. În același timp, liderii partidului de guvernămînt încearcă să convingă pe cetățeni de necesitatea ca țara să se apere singură. Comuniștii și socialiștii susțin, însă, că tratatul de securitate trebuie să fie abolit imediat, pentru a se crea condițiile transformării Japoniei într-o țară neutră. Și celelalte partide sînt pentru abolirea „AMPO", dar părerile lor diferă în ce privește termenul de renunțare la el. KOMEI-TO se pronunță pentru anularea lui treptată, dar în primii ani ai deceniului care vine, iar P.S.D. se pronunță pentru revizuirea lui anul viitor, în sensul eliminării tuturor bazelor americane din Japonia, ca prim pas spre abolirea totală a alianței militare cu S.U.A.

Manifestînd mai puțin interes pentru cuplul de probleme AMPO-Okinawa, așa cum arată ultimele sondaje întreprinse la sfîrșitul campaniei, alegătorii și-au concentrat atenția asupra problemelor mai urgente legate de nevoile lor imediate, cum sînt creșterea în spirală a prețurilor, situația din agricultură, lipsa de locuințe, așa-numitul „hazard public" provocat de aglomerarea circulației în orașe și de poluarea atmosferei precum și instabilitatea din universități, adesea considerată preludiu al unei mișcări revoluționare universitare.

Sesiunea ordinară a Dietei din această vară a fost întreruptă întrucît, acționînd împotriva întregii opoziții, liberal-democrații au reușit să obțină aprobarea legii de guvernare a universităților, care, cu toate că a calmat în mare măsură pe studenți, nemulțumiți de actuala structură socială, nu a adus schimbări care să satisfacă speranțele lor într-o reformă drastică în sistemul universităților actuale, organizate, cum susțin studenții, „pentru a furniza elementele birocratice ale conducerii". Părerile cu privire la reforma universitară sînt foarte diferite, toate partidele fiind însă de acord că trebuie să se treacă, în sfîrșit, la un sistem de „universități deschise" în sensul acordării dreptului fiecărei persoane de a se bucura de șanse egale de instruire. În celelalte probleme, opoziția atacă guvernul mai ales în privința creșterii prețurilor și a sistemului impozitelor discriminatorii grație căruia marile firme își aduc o contribuție mai mică la buget.

La dizolvarea Camerei Reprezentanților, distribuirea locurilor era următoarea : P.L.D. — 272, P.S.J. — 134, P.S.D. — 31, KOMEI-TO — 25, P.C.J. — 4, independenți — 3 și 17 locuri vacante. Pe listele electorale au fost înscriși pînă acum 945 de candidați (față de 917 la alegerile precedente), 326 ai P.L.D., 183 ai P.S.J., 123 ai P.C.J. — cîte unul pentru fiecare circumscripție electorală, 76 ai KOMEI-TO, 68 ai P.S.D., 37 din partea partidelor minore și 132 de independenți.

Pentru cercuri foarte largi ale opiniei publice, campania electorală oferă prilejul ca, după un sfert de secol, să se facă o examinare serioasă a orientării Japoniei în viitor. Iar opțiunile pe care le vor face alegătorii sîmbătă în fața urnelor vor dezvălui tocmai tendințele în evoluția Japoniei în anii deceniului ce vine, atît în politica internă, cît și în cea externă.

Tokio, 23 decembrie

reflector

PERSPECTIVE ECONOMICE BULGARE

Agenda economică bulgară a înscris, în ultimul trimestru al anului, importante evenimente pe plan economic. Au avut loc două plenare ale Comitetului Central al Partidului Comunist Bulgar. Recent, forumul suprem al țării a dezbătut și aprobat planul unic de stat și bugetul pe anul viitor.

Planul economic pe anul 1970 prezintă un program complex vizînd atît terminarea cu succes a unei importante etape în dezvoltarea socială a țării, cît și crearea unor condiții optime în vederea celui de-al 6-lea plan cincinal. Direcțiile principale preconizate pentru anul viitor au în vedere mai ales perfecționarea structurii economiei naționale, întărirea rolului factorilor economici intensivi, accelerarea progresului tehnic și mai rapida introducere în practică a cuceririlor tehnico-științifice.

O mare atenție se prevede a fi acordată în 1970 dezvoltării ramurilor industriei și mai ales realizării programelor de sisteme automatizate de conducere și introducere a automatizării complexe în producție, folosindu-se pe scară largă electronica și microelectronica. Energetica, construcțiile de mașini, metalurgia și chimia, vor avea o pondere tot mai mare în volumul producției industriale. În anul 1970, vor intra în funcțiune noi capacități energetice, iar producția de oțel va atinge 2 000 000 tone. Industria construcțiilor de mașini își va spori volumul, dînd prioritate tehnicii de calcul electronic și radioelectronicii. Va continua să se dezvolte în ritmuri rapide și industria chimică, mai ales producția de fibre sintetice și materiale plastice. Prevederile planului înscriu, de asemenea, sporirea cu 9 la sută a venitului național. Se preconizează, totodată, ca agricultura, în care își găsesc tot mai mult aplicare metodele industriale, să realizeze în 1970 o producție totală de 3 735 milioane leva.

Dezvoltarea energeticii și perfecționarea balanței energetice și de combustibil a țării constituie, după cum subliniază presa bulgară, una din premisele principale pentru introducerea pe scară largă în economia națională a realizărilor progresului tehnico-științific, pentru sporirea necontenită a productivității sociale a muncii. Se consideră că, în următorii zece ani, trebuie să se depună maximum de eforturi pentru efectuarea unei integrale și adînci cotituri în structura balanței energetice și de combustibil. Astfel, locul principal atît în consumul de energie electrică cît și printre materiile prime pentru industria chimică vor trebui să-l ocupe în viitor asemenea surse ca țițeiul, produsele petrolifere și gazul natural.

O deosebită atenție se va acorda introducerii automatizării complexe și perfecționării conducerii economiei, folosindu-se pe scară largă tehnica de calculat electronică și metodele cibernetice. De asemenea, se preconizează valorificarea complexă și eficientă a tuturor resurselor energetice și hidroenergetice ale țării.

Bilanțuri economice și perspective politice

Șase luni după alegerea sa ca președinte al Republicii, Georges Pompidou s-a adresat pentru prima oară opiniei publice franceze prin intermediul televiziunii și radioului, înfățișînd bilanțul acțiunii sale. Expunerea prezidențială a constituit, desigur, un tur de orizont asupra situației generale a Franței la sfîrșitul anului 1969 — dar, în același timp, cel puțin în egală măsură și o definire a liniilor mari ale politicii externe pe care succesorul generalului de Gaulle intenționează s-o inspire și s-o impulsioneze.

Prima și cea mai importantă impresie a tuturor observatorilor politici este afirmarea rolului preeminent ce revine președintelui, idee condensată în următoarea frază a lui Pompidou, subliniată de toți observatorii : „Am condus treburile Franței cu concursul primului ministru și al guvernului pe care l-am numit". Dar, firește, comentariile s-au aplecat mai cu seamă asupra politicii externe, pentru a cîntări și deosebi ceea ce definea pe de o parte continuitatea, pe de alta noile elemente Pe primul plan, comentatorii au relevat sublinierea de către președintele Pompidou a necesității de a se accentua eforturile menite să favorizeze destinderea, cooperarea internațională și pacea, pe baza dreptului tuturor popoarelor de a dispune de ele însele, și a dreptului tuturor statelor la existență și la securitate, și reafirmarea dezacordului față de orice politică de bloc. Pe cel de al doilea plan — al „deschiderilor", cum se spune cu un termen intrat în uz — s-a remarcat o frază a președintelui în legătură cu proiectele de unificare vest-europeană: ridicîndu-se împotriva oricărei renunțări la suveranitate — cu alte cuvinte, împotriva supranaționalității — el a vorbit totuși despre necesitatea ca statele din comunitatea vest-europeană să-și impună anumite discipline comune, adică să accepte în mod liber cîteva limitări. Mai presus de toate, se subliniază părerea lui Pompidou că „Franța nu opune vetoul ei intrării Angliei în Piața comună".

Anumiți observatori consideră că unele din aceste declarații înseamnă o revenire a diplomației franceze la sursele atlantice. Reproșîndu-i lui Pompidou că a proslăvit mica Europă atlantică a celor șase țări, „L'Humanité" scrie : „Președintele Republicii nu a spus nici un cuvînt despre propunerea țărilor socialiste privind convocarea unei conferințe a tuturor statelor europene pentru a elabora un sistem de securitate colectivă". Totuși, ansamblul observatorilor, în special cei din cercurile apropiate majorității, apreciază că declarațiile președintelui Pompidou scot în evidență dorința lui de a menține vocația Franței pentru o politică externă independentă de destindere și pace.

La acest sfîrșit al anului 1969, problemele economice și sociale ocupă, de asemenea, un loc important în bilanțul pe care îl fac toate grupările politice. În primul rînd, se cuvine a fi semnalat sfîrșitul sesiunii parlamentare, care a fost marcată de cîteva voturi importante. Astfel, a fost adoptat (pentru prima oară din 1963) un buget echilibrat, datorită unor economii bugetare simțitoare la cheltuielile civile de investiții și de echipament. Au fost, de asemenea, adoptate anumite proiecte de legi sociale.

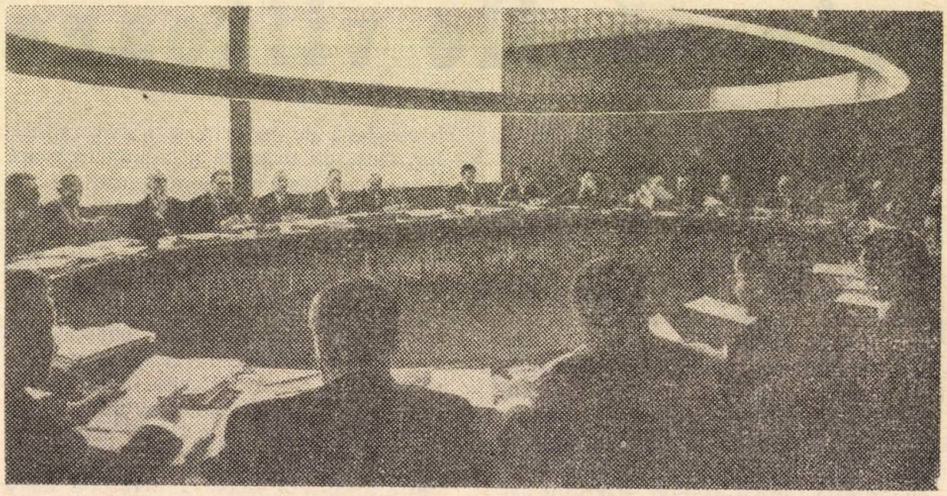

Masa negocierilor dintre sindicate și direcție la compania de electricitate și gaze

Apoi, atenția a fost consacrată primelor rezultate, considerate încurajatoare, ale planului de redresare economică și financiară aplicat după devalorizarea francului la 8 august. Primul ministru Chaban-Delmas, precum și majoritatea parlamentară constituită din U.D.R., republicanii independenți și centriștii din P.D.M., se declară satisfăcuți de aceste prime rezultate. Deși rămîn dificultăți încă nerezolvate, arată ei, rezultatele obținute scot în evidență o îmbunătățire a balanței comerciale, cu o acoperire de peste 91 la sută a importurilor prin exporturi la sfîrșitul anului ; încasări în devize care par să se consolideze ; o creștere a prețurilor care, potrivit cifrelor oficiale, nu a depășit procentul de 2,7 la sută prevăzut de experți pentru ultimul semestru ; o reducere a consumului intern avînd drept consecință așteptată un excendent al depunerilor față de retrageri la casele de economii publice și particulare. Așa cum au repetat președintele Republicii, primul ministru și conducătorii majorității, se consideră că Franța a pășit în mod hotărît pe calea redresării.

Rămîne, desigur, problema socială, care continuă să fie determinantă. Dovadă, insistența cu care Chaban-Delmas a apărat în repetate rînduri ideea „noii societăți", de care a arătat, de cînd a devenit prim-ministru, că ține să-și lege numele. La această idee subscriu, deși cu nuanțe, cei mai mulți dintre fruntașii partidului majorității — și în special Giscard d'Estaing, ministrul economiei și finanțelor. Există impresia că se tinde să se facă din ea cimentul care să consolideze structurile interne ale majorității. După cum o definesc promotorii ei, „noua societate" nu vizează, firește, modificarea relațiilor de producție, ci organizarea în toate domeniile activității naționale a „participării", (preconizate încă de la generalul de Gaulle), sub forme care ar urma să fie definite ulterior. De pildă, acțiunile care vor fi primite de muncitorii de la uzinele „Renault", „contractul de progres" încheiat cu o parte a sindicatelor la „Electricité et Gaz de France" „acordul de interesare" semnat de uzinele de automobile „Peugeot" tot cu o parte a sindicatelor, se vor diferite forme ale acestei „noi societăți" al cărei scop ar fi „evitarea conflictelor de clasă". Dar la „Renault", unde lucrează în total 80 000 de persoane, sindicatele rămîn foarte rezervate în problema „acționariatului", măsură care, afirmă ele, nu schimbă cu nimic condiția muncitorilor, nu rezolvă nici una din revendicările fundamentale susținute consecvent de sindicate și respinse cu aceeași consecvență. La „Electricité et Gaz de France", unde lucrează 180 000 de persoane, C.G.T. (Confederația Generală a Muncii — cea mai importantă dintre centralele sindicale) nu a semnat „contractul de progres", deoarece, arată reprezentanții ei, acest contract obligă pe muncitori să nu facă grevă timp de doi ani, în schimbul unei majorări a salariilor nu mai mare decît cea acordată în mod obișnuit. La „Peugeot" (50 000 de salariați), C.G.T. și Confederația Franceză Democratică a Muncii (C.F.D.T.) nu au semnat acordul deoarece, după părerea lor, nu este atît de avantajos precum afirmă conducerea și deoarece nu prevede pentru aceasta obligația de a da informațiile contabile cerute de sindicate. Pe scurt,

„noua societate" nu pare să seducă sindicatele, care consideră că aparatul de producție, conducerea, proprietatea asupra lui și puterea de a decide rămîn în aceleași mîini, clasa muncitoare obținînd în cel mai bun caz să fie consultată (uneori) sau informată (parțial) asupra unor aspecte secundare ale activității întreprinderii.

În această conjunctură a intervenit un eveniment politic a cărui importanță nu este subestimată de nici un observator atent : acordul încheiat între partidul comunist și noul partid socialist pentru a începe convorbiri „cu privire la condițiile fundamentale ale unui acord politic urmărind înlocuirea sistemului actual printr-un regim nou, de democrație economică și politică, și deschiderea căilor de trecere la socialism, pentru a-l construi în comun și ținînd seama de tradițiile, de caracteristicile și de aspirațiile poporului francez". Desigur, cei doi interlocutori nu privesc confruntarea în aceeași optică politică și nu-și ascund obstacolele care se mențin în calea unirii stîngii ; dar ei sînt de acord că numai această unire ar putea permite constituirea unei grupări care să se bucure de încrederea majorității populației, cuprinzînd pături sociale și forțe democratice care, fără să adere la principiile socialiste, critică efectele cele mai nefaste ale regimului capitalist. Ei adaugă că unirea stîngii se opune pe de-a-ntregul forțelor reprezentative ale capitalismului, cu care nu se poate concepe nici o alianță. Astfel, principalele două formații ale stîngii franceze abordează împreună o etapă pozitivă.

Totuși, pentru a lămuri natura dificultăților care rămîn de rezolvat, urmează a fi confruntate cîteva divergențe esențiale. Alain Savary, secretarul general al partidului socialist, s-a referit la unele dintre obstacolele cele mai importante, de pildă la deosebirile de vederi în legătură cu Piața comună. Un alt membru al comitetului de conducere al partidului socialist, Beregovoy, a precizat: „Opinia publică trebuie să știe spre ce tip de societate ține acțiunea comună a forțelor de stînga. Aceasta este, după părerea noastră, o problemă hotărîtoare".

Desigur, există între cei doi interlocutori deosebiri esențiale de concepție în ce privește tipul de societate socialistă pe care ar urma să-l propună maselor franceze. Punctul de vedere al partidului comunist a fost și el prezentat în mod explicit într-un articol apărut în numărul din decembrie 1969 al publicației lunare teoretice „La Nouvelle Critique", sub semnătura lui Gustave Ansart, membru al Biroului Politic al Partidului Comunist Francez : „O reuniune cu partidul socialist nu va fi utilă decît în măsura în care vor fi studiate și rezolvate în primul rînd problemele arzătoare ale actualității : lupta comună împotriva regimului marelui capital și acordul cu privire la un program, fără de care forțele muncitorești și democratice nu ar avea perspective încurajatoare în lupta lor. Desigur — adaugă Ansart — se pot evoca divergențele pentru a încerca atenuarea lor. Dar unde ar duce o discuție care ar pune accentul pe divergențe, în timp ce am continua să fim conduși de un guvern căruia nu i s-ar opune nici o alternativă democratică ? Iată de ce noi dorim discuția, dar, în același timp, un acord concret cu privire la un program".

Paris, 23 decembrie

Președintele și Congresul după un an

Nu sînt nici două săptămîni de cînd președintele Nixon afirmase că actualul Congres „se prezintă mai prost decît s-a prezentat vreodată un Congres în cursul istoriei" în ceea ce privește ritmul de lucru și, mai ales, aprobarea legislației financiare. Trecuse aproape un semestru de la începerea anului fiscal și Congresul nu alocase decît un sfert din fondurile necesare cheltuielilor curente. Legislatorii au fost preveniți: dacă nu se vor grăbi să fie productivi, Congresul va fi convocat într-o sesiune specială la 26 decembrie. Ritmul de lucru s-a intensificat considerabil în ultimele zile ale sesiunii, dar nu toate rezultatele activității Congresului sînt primite cu satisfacție de Administrație.

A fost aprobat bugetul militar. Pentagonul va avea la dispoziție 69,8 miliarde de dolari (față de 75,5 miliarde anul trecut). Sînt incluse, în această sumă, 23,5 miliarde de dolari pentru războiul din Vietnam. S-a calculat că fiecare bărbat, femeie sau copil din S.U.A. plătește, în medie, 340 de dolari pe an pentru întreținerea forțelor armate. Ritmul dezangajării Statelor Unite din Vietnam este prea lent pentru a se repercuta, într-un viitor apropiat, asupra acestor cheltuieli enorme, care continuă să reprezinte capitolul de departe cel mai încărcat al bugetului american. Deși planul de retragere a trupelor americane din Vietnam este dezvăluit numai etapă cu etapă și tot ceea ce se știe acum este că la 1 aprilie 1970 se vor afla acolo cu 115 500 mai puțini soldați decît atunci cînd s-a anunțat politica de „vietnamizare", specialiștii sînt de părere că el nu se va încheia decît o dată cu actualul mandat al președintelui Nixon, adică spre sfîrșitul lui 1972.

În aceste condiții, lupta împotriva inflației, despre care președintele Nixon a spus, zilele trecute, că trebuie continuată prin reducerea cheltuielilor, „indiferent de pierderea de popularitate politică" pe care ar antrena-o, va implica numai acțiuni nepopulare. Astfel, președintele a făcut cunoscut că, dacă Senatul și Camera Reprezentanților nu vor modifica proiectul de lege a impozitelor în așa fel încît să elimine atît prevederea privind o reducere de impozite pentru anumite categorii de contribuabili cu venituri mici cît și sporirea cu 15 la sută a alocațiilor pentru asistența publică, el va refuza să semneze această lege. Congresul s-a pronunțat, totuși, în favoarea acestei legi, apreciate de specialiști drept „cea mai importantă revizuire a legislației fiscale de la adoptarea impozitului pe venit în 1913". Rămîne de văzut cum va reacționa președintele. El a anunțat, de asemenea, că va opune veto-ul său legii în baza căreia se alocă fonduri pentru Departamentul sănătății, învățămîntului și asistenței publice, dacă va fi votată în forma ei actuală. Acest capitol bugetar, al doilea ca mărime după cheltuielile militare, fusese stabilit de Senat la 21,3 miliarde de dolari, în timp ce Administrația nu dorește să-l lase să depășească 17,5 miliarde. Acum, președintele a cerut Congresului să amîne luarea unei hotărîri definitive pînă în ianuarie. O lege gata adoptată de Congres care riscă să fie infirmată de un veto prezidențial se referă la securitatea minieră și la ocrotirea sănătății minerilor. Secretarul de presă al Casei Albe a declarat că președintele Nixon „este îngrijorat de dolarii suplimentari adăugați acestei legi și va examina influența pe care o poate avea asupra întregii economii". Inițiată după catastrofele miniere din 1968, legea antrena cheltuieli pe care susținătorii ei le apreciază la 60 de milioane de dolari anual, iar adversarii ei la 400 de milioane.

Legea „ajutorului pentru străinătate" a fost respinsă sîmbătă de Senat din cauza clauzei care prevedea să se acorde ciankaișiștilor 54,5 milioane de dolari pentru achiziționarea de avioane militare cu reacție. Clauza fusese introdusă în baza unei intervenții secrete a Departamentului apărării. După cum au atras atenția senatorii Mansfield, Fulbright și alții, această alocație nu fusese cerută în mod oficial de Administrație și nu se explicase Congresului necesitatea ei. Pe aceeași cale, se încercase să se adauge 50 de milioane de dolari „pentru modernizarea forțelor armate sudcoreene". În întregul ei, însă, legea „ajutorului pentru străinătate" ar prevedea anul acesta cel mai mic nivel de cheltuieli din întreaga ei istorie, capitolele cele mai urgisite fiind cele nemilitare. Amintind de necesitatea ca țările puternic dezvoltate să aloce cel puțin unu la sută din venitul lor național pentru ajutorarea țărilor în curs de dezvoltare, „The New York Times" scria săptămîna trecută: „La nivelul actual al alocațiilor, Statele Unite contribuie cu mai puțin de un

sfert din acest unu la sută la ajutorul de dezvoltare. Noile reduceri cerute de Camera Reprezentanților sînt o rușine pentru țara noastră și dăunează grav intereselor americane în întreaga lume".

În momentul adoptării bugetului militar, senatorul William Fulbright a protestat împotriva creării unui fond secret de mai multe sute de milioane de dolari pentru operațiuni militare în Laos. Nota de plată pentru Laos, a spus președintele Comitetului Senatorial pentru relațiile externe, depășește „de mai multe ori" cifra de 200 de milioane de dolari menționată într-un articol din „The Wall Street Journal". Laosul, a avertizat Fulbright, amenință să devină un nou Vietnam. Alocațiile menționate par a fi în contradicție cu un amendament la legea bugetului militar care, „în acord cu intenția exprimată de președintele Statelor Unite", interzice folosirea de fonduri „pentru a finanța introducerea de forțe terestre combative americane în Laos sau Tailanda". Amendamentul fusese adoptat de Senat cu 72 de voturi contra 17, după o dezbatere secretă despre actualul rol al trupelor americane existente în Laos. „O Coree e mai mult decît de-ajuns, un Vietnam e mai mult decît de-ajuns", declarase senatorul Mike Mansfield întru susținerea acestui amendament. Casa Albă a făcut cunoscut că privește favorabil această interdicție, văzînd în ea, după cum a declarat secretarul de presă Ron Ziegler, „mai curînd o sprijinire decît o cenzurare a politicii Administrației".

Dar amendamentul privitor la Laos și Tailanda are o semnificație ceva mai largă. El reflectă noua atitudine a Congresului care dorește să-și reafirme prerogativele în problemele păcii și războiului. După cum se subliniază în articolul din „International Herald Tribune" reprodus în acest număr la rubrica „Puncte de vedere", membrii Congresului regretă acum că au abdicat parțial de la aceste prerogative, acordînd administrației Johnson faimoasa rezoluție cu privire la Golful Tonkin, un cec în alb care a fost utilizat pentru o escaladare necontrolată a războiului din Vietnam. Sînt în studiu două proiecte de rezoluție pentru anularea rezoluției Tonkin. Pe acestea însă, Administrația nu le mai sprijină. Într-o scrisoare trimisă senatorului Fulbright, Departamentul de Stat cere ca propunerea de anulare a rezoluției „să fie examinată cu atenție ținînd seama de celelalte obligații ale noastre în această zonă, și în mod special de Tratatul S.E.A.T.O. pe care rezoluția Golfului Tonkin îl citează în mod expres". Opoziția Departamentului de Stat față de cele două proiecte este interpretată ca fiind în contradicție cu atitudinea oficială a Administrației în problema Laosului și a Tailandei, implicate în referirea la obligațiile S.E.A.T.O. Ea pare a concorda, în schimb, cu alocațiile secrete, criticate de Fulbright.

Nu este singura situație paradoxală în actualul sezon legislativ american. Camera Reprezentanților și Senatul au parcurs în numai cîteva zile un traseu dus-întors în problema drepturilor civile: au început prin adoptarea unor măsuri de natură să frîneze ritmul desegregării rasiale în Sud, apoi au revenit asupra propriilor lor hotărîri și au adoptat măsuri în sens contrar.

Bilanț general? Administrația Nixon se declară satisfăcută de rezultatele primului ei an de guvernare, în special în ceea ce privește îmbunătățirea stării de spirit a poporului american și anumite progrese pe linia restabilirii încrederii în guvern. Se admite, totuși, că mulți americani de culoare n-au încredere în Administrație. Concluziile au fost comunicate de un grup de lucru format din trei înalte oficialități în scopul de a întocmi acest bilanț. Principalul neajuns este, după părerea lor, nereușita încercărilor de stăvilire a criminalității, dar vina acestui eșec e atribuit de Administrație Congresului, care nu a aprobat programul de luptă împotriva delicvenței.

Se subliniază, de asemenea, că relațiile dintre Congres și președinte sînt mai bune decît sub Administrația precedentă. Ar exista o mai bună înțelegere reciprocă în problemele politicii externe și militare, fapt pus în evidență de lipsa unor controverse îndîrjite între președinte și senatorii Mansfield și Fulbright, care se certau foarte frecvent cu președintele Johnson. Dar punctul de vedere al Congresului asupra relațiilor dintre puterea legislativă și cea executivă diferă sensibil de punctul de vedere al Administrației. Un grup de senatori republicani proeminenți a ajuns la concluzia că opiniile lor nu-și pot croi drum spre Casa Albă pe căi normale. Senatorul John Sherman Cooper a fost delegat de acest grup să ceară o audiență specială președintelui Nixon spre a-i comunica unele sugestii ale senatorilor din propriul său partid pentru programul legislativ pe 1970. „Se comunică extrem de greu în cadrul actualei Administrații, a declarat senatorul republican Charles Mathias. Președintele s-ar fi scutit de o mulțime de neplăceri dacă ar fi ascultat cîteva voci din Congres, în loc să se bizuie exclusiv pe cercul închis al consilierilor săi în privința numirii lui Haynsworth". (Este vorba de judecătorul a cărui numire în Curtea Supremă a fost infirmată de Senat).

Cît despre războiul din Vietnam, Administrația cere să se aștepte roadele politicii de „vietnamizare". Perspectivele ei au fost analizate cu pătrundere într-un editorial din ultimul număr al săptămînalului britanic „The Observer": „Din dubla politică a președintelui Nixon față de Vietnam — vietnamizarea războiului și negocierea păcii — numai primul element rămîne activ. Dl. Nixon a anulat în mod virtual tratativele de la Paris și se bazează acum pe o dezvoltare a rolului armatei sud-vietnameze pentru a-i permite să continue retragerea lentă a forțelor americane... O politică alcătuită dintr-o retragere americană limitată, întărirea forțelor sud-vietnameze și mînă liberă pe plan politic pentru actualul guvern de la Saigon, riscă să ducă la cele mai rele rezultate pe ambele planuri, aminînd pe termen nedefinit atît dezangajarea americană cît și reglementarea pașnică".

Felicia ANTIP

reflector

COMERȚUL VEST-GERMAN CU AMERICA LATINĂ

Potrivit unor statistici, dintre țările Pieței comune, R. F. a Germaniei deține principalul loc în relațiile comerciale cu America Latină. Al doilea partener al țărilor latino-americane din cadrul „celor șase" — Italia — realizează abia jumătate din volumul schimburilor vest-germane. Investițiile directe ale R.F.G. în America Latină au fost în ultimul an de 481,6 milioane dolari, adică cu 71,9 milioane mai mari decît în anul anterior. Cea mai mare parte a investițiilor s-au concentrat în Brazilia și Argentina.

Deși anul trecut, America Latinnă a absorbit 18,1 la sută din totalul investițiilor vest-germane pe termen lung, se constată, în ultimul timp, o scădere a interesului față de această zonă.

NU NUMAI „APOLLO" A ADUS ROCI SELENARE

Rocile lunare aduse de echipajul lui „Apollo-11" n-au fost primele sosite pe Pămînt, afirmă omul de știință american Dean R. Chapman, șeful sectorului de dinamică de la Centrul de cercetări din Ames. Înaintea lor, au căzut pe Pămînt cel puțin între 10 și 100 milioane tone de roci provenite din satelitul Terrei. Este vorba de așa-numitele tectite, descoperite în decursul anilor, mai ales în Madagascar, în Filipine, în Tasmania și în Indonezia. Cele mai „tinere" au căzut pe pămînt acum 35 000 000 de ani, pe teritoriile de azi ale S.U.A. și Cehoslovaciei. Chapman explică astfel proveniența tectitelor pe Pămînt : acum 700 000 000 de ani, Luna s-a ciocnit cu un meteorit gigant (de cel puțin 5 km diametru), care a zdrobit și a aruncat în Cosmos o mare parte din „teritoriul selenar". În decursul milioanelor de ani care s-au scurs de atunci, rocile expulzate din Lună au intrat în zona de atracție a Pămîntului, căzînd astfel în regiunile arătate. Ipoteza este întemeiată pe faptul că rocile aduse de cosmonauți au, în general, aceeași compoziție ca tectitele.

O ȚARĂ... ÎNSETATĂ

Kuweitul este nu numai un mare producător de petrol. Această țară ocupă locul întîi în lume la producția de... apă potabilă. În urmă cu patru ani, instalațiile sale de desalinizare a apei de mare furnizau 40 000 000 litri pe zi. În 1968, Kuweitul și-a depășit propriul record, „fabricînd" zilnic, cu ajutorul unor noi instalații, 76 000 000 litri de apă desalinizată. Această cantitate e totuși insuficientă față de necesități, întrucît este știut că, în subsolul țării, nu există nici o sursă de apă potabilă. Autoritățile au încheiat de curînd un contract cu firme franceze care vor monta, în decurs de un an, cinci stații de desalinizare, toate la un loc formînd o puternică centrală pe baza căreia se va obține o producție zilnică de 112 500 m.c. de apă.

O replică arhitectonică contemporană la farmecul orașului vechi

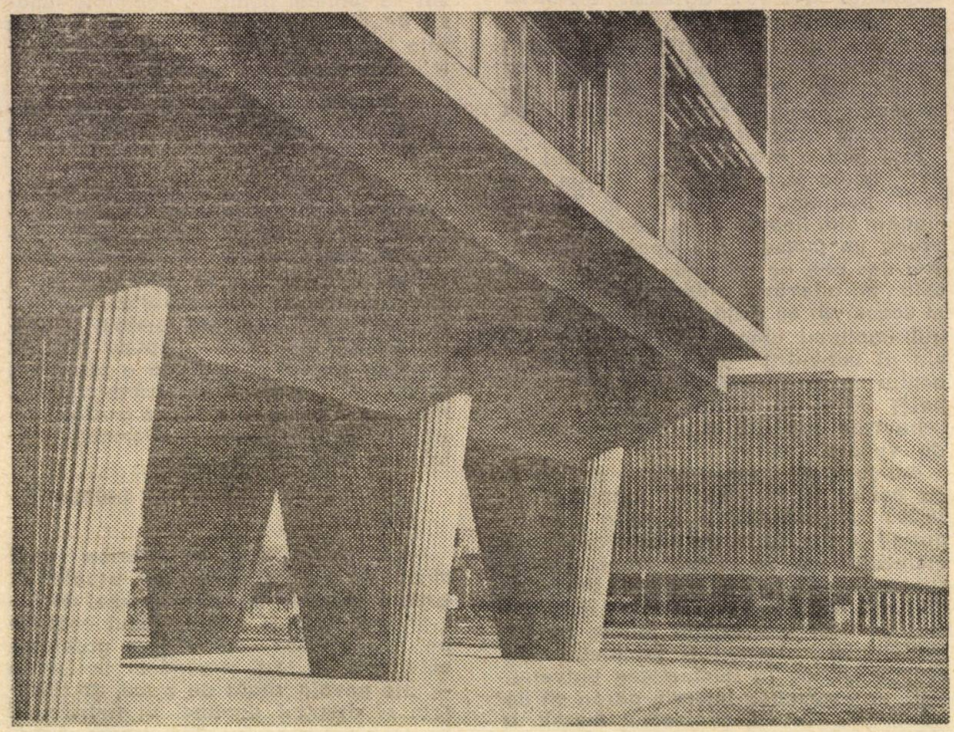

ZAGREB:

Istorie și vocații contemporane

Dic. Baboian

Albumul, tipărit în excelente condiții grafice de editura croată „Spektar", înfățișează prin imagini policrome și deliberat variate un oraș plin de viață, învăluit în lumina diafană a unui generos soare mediteranean. Patina zidurilor seculare, țigla roșie a acoperișurilor conice, verdele crud al parcurilor și livezilor, curcubeul umbrelelor ce împînzesc piața municipală asemenea unui mozaic original, siluetele svelte ale turnurilor vechi și ale blocurilor moderne oferă laolaltă bătrînului și, totodată, atît de tînărului Zagreb un pitoresc remarcabil.

Poposind acum, în plină iarnă, la porțile orașului „Bulei de aur", aveam toate motivele să presupun și să regret anticipat, totodată, că nu voi fi beneficiarul deplin al frumuseților evocate în album. A fost, însă, de ajuns să parcurg primele sute de metri, de la gară spre centru, ca să descopăr că omătul anotimpului conferă acestui oraș-tîrg valențe estetice deloc neglijabile ; ipostaza hibernală a Zagrebului surprinde tocmai prin încărcătura ei de pitoresc nu mai puțin revelator decît cel estival...

■

Cînd în anul 33 (î.e.n.), romanii și-au instalat aici legiunile, teritoriul pe care s-a ridicat mai tîrziu Zagrebul era populat de un trib al ilirilor. Două așezări străvechi, despărțite de apele domoale ale Savei, s-au contopit cu timpul într-un oraș-port despre care se pomenește în cronici sub numele de Andantonia.

Istoria scrisă marchează începuturile propriu-zise ale orașului de pe Sava cam în jurul anului 1094, cînd regele Ladislas a întemeiat episcopatul Zagrebului (Kaptolul de azi), stimulînd prin acest act și prin importante donații reanimarea Andantoniei sub numele ei nou, croat — Gradec. În semn de recunoștință față de ospitalitatea cu care a fost găzduit de populația acestui oraș în timpul retragerii sale în fața năvălitorilor tartari, regele Bela al IV-lea a emis faimoasa „Bulă de aur" (1242) în virtutea căreia Gradec-ul era proclamat „oraș regal liber", acordîndu-i-se o seamă de drepturi și privilegii, precum și scutiri de orice fel de dări.

Vreme de peste două secole, de la retragerea tătarilor și pînă la apariția turcilor în fața Zagrebului (în 1469), viața Gradec-ului și a Kaptolului episcopal n-a fost umbrită decît de lupte intestine, de multe ori sîngeroase. Între timp, cele două comunități croate s-au dezvoltat paralel, iar după experiența amară a luptelor fratricide s-a produs concilierea ; destul de tîrziu, însă, după bătălia de la Mohacs (1526), cînd penetrația turcă a dus la fărîmițarea Croației. Istoricii consemnează că tocmai în acest secol, „cel mai dureros dintre toate", Zagrebul a devenit (în 1557) capitala Croației. Orașul acesta, care în cîteva rînduri în ultimele 4—5 secole a căzut pradă flăcărilor, inundațiilor catastrofale, holerei și ciumei, a reușit să supraviețuiască și, în cele din urmă, în ciuda tuturor vicisitudinilor destinului, să se impună pe harta Iugoslaviei ca un centru economic și cultural de primă însemnătate.

În anii dintre cele două războaie mondiale, comuniștii din Zagreb, în-

Iarna pe Vlaska, una din cele mai vechi străzi ale Zagrebului

drumați de Iosip Broz Tito, desfășoară larg lupta împotriva dictaturii monarhiste, iar după declanșarea războiului hitlerist, capitala croată devine un puternic centru al mișcării antifasciste de rezistență. „În 1941, Zagrebul a fost primul oraș care a început să joace un rol important în rezistența împotriva armatei lui Hitler" — se precizează în documente oficiale. Aici, în inima Croației, a început organizarea luptei împotriva ocupanților ; într-un singur an, au intrat în rîndurile Armatei de Eliberare peste 10 000 de locuitori ai orașului.

După eliberarea țării, în anii reconstrucției pașnice, Zagrebul a început să urce, în ritm susținut, treptele transformării sale într-un oraș modern, socialist, cu industrie dezvoltată, cu activitate economică intensă și cu o viață culturală purtînd amprenta cetății universitare pe care o găzduiește.

■

Nu știu dacă pasiunea pentru cifre are tradiție în Croația, dar în zilele petrecute la Zagreb am constatat, nu o o dată, că interlocutorii mei — oameni pe cît de sinceri pe atît de practici și expeditivi — vehiculează cu predilecție cifrele atunci cînd vor să răspundă cît mai convingător la întrebările ce li se pun.

Am încercat, astfel, să notez cîteva coordonate ale Zagrebului, comunicate parcă de un ordinator anume programat în acest scop.

Al doilea oraș mare al R.S.F. Iugoslavia, Zagrebul are o suprafață de 493 kmp, dintre care 80 kmp acoperiți de păduri și parcuri. Numărul locuitorilor se apropie de 600 000. Fiind cel mai vechi și cel mai mare centru industrial al țării, Zagrebul are 125 de întreprinderi și fabrici, cuprinzînd 13 ramuri de producție industrială. Numărul muncitorilor folosiți în economie : 120 000. Trebuie arătat că industria Zagrebului cuprinde 6 la sută din numărul total al muncitorilor din Iugoslavia și realizează 8 la sută din veniturile întregii industrii a țării.

În oraș există 65 000 de clădiri, 1 600 de străzi, cu o lungime totală de 650 km, și vreo 60 km de alei tivite cu arbori. Transporturile publice înregistrează 260 milioane de călători pe an...

Cifrele cele mai cunoscute și invocate frecvent, cu legitimă mîndrie, sînt, însă, cele legate de Tîrgul internațional de la Zagreb, care atrage în fiecare an aproape 2 000 000 de vizitatori din țară și de peste hotare. Dimensiunile acestui tîrg, la care participă și țara noastră, sînt evidente dacă știm că, în afară de cele peste 1 500 de întreprinderi iugoslave, expun aici nu mai puțin de 5 000 firme străine.

Tradiția manifestărilor comerciale de acest gen are — după cum ni s-a spus — o vechime respectabilă, primele iarmaroace de anvergură fiind organizate după emiterea „Bulei de aur", în temeiul privilegiilor acordate de curte. Încă în secolul al XIII-lea, aveau loc aici trei tîrguri anuale, fiecare cu o durată de cîte 14 zile. Unul din ele în jurul bisericii Sf. Marcu, altul la poalele colinei „Gornji grad" (Orașul de Sus), iar cel de-al treilea chiar în fața primei catedrale romane, care, după cîteva incendii și distrugeri, a fost reconstruită în stil gotic, adăugîndu-i-se cele două turnuri (înalte de peste o sută metri) ce domină azi centrul animat al Zagrebului, conferindu-i un adaus de monumentalitate lipsită de ostentație.

Tînăra mea amfitrioană la Secretariatul de stat pentru informații, Maria Vujasin, s-a dovedit nu numai un interlocutor avizat și agreabil, dar și un experimentat organizator. Programul de lucru pe care ni l-a propus cuprindea exact ceea ce îi trebuia ziaristului ca să-și asigure provizia de material documentar, văzut și notat în legătură cu principala urbe croată.

Mai întîi o incursiune în „Orașul de Sus", acolo unde parfumul istoriei este mai pregnant ca oriunde în Zagreb. Fiecare zid, fiecare casă, fiecare poartă evocă un moment din trecutul zbuciumat dar plin de măreție. „Gornji grad" este un adevărat oraș-muzeu, venerat și conservat cu grijă meticuloasă. Centrul capitalei croate oferă spectacolul viu al îmbinării dintre nou și vechi, pentru ca, de îndată ce ai trecut podul peste Sava, să te afli într-un centru urbanistic modern din toate punctele de vedere.

Am ținut să cunosc orașul acesta și ca centru universitar (27 facultăți — 30 000 de studenți), în agenda mea figurînd la loc de frunte o convorbire cu eminentul om de știință croat, academicianul Ivan Supek, rectorul Universității din Zagreb. Venind, însă, aici tocmai în toiul pregătirilor febrile pentru festivitățile consacrate jubileului de 300 de ani de la întemeierea universității, un asemenea interviu părea să fie irealizabil. Totuși, profesorul Supek a găsit timp pentru convorbirea cu un ziarist român, primindu-ne cu solicitudine, la rectorat, în incinta Facultății de Drept.

Personalitate marcantă a științei și culturii iugoslave, academicianul Ivan Supek este cunoscut în țară și peste hotare nu numai ca om de știință remarcabil, dar și ca un militant activ pentru pace și înțelegere internațională, fiind, totodată, un talentat scriitor și dramaturg. Profesor de fizică teoretică și de istorie a științei, rectorul Universității din Zagreb este, în același timp, președinte al Institutului pentru Filozofia Științei și membru — încă din 1947 — al Academiei Iugoslave de Știință și Artă.

Vorbește cu pasiune despre activitatea sa științifică, evocînd momentecheie ale unei cariere bogate în rezultate. Înainte de război, a susținut o dizertație originală despre ecuația integrală a lui Block, aducînd o contribuție proprie, care va evolua apoi într-o teorie unitară a rezistenței electrice a metalelor la diverse temperaturi. Sub îndrumarea celebrului savant german Heisenberg, realizează calcule în legătură cu cascadele razelor cosmice. După război, continuă cercetările în domeniul electrodinamicii cuantice și al interacțiunii analoge electron-fenon. În 1957, Supek descoperă ecuația diferențială a conductibilității electrice pentru temperaturi scăzute, care înlocuiește, de fapt, cunoscuta ecuație integrală a lui Block. Curînd, lucrarea sa apare în revista de specialitate „Max-Planck-Festschrift", stîrnind un viu ecou în cercurile științifice internaționale.

Cunoscînd atenția deosebită pe care savantul o acordă răspîndirii cunoștințelor științifice contemporane, în strînsă legătură cu problemele arzătoare care frămîntă lumea de astăzi, l-am rugat să precizeze care este, după părerea sa, problema fundamentală în fața căreia se află astăzi omenirea.

— Cred că este necesar ca în lumea noastră să ne îngrijim mai întîi de condițiile reale, concrete în care se poate asigura pacea, se poate menține securitatea. Trebuie să ne convingem pe noi înșine și pe fiecare dintre pămîntenii care vor să beneficieze de condiția păcii și libertății că este necesar să militäm pentru o societate umană diferențiată multilateral, dar unitară prin legături strînse de colaborare, înțelegere și respect reciproc.

— Care ar fi, deci, în acest context, perspectivele imediate și cele pe termen lung ?

— În primul rînd, trebuie să înlăturăm barierele care despart țări și popoare, să lichidăm discrepanța flagrantă, inadmisibilă dintre țările dezvoltate și cele care se află încă într-o stare acută de subdezvoltare. Știința și tehnica au creat, pe temeiul uriașelor bogății de care dispune planeta noastră, posibilitatea reală a rezolvării problemei foamei și a subdezvoltării. Nu rămîne decît ca această posibilitate să fie pusă în practică. Desigur, treptat, dar fără întrerupere.

— Cu ce credeți că trebuie început ?

— În primul rînd, cu crearea unui climat de pace și securitate, paralel cu acțiuni radicale în vederea unei dezarmări generale și totale. Omul contemporan, chemat să rezolve probleme complexe — fără precedent în istorie — are nevoie vitală de pace, de libertate și drepturi depline. El trebuie să fie stăpînul propriei sale creații, făuritorul cutezător al propriului său destin.

— Se poate obține din punct de vedere științific o imagine finită a lumii de mîine ?

— S-au făcut numeroase încercări, dar viața contrazice în general speculațiile. Dacă nu sîntem în măsură să prefigurăm detaliat viitorul, putem, în schimb, să ne propunem țeluri realizabile, conforme cu năzuințele fierbinți ale omenirii. Desigur, nu trebuie să vedem totul în roz, dar nici să ne pierdem în previziuni sumbre. Un lucru mi se pare deosebit de primejdios în lumea noastră : acela de a impune altora un anumit fel de existență, un anumit regim de viață. Țărilor și popoarelor trebuie să li se asigure dreptul inalienabil de a decide cum să trăiască. Din acest punct de vedere, marea dezbatere contemporană în legătură cu independența, suveranitatea națională, neamestecul în treburile altor țări și principiul reciprocității constituie un jalon ce condiționează climatul păcii si securității internaționale. Ca om de știință, îmi dau seama că o stare alterată de ură și spirit de acaparare nu poate decît să învenineze mai mult relațiile internaționale și să expună omenirea unor grave pericole.

— Care este, după dumneavoastră, rolul intelectualului în zilele noastre ?

— Să nu-și propună țeluri irealizabile, să se considere parte integrantă a maselor de oameni ai muncii. Personal, nu am făcut niciodată o separare artificială între intelectual și muncitor. Dimpotrivă, am căutat să descopăr afinitățile lor, tot ceea ce-i leagă printr-o comunitate firească de idei și scopuri. După părerea mea, țări ca Iugoslavia și România sînt vital interesate să dezvolte o intelectualitate puternică, bine pregătită. Această necesitate decurge și din faptul că numai cu o asemenea intelectualitate ele pot participa efectiv pe plan mondial în domeniul științei și tehnicii, al economiei, artei și culturii.

LUMEA 1969

din sumarul numerelor 1—52

documente

Cuvîntarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU la posturile de radio și televiziune cu prilejul Anului Nou 2

Comunicat cu privire la vizita delegației de partid și guvernamentale a Republicii Socialiste România în Republica Populară Polonă . . . 22

România și securitatea europeană. NICOLAE CEAUȘESCU 23

Tezele Comitetului Central al Partidului Comunist Român pentru Congresul al X-lea al Partidului (capitolul consacrat activității partidului pe plan extern) 24

Cuvîntarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU la Consfătuirea internațională a partidelor comuniste și muncitorești 25

Declarația delegației Partidului Comunist Român la Consfătuirea partidelor comuniste și muncitorești, prezentată de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU 26

Mesajul tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU adresat participanților la „masa rotundă" privind „Rolul și contribuția tineretului la realizarea unui climat de pace și securitate în Europa" 26

Congresul al X-lea al P.C.R. Cuvîntul de deschidere rostit de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU 33

Raportul C.C. al P.C.R. prezentat de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU cu privire la activitatea P.C.R. în perioada dintre Congresul al IX-lea și Congresul al X-lea și sarcinile de viitor ale partidului (extrase) 33

Rezoluția Congresului al X-lea al P.C.R. Politica externă și activitatea internațională a partidului și guvernului 34

Lucrările și concluziile Secțiunii pentru politica internațională a partidului și statului 34

■

Comunicatul Consfătuirii Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia 13

Apelul statelor participante la Tratatul de la Varșovia către toate statele europene 13

Independență, libertate și pace Vietnamului! (Apelul Consfătuirii internaționale a partidelor comuniste și muncitorești) 25

Apelul pentru apărarea păcii, adoptat de Consfătuirea internațională a partidelor comuniste și muncitorești 26

Cu privire la centenarul nașterii lui V. I. Lenin . 26

politica externă și relațiile internaționale ale României

România socialistă în viața politică internațională. GEORGE MACOVESCU 1

România în dialog cultural cu lumea. POMPILIU MACOVEI 1

Preocupări actuale în domeniul reprezentării diplomatice. CRISTIAN POPIȘTEANU 2

Colaborare fructuoasă (A.R.L.U.S. — A.P.S.R.). MIHAIL ROȘIANU 4

20 de ani de la crearea C.A.E.R. Colaborarea economică multilaterală dintre țările socialiste. Conf. univ. dr. MIHAI PĂRĂLUȚĂ 5

În spiritul tradiției de prietenie româno-franceză. ION FLORESCU 5

În spiritul relațiilor de prietenie româno-iugoslavă. ANCA VOICAN 7

Legături științifice fructuoase cu Uniunea Sovietică. Acad. ȘERBAN ȚIȚEICA 7

Conferința de solidaritate cu popoarele arabe. COSTICĂ ALECU 9

Republica Socialistă România în viața internațională. CORNELIU MĂNESCU 10

Vot unanim pentru continua înflorire a patriei, pentru pace și socialism. CONSTANTIN FLOREA 11

Securitatea europeană reclamă acțiuni concrete și perseverente. ION CÂRJE . . . 13
O etapă nouă în evoluția relațiilor dintre România și Turcia. RADU PASCAL . . . 15
Coordonate ale colaborării româno-argentiniene. IURI IONESCU . . . 15
Moscova. Vizita ministrului de externe al României. SILVIU PODINĂ . . . 16
Sesiunea Uniunii interparlamentare — o agendă consacrată destinderii. ION STOICHICI . . . 16
Exigențele unui climat de destindere în Europa. GEORGE SERAFIN . . . 17
C.A.E.R. Posibilități de dezvoltare a colaborării reciproc avantajoase. ILIE ȘERBĂNESCU . . . 19
14 ani de la semnarea Tratatului de la Varșovia. CORNELIU VLAD . . . 21
Contribuție însemnată la dezvoltarea relațiilor româno-sovietice. CORNELIU VLAD . . . 22
Realismul politic servește cauza securității Europei. RADU VASILIU . . . 22
Linii directoare ale dezvoltării României socialiste. RADU PASCAL . . . 24
Dialogul european al tinerei generații. EUGEN PHOEBUS, STELIAN ȚURLEA . . . 26
Pentru unitatea și coeziunea partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor antiimperialiste. CONSTANTIN FLOREA . . . 27
„Masa rotundă" — Tineretul și securitatea europeană. VASILE NICOLCIOIU . . . 27
România în relațiile economice internaționale. ION CÂMPEANU . . . 29
Deplina unitate între politica internă și externă a României socialiste. CONSTANTIN FLOREA . . . 30
În spiritul înțelegerii europene. CRISTIAN POPIȘTEANU 30
Prietenia și colaborarea multilaterală cu țările socialiste — temelia politicii externe a României. DUMITRU I. MAZILU . . . 30
Dezvoltarea relațiilor României cu țările europene. VASILE GLIGA . . . 31
Deplină solidaritate cu lupta poporului vietnamez. ION FLORESCU . . . 32
Partidul — făuritorul politicii interne și externe a României socialiste . . . 32
Cadrul și principiile politicii externe a țării noastre. GEORGE MACOVESCU . . . 32
România în organizațiile internaționale. MIRCEA MALIȚA 32
Vizita în România a președintelui Nixon. RODICA GEORGESCU . . . 33
O politică externă consacrată cauzei socialismului și păcii în lume. CORNELIU MĂNESCU . . . 35
Convorbiri româno-iugoslave. NICOLAE PLOPEANU 35
Anii marilor împliniri, 1944—1969. EUGEN POP . . . 36
Imperativul respectării principiilor de bază ale relațiilor dintre state. I. FLORESCU . . . 36
Viena. Avancronică la o vizită de prietenie. GEORGE SERAFIN . . . 37
Moment remarcabil în dezvoltarea colaborării româno-iraniene. RADU BUDEANU . . . 37
În spiritul bunelor relații cu toate țările lumii. MIHAI MATEI . . . 37
Moment important în extinderea legăturilor româno-iraniene. CORNELIU VLAD . . . 38
Întîlnire cu Austria prietenă. GEORGE SERAFIN . . . 38
Președintele Kekkonen: „...un fond trainic pentru dezvoltarea colaborării". ION CÂRJE . . . 38
Curs ascendent în relațiile româno-austriece. GEORGE SERAFIN . . . 39
Semnificațiile întîlnirii de la Porțile de Fier. ANDREI VELA . . . 40
Moment important în evoluția relațiilor româno-finlandeze. MIHAI MATEI . . . 40
Guanabo: un teren al colaborării româno-cubaneze. VICTOR STAMATE . . . 40
Moment important în dezvoltarea relațiilor româno-indiene. RADU BUDEANU . . . 44
Bruxelles. Dialog cordial și fructuos. ZAMFIR BRUMARU 44
Haga. Temeiuri de cunoaștere și apropiere. CORNEL RĂDUCANU . . . 44
Rodnice convorbiri româno-olandeze. FLORICA ȘELMARU . . . 45
Probleme actuale ale cooperării între statele europene și perspectivele realizării securității în Europa. CORNELIU MĂNESCU . . . 45
Forța înnoitoare a ideilor socialismului. CONSTANTIN FLOREA . . . 46
Praga. Un act constructiv în beneficiul securității europene. EUGEN IONESCU . . . 46
Vizita premierului Alfred Raoul în țara noastră. RODICA GEORGESCU . . . 47
New Delhi. Conferința interparlamentară. ION MĂRGINEANU . . . 48
Noi perspective în relațiile româno-britanice. MIHAI MATEI . . . 49
Continuitate și perspective în dialogul româno-britanic. MIHAI MATEI . . . 50
Exigențe ale păcii și securității europene. RADU PASCAL 51

probleme politice generale

În antractul negocierilor vietnameze. SERGIU VERONA 2
Commonwealthul în provizorat. MIHAI MATEI . . . 2
Congresul S.F.I.O. și stînga franceză. AUREL CERNEA 2
„Program gospodăresc" la O.N.U. DUMITRU MICULESCU . . . 2
Zambia după alegeri. COLIN LEGUM . . . 2
S.U.A. Epilog și prolog prezidențial. FELICIA ANTIP . . 3
Paris. Reforma instituțiilor regionale. GEORGES DASCAL 3
Retrospectivă 1968. Confruntări sociale cu lumea capitalistă. Conf. dr. TRAIAN CARACIUC . . . 3
Convergențe și divergențe iberice. ELENA de la SOUCHÈRE . . . 3
Galo Plaza încearcă să refuzeze O.S.A... LUIZ SUAREZ 3
Națiunea în viața societății africane. CORNELIU VLAD 3
În pregătirea celui de-al XXIII-lea Congres al Partidului Comunist din Danemarca . . . 3
Conferința Commonwealthului. MIHAI MATEI . . . 4, 5
Italia. Retrospectivă social-politică. LUCA PAVOLINI 4
Sfidarea Amazonului. ANCA VOICAN . . . 4
Se va descoperi mobilul asasinării lui Robert Kennedy? FELICIA ANTIP . . . 4
Vietnam. Conferința în 4. FLORICA ȘELMARU . . . 5
Al 37-lea președinte la Casa Albă. FELICIA ANTIP . . . 5
N.A.T.O și duelul dintre critici și „justificări". SERGIU VERONA . . . 5
Ziua solidarității cu popoarele arabe. OCTAV LIVEZEANU . . . 5
Columbia. După o mie de discursuri. IADER GIRALDO 5
Vietnam. Dezbaterea reglementării politice. RADU BUDEANU . . . 6
Cooperarea scandinavă și dezavantajele „integrării". FELICIA ANTIP . . . 6
Reforma sindicatelor: riscuri pentru laburiști. MIHAI MATEI . . . 6
Argentina. Relația industrie-independență națională. EUGEN POP . . . 6
Cipru. Retrospectivă și perspectivă. DUMITRU CONSTANTIN . . . 6
Demonstrațiile de forță — incompatibile cu securitatea internațională. RADU PASCAL . . . 7
Meridiane vest-europene. SERGIU VERONA . . . 7, 8
Declarația-program a guvernului cehoslovac. EUGEN IONESCU . . . 7
Franța. Referendum în martie sau aprilie? FLORICA ȘELMARU . . . 7
Conservatorii din nou la unison? MIHAI MATEI . . . 7
Spania. Ce urmărește legislația excepțională. ELENA de la SOUCHÈRE . . . 7
Criza politică pakistaneză. RODICA DUMITRESCU 7
Săptămîna politică cehoslovacă. EUGEN IONESCU . . 8
Proiecte externe ale Administrației Nixon. FELICIA ANTIP . . . 8
Ecouri la vizita premierului iugoslav în Ungaria. ALEXANDRU PINTEA . . . 8
Ce s-a întîmplat după 3 octombrie în Peru. CARLOS ORTEGA . . . 8
Poziția Partidului Comunist Italian în problemele luptei pentru democrație, pace, socialism. (Din raportul prezentat de Luigi Longo la al XII-lea Congres al P.C.I.). 8
Ciudatul proces de la New Orleans. F. ANTIP . . . 8
Divergențele interoccidentale și călătoria președintelui Nixon. FELICIA ANTIP . . . 9
Congresul Partidului Comunist Italian . . . 9
Agenda actualității politice grecești. ALEXANDRU CÎMPEANU . . . 9
„Decapitalizarea" în America Latină. JUAN BOSCH . . 9
Tailanda — echilibru fragil. RADU BUDEANU . . . 9
Conflicte, negocieri internaționale și cibernetica. SILVIU BRUCAN . . . 9

Coreea de sud. Represalii împotriva patrioților. DUMITRU CONSTANTIN 9
Sirhan în fața instanței. F. A. 9
U.E.O. și criza franco-britanică. FLORICA ȘELMARU 10
Călătoria vest-europeană a președintelui Nixon. GEORGES DASCAL, RICHARD CLEMENTS 10
Congresul P.C.I. și problemele interne și externe ale Italiei. GIUSEPPE BOFFA 10
Tokio. Între „raporturi speciale" și poziții proprii. FLOREA ȚUIU 10
Belgrad. Pregătiri în vederea Congresului U.C.I. NICOLAE PLOPEANU 11
Insemnări de la Congresul comuniștilor italieni. NICOLAE CORBU 11
Prim epilog la călătoria președintelui Nixon. FELICIA ANTIP 11
In jurul Canalului Panama, dialog complicat. ANCA VOICAN 11
Oare despre John și Robert Kennedy este vorba ? F. A. 11
Congresul comuniștilor iugoslavi. EUGEN POP 12, 13
Paris. Un încărcat început de săptămînă. GEORGES DASCAL 12
„Sentinel" — un proiect controversat. CONSTANTIN ALEXANDROAIE 12
Petrolul și noua configurație politică venezueleană. EDOUARD BAILBY 12
Londra-Washington. Relații tot mai puțin „speciale". MIHAI MATEI 12
India. Trecut și actualitate în opțiunile politice. RADU BUDEANU 12
Drumul Rhodesiei. A. SACHS 12
Geneva. O nouă etapă a negocierilor de dezarmare. MARIUS ODOBESCU 13
Mica „mare săptămînă" franco — vest-germană. FLORICA ȘELMARU 13
Prolog la întîlnirea Nixon-Trudeau. NICOLAE POPESCU 13
Reorientări filipineze. LIANA ENESCU 13
Tineretul și dezvoltarea socială. Conf. univ. dr. OVIDIU BĂDINĂ 13
După procesul de la Memphis. Întrebări fără răspuns. HENRY P. LEIFERMANN 13
Destinderea europeană necesită eforturi consecvente. CORNELIU VLAD 14
Intre Administrație și Congres. CONSTANTIN ALEXANDROAIE 14
America Latină. Democrația creștină în confruntare cu realitatea. EUGEN POP 14
Anguilla. Anatomia unei invazii. MIHAI MATEI 14
Ce s-a schimbat la Lisabona ? RODICA DUMITRESCU 14
Congresul foștilor luptători antifasciști. EUGEN IONESCU 15
N.A.T.O. Anacronismul politicii de bloc. ANDREI VELA 15
Preocupări actuale ale comuniștilor danezi. VASILE GHEGHI 15
Pakistan. După șase luni de tensiune socială. RADU VASILIU 15
Măsurile de dezarmare și securitatea internațională. TIBERIU BOGDAN 16
S.U.A. Contacte diplomatice multiple. CONSTANTIN ALEXANDROAIE 16
Ghana. Militarii vor redeveni oare militari ? R. G. . . . 16
N.A.T.O. — festivitățile trec, eroziunea continuă. FLORICA ȘELMARU 16
Petrolul peruvian și suveranitatea națională. LUIZ SUAREZ 16
Definirea agresiunii în dezbaterile O.N.U. GHEORGHE BĂDESCU, ION DIACONU 17
Care este linia dominantă ? NICOLAE CORBU 17
N.A.T.O. și „cele trei dimensiuni". FELICIA ANTIP . . . 17
In ajunul referendumului francez. FLORICA ȘELMARU . . 17
Pentru ca forța socialismului să se manifeste din plin. NICOLAE CORBU 18
Dileme laburiste. MIHAI MATEI 18
Washington. Primele o sută de zile. FELICIA ANTIP . . 18
Actualitatea politică cehoslovacă. EUGEN IONESCU . . 18
Consultări electorale și dezbateri de politică externă în Iugoslavia. NICOLAE PLOPEANU 18
Tendințe și orientări politice vest-germane. RADU PASCAL 18
După turneul european al lui Costa Mendez. CARLOS BORRO 18
Geneva. Dezbaterea dezarmării. TIBERIU BOGDAN . . 19
Franța. După referendum. FLORICA ȘELMARU 19
Agonia ultimului imperiu colonial. RODICA DUMITRESCU 19
Peru. Un profil aparte. JUAN BOSCH 19
Franța. Etapa premergătoare campaniei prezidențiale. FLORICA ȘELMARU 20
Geneva. O aniversare și un argument. CRISTIAN POPIȘTEANU 20
Australia. Scenă turnantă. RADU BUDEANU 20
De ce se prelungește ecoul Battipagliei. LUCA PAVOLINI 20
Biafra. Problema-cheie. FRANK ALLAUN 20
Implicațiile crizei ministeriale libaneze. RODICA GEORGESCU 20
Propunerile F.N.E. și evoluția problemei vietnameze. SERGIU VERONA 21
Textul propunerilor delegației F.N.E. 21
Un act politic realist (Stabilirea relațiilor diplomatice între Irak și R.D.G.). RODICA GEORGESCU 21
Intențiile noului cabinet Caldera. CARLOS ORTEGA . . 21
Bolivia sub semnul vechilor antagonisme. ANCA VOICAN 21
Vietnam. Problemele de fond. FELICIA ANTIP 22
Șansele instaurării unei stabilități politice în Dahomey. EDMOND FREDERIC 22
După de Gaulle cine ? după de Gaulle ce ?. FLORICA ȘELMARU 22
Rhodesia. Implicațiile proiectului de constituție. MIHAI MATEI 22
„Cazul Peru" în dosarul relațiilor interamericane. EUGEN POP 22
După nouă rundă a dezbaterii dezarmării. TIBERIU BOGDAN 23
Parisul la ora alegerilor. CRISTIAN POPIȘTEANU . . . 23
Orientări contrarii în rîndul socialiștilor italieni. FRANCESCO GOZZANO 23
Elaborarea „Tratatului despre tratate". GHEORGHE SĂULESCU, GHEORGHE SECARIN 23
Drepturile fundamentale ale Vietnamului. SERGIU VERONA 24
Moment de tensiune pentru sindicatele britanice. LIVIU RODESCU 24
Paris. In aceste 14 zile. CRISTIAN POPIȘTEANU . . . 24
Argentina. Scadența „timpului social". EUGEN POP . . 24
Sudan. Preocupările noului guvern. RODICA GEORGESCU 24
Curtea Supremă a S.U.A. și cazul Fortas. FELICIA ANTIP 24
Turcia. Depășirea unei situații critice. KEMAL SAMI 24
Tineretul și problemele Europei. EUGENIU OBREA . . 25
Franța. Scrutinul hotărîtor. LIANA ENESCU 25
O.I.M. Programul mondial al utilizării resurselor umane. IOAN MAXIM 25
Dosarul Midway. SERGIU VERONA 25
Scena politică haitiană în schimbare ? ANCA VOICAN 25
Dezbateri consacrate dezvoltării Senegalului. JUSTIN MENDY 25
Un nou președinte la Elysée. FLORICA ȘELMARU 26
Un eveniment politic de amplă rezonanță (crearea guvernului revoluționar provizoriu al Vietnamului de sud) SERGIU VERONA 26
Stînca — simbol pentru Madrid, simbol pentru Londra. RODICA DUMITRESCU 26
„Continuitate și reînnoire" (noul guvern francez). FLORICA ȘELMARU 27
Ciad. Scrutinul prezidențial. EDMOND FREDERIC . . . 27
S-a suspendat armistițiul dintre Administrație și Congres ? FELICIA ANTIP 27
Insemnări despre trei canadieni. CATINCA RALEA . . 27
Statutul mărilor și oceanelor. ELISABETH MANN BORGESE 27
Venezuela. Demarajul programului „El Cambio". ANCA VOICAN 28
Nigeria. De la monologuri la dialog. CORNELIU VLAD 28
Rhodesia. Sfidarea continuă. MIHAI MATEI 28
Italia. De la criza de partid la criza de guvern. RODICA DUMITRESCU 29
Intîlnirea țărilor nealiniate. NICOLAE PLOPEANU . . 29
Angola. Independența și propriul destin. Dr. AGOSTINHO NETO 29
Reuniunea de la Vina del Mar și raporturile interamericane. EUGEN POP 29, 30
Actualitatea acordurilor de la Geneva cu privire la Indochina. CORNELIU VLAD 30
Dezbateri de politică externă în U.R.S.S. SILVIU PODINĂ 30
Criza de guvern din Italia. LUCA PAVOLINI 30
Grecia. Configurații politice și economice. ALEXANDRU CÎMPEANU 30
Vatican și noul „aggiornamento". SERGIU VERONA . . 30
Coordonate poloneze contemporane. FELICIA ANTIP . . 31
O nouă rundă a negocierilor de dezarmare. TIBERIU BOGDAN 31
R.F.G. Partidele „marii coaliții" în febra preelectorală. RADU PASCAL 31
Relații intermaghrebiene. RODICA GEORGESCU . . . 31
Contacte diplomatice sovietice multilaterale. SILVIU PODINĂ 32
De la Altfortville la Issy-les-Moulineaux. FLORICA ȘELMARU 32
Volta Superioară. Militarii, civilii și puterea. EDMOND FREDERIC 32
Actualitatea marocană. CORNELIU VLAD 33

Confruntări pe scena politică indiană. RADU BUDEANU 33
Salvador-Honduras. Dincolo de „războiul fotbalului". LUIZ SUAREZ 33
Cipru. Posibilitățile reconcilierii. STELIAN ȚURLEA . . 33
Noul guvern italian. FLORICA ȘELMARU 34
Programe guvernamentale în dezbaterea Senatului american. FELICIA ANTIP 35
Vară fierbinte în Irlanda de nord. MIHAI MATEI . . . 35
Incendierea Moscheei AL Aksa. STELIAN ȚURLEA . . . 36
Semnificații ale alegerilor prezidențiale din India. RADU BUDEANU 36
Vietnamul de sud. Două hotărîri diferite, dar cu efect comun. ANCA VOICAN 36
Columbia. Ce ascunde „războiul petrolului din Caraibe". LEOPOLDO VARGAS 36
Geneva. Dezbaterea dezarmării. SERGIU VERONA . . 37
Londra. Sfîrșitul unei vacanțe agitate. MIHAI MATEI . 37
Ghana. Spre un guvern civil. RODICA GEORGESCU 37
Sesiunea a V-a a Comitetului special al O.N.U. GHEORGHE SECARIN, TUDOR MIRCEA 37
HO ȘI MIN o figură luminoasă a mișcării comuniste internaționale. ION FLORESCU 38
Moment acut în relațiile sindicate-laburiști. LIVIU RODESCU 38
Polonia. Dialog pentru securitatea europeană. RADU VASILIU, CONSTANTIN FLOREA 38
Libia. De la monarhie la republică. RODICA GEORGESCU 38
Pulsul Finlandei. ION CÂRJE 39
O.N.U. Agenda sesiunii a XXIV-a. CĂLIN VLAD . . . 39
Ankara. Confruntări de poziții. RADU PASCAL . . . 39
Ofensiva electorală a P.S.D. EUGEN MANDRIC, SERGIU VERONA 39
Bonn. Campania electorală la apogeu. RADU PASCAL 40
Agenda externă la apropiata reuniune laburistă. FRANK ALLAUN 40
Problema vietnameză și discuțiile de la Washington. FELICIA ANTIP 40
Oslo. Incertitudini postelectorale. ION MANEA . . . 40
O.N.U. și realitățile internaționale. ADRIAN CONĂNESCU 41
Bonn. De la „marea" la „mica" coaliție ? RADU PASCAL 41
Italia. O formulă politică în dificultate. RODICA DUMITRESCU 41
„Lumea nouă" redescoperă „lumea veche". ANCA VOICAN 41
Paris. Majoritatea guvernamentală după o sută de zile. SERGIU VERONA 41
Stockholm. Schimbarea gărzii la social-democrați. ION MANEA 41
O.N.U. La încheierea dezbaterilor generale. CONSTANTIN ALEXANDROAIE 42
Laburiștii la Brighton. Start electoral ? MIHAI MATEI . . 42
Bonn. Premisele noii formule. RADU PASCAL 42
Peru. Ziua demnității naționale. DAN VASILESCU . . 42
Geneva. Demilitarizarea teritoriilor submarine. TIBERIU BOGDAN 43
Administrația S.U.A. și Moratoriul Vietnam. FELICIA ANTIP 43
Franța. Urmează o lună a „răspunsului" ? LIANA ENESCU 43
Conservatorii la Brighton. Optimism diminuat. MIHAI MATEI 43
Brazilia. Continuitate în „stil personal". ANCA VOICAN 43
S.U.A. Ziua „M". FELICIA ANTIP 44
Varșovia. În sensul relațiilor de coexistență pașnică. IOSIF DUMITRAȘCU 44
Aniversarea Națiunilor Unite. C. ALEXANDROAIE . . 44
Mali. Implicațiile unei remanieri ministeriale. RODICA GEORGESCU 44
Criza Gibraltarului. SERGIU VERONA 44
Ankara. Stabilitatea politică și perspectivele ei. KEMAL SAMI 44
Haga. „Delta", „Evoluon" și proiecte preelectorale. CORNEL RĂDUCANU 45
Investitura noului guvern vest-german. RADU PASCAL 45
Bolivia. Reacții în lanț. ANCA VOICAN 45
Liban. Evoluția situației politice. VLAD CONSTANTINESCU 45
Portugalia. Ce fel de scrutin? ELENA DE LA SOUCHÈRE 45
Premiul NOBEL pentru pace 1969. IOAN MAXIM . . . 45
Ankara. Noi puncte de reper. ALEXANDRU CÎMPEANU 45
Dezbateri în publicațiile Partidului Comunist Italian. Din articolele „Sarcina noastră în problemele socialismului" de LUIGI LONGO, și „Democrație socialistă și problema națională" de ALDO TORTARELLA 45
Parisul la ora „reintrării". GEORGE SERAFIN 46
S.U.A. Răspunsul nu a fost dat. FELICIA ANTIP 46
Bonn. Opinia publică sprijină tendințele pozitive. CORNEL RĂDUCANU 46
Italia. Sensul efervescenței social-politice. LUCA PAVOLINI 46
Suedia. Un premier nou, dar nu numai atît. MIHAI MATEI 46
Londra. Programul guvernamental și alegerile parțiale. LIVIU RODESCU 46
„Vietnamizarea" — o falsă problemă. SERGIU VERONA 47
O.N.U. Aspecte ale dezbaterii din Comitetul Politic. CONSTANTIN ALEXANDROAIE 47
Copenhaga. La început de stagiune politică. ION MANEA 47
India. Divergențe persistente. RADU BUDEANU . . . 47
New York. O simplă alegere de primar? FELICIA ANTIP 47
Helsinki. Convorbirile sovieto-americane. SERGIU VERONA 48
ON.U. O dezbatere de importanță majoră. CONSTANTIN ALEXANDROAIE 48
S.U.A. „Majoritatea tăcută care dorește pacea". FELICIA ANTIP 48
Canada și reconsiderarea priorităților. FLORIN HERA 48
Situația din Argentina și relația sindicate-armată. ELENA DE LA SOUCHÈRE 48
Turcia. Programul noului guvern. LIANA ENESCU . . . 48
Rhodesia. Simptomele apartheidului se confirmă. MIHAI MATEI 48
O.N.U. Ampla dezbatere a problemelor dezarmării. TIBERIU BOGDAN 49
S.U.A. Implicațiile demisiei lui Lodge. FELICIA ANTIP . . 49
Helsinki. Contextul negocierilor. SERGIU VERONA . . 49
Controverse în „dosarul Okinawei". FLOREA ȚUIU. . . 49
Realitatea de pe „frontul muncii" italian. NICOLAE PUICEA 49
Reevaluări interamericane. EUGEN POP 49
Ce a arătat Congresul creștin-democraților. MIRCEA MOARCAȘ 49
Petrol și baze. Noi poziții la Tripoli. ION MADOȘA . . 49
Europa și pulsul opiniei sale publice. ION CÂRJE . . . 50
Congresul colhoznicilor. SILVIU PODINĂ 50
„Operația Pinkville" și conștiința Americii. FELICIA ANTIP 50
Dezbateri parlamentare în Iugoslavia. NICOLAE PLOPEANU 50
Opinii divergente în aprecierea situației social-economice din Franța. GEORGES DASCAL 50
Tendințe și atitudini în sesiunea Consiliului atlantic. FLORICA ȘELMARU 51
Ancheta „Song My". FELICIA ANTIP 51
Omul și mediul înconjurător în dezbaterea O.N.U. CONSTANTIN ALEXANDROAIE 51
Fenomenul „hippy" și crimele de la „Bel Air". FELICIA ANTIP 51
Scrutin neozeelandez. RADU BUDEANU 51
Pentru o cotitură hotărîtă în conducerea vieții naționale. LUIGI LONGO 51
Poporul spaniol în luptă. DOLORES IBARRURI 51
O.N.U. Notații la sesiunea a XXIV-a. ADRIAN CONĂNESCU 52
Organisme „comunitare" dezunite. LIANA ENESCU . . . 52
În jurul conferinței interarabe. RODICA GEORGESCU . . 52
Lumea privită din Tokio. ION CÂRJE 52
Dincolo de crimele de la Los Angeles. FELICIA ANTIP . . 52
Bruxellles. Scurt antract. FLORICA SELMARU 52
Dezbateri în Adunarea de Stat a R.P. Ungare. ALEXANDRU PINTEA 52

reportaje, documentare

Springer și „Monopolul opiniilor". ANEMONE LATZINA 1
Străvechiul și tînărul Halle. CONSTANTIN AMARIȚEI . . 2
De la Jamestown la Ticonderoga. În căutarea identității istorice. COSTIN MURGESCU 2, 3
Dosarul Falkland. ION CLOȘCĂ 3
Izmir. ROMULUS BALABAN 4
De la Dunaújváros la Pécs. ILEANA NICOLAESCU . . . 5
Varșovia, Poznan, Cracovia. ȘTEFAN VELA 6
Laos. ALEXANDR GUBER 7
Rostock. Orizont industrial. ȘTEFAN NICOLAESCU . . 7
Cuba. Noi surse de energie. Dr. ing. SIMION FAUR . . 8
Secvențe congoleze. RADU PASCAL 8
Sărbătoarea Tet. ADRIAN IONESCU 9
Florența anzilor. IURI IONESCU 10
În orașul lui Copernic. IOSIF DUMITRAȘCU 10
Puncte cardinale daneze. GEORGE SERAFIN 11
Tunis-Nefta. DANA ALEXANDRU 12
Misterul tancurilor de apă (Aden). Dr. CLEMENT BACIU 12
Medina Dakarului. CORNELIU VLAD 13
R.P.D. Coreeană. Oameni și ritmuri. D. BABOIAN . . . 14
Tokio. FLOREA ȚUIU 15

Vocații suedeze. MIHAI MATEI 16
Port Gentil. EDMOND FRÉDÉRIC 17
Ienisei. SILVIU PODINĂ 18
Malayezia. LIVIU BOTTA 18
Conakry-Labé. VICTOR BELOIU 19
Chicago. NICOLAE IONESCU 20
Norvegia. C. N. CONSTANTINIU 21
Andora. ION DODU BĂLAN 22
Elveția. RODICA GEORGESCU 23
Suedia. Opțiuni și confruntări. EUGEN MANDRIC . . . 24
Messina-Capri. ILIE SERBĂNESCU 24
Londra. MIHAI MATEI 25
Islanda. DAN GHIȚULESCU 26
Kinshasa. RADU PĂSCAL 27
Însemnări din Uzbekistanul sovietic. SORIN MLADOVEANU 28
Estul algerian. RODICA GEORGESCU 28
Roca dură din Manhattan. GEORGE SERAFIN 28
Ritmurile Parisului. CRISTIAN POPIȘTEANU 29
Ulan Bator-Hugirt. NECULAI ROȘCA 29
Varșovia. PETRE IOSIF 30
R.A.U. Istorie și contemporaneitate. PETRU IGNAT . . 30
„Los Limenos". CARLOS ORTEGA 31
Noul destin al comorilor Cubei. VICTOR STAMATE . . 31
Bulgaria. Semnul victoriei. RODICA DUMITRESCU . . . 32
Pe traseul Belgrad-Bar. NICOLAE PLOPEANU . . . 32
Noi edificii ale Budapestei. ALEXANDRU PINTEA . . 32
Coordonate helvetice. RODICA GEORGESCU 32
Pe pămîntul Vietnamului eroic. ANDREI VELA 33
Puncte de reper iraniene. GHEORGHE OPROIU . . . 36
R. D. Vietnam. Uriaș fluviu de energii. ADRIAN IONESCU 36
Coordonate bulgare contemporane. RODICA DUMITRESCU 37
Pornind de la Phenian. DIC BABOIAN 37
Tunis. Mărturii ale unor transformări înnoitoare. CORNELIU VLAD 37
Ainii (Japonia). LIVIU PETRINA 38
R.D.G. Sinteze arhitectonice. ANCA VOICAN 39
Santiago de Chile. EUGEN POP 39
În „bucla Nigerului". CORNELIU VLAD 40
Iran. Sensul progresului. RADU BUDEANU 40
Reîntîlnire cu Pekinul. ION GĂLEȚEANU 41
Angola. Frontul de Est. AQUINO BRAGANÇA 42
Pe Amazoane — oameni în epoca de piatră. LEOPOLDO VARGAS 42
Anvers-Bruges. DANA ALEXANDRU 43
Iran. Mărturii contemporane pe un pămînt legendar. NICOLAE POPOVICI 44
Ritmul febril al calmei Viene. GEORGE SERAFIN . . . 44
Azerbaidjan. „Țara flăcărilor". ILEANA NICOLAESCU 45
Kasbah. CORNELIU VLAD 45
Brazzaville. Resorturi noi. RADU PASCAL 46
Leningrad. ILEANA NICOLAESCU 46
Buenos Aires. IURI IONESCU 47
Permanențe și înnoiri britanice. ȘTEFAN ANDREI . . 48
Iugoslavia. Străvechi resurse cu valori moderne. NICOLAE PLOPEANU 49
Tirana-Shkodra. GELCU MAKSUTOVICI 49
Teheran. RADU BUDEANU 50
Pe țărmul Tedonganului. DIC. BABOIAN 51
O „zonă albă" — Patagonia. RODICA DUMITRESCU . . 51
Ulianovsk. EUGENIU OBREA 52

convorbiri, interviuri

Dr. CARLOS RAFAEL RODRIGUEZ, membru al Secretariatului C.C. al P. C. Cuban 1
ARSHAD HUSAIN, ministrul afacerilor externe al Pakistanului 5
IOSIP DJERDJA, președintele comisiei de politică externă a Alianței socialiste a poporului muncitor, și **DIMCE BELOVSKI,** adjunct al secretarului de stat pentru afaceri externe al R. S. F. Iugoslavia 6
Dr. AHMED LARAKI, ministrul afacerilor externe al Marocului 6
JOSEPH KLAUS, cancelarul Austriei, și **KURT WALDHEIM,** ministrul afacerilor externe 7
EMANUEL TREU, președintele Comisiei Economice O.N.U. pentru Europa 7
EDGARDO MERCADO JARRIN, ministrul afacerilor externe al Republicii Peru 11
KĂMURAN GÜRÜN, ambasadorul Republicii Turcia la București 13
N. ARNTH-JENSEN, președintele Federației Industriilor Daneze 13
POUL HARTLING, ministrul afacerilor externe al Danemarcei 14
SULEYMAN DEMIREL, primul ministru al Republicii Turcia 15
Dr. NICANOR COSTA MÉNDEZ, ministrul relațiilor externe al Republicii Argentina 16
MONGI SLIM, ministrul justiției al Republicii Tunisiene . 16
FUKUNAGA KENJI, FURUUCHI HIROO. HIROSE HIDEYOSHI, SHIMAGAMI ZENGORO, parlamentari japonezi, și **MITSUDO TOSHIO** ambasadorul Japoniei în România. 16
TAGE ERLANDER, primul ministru al Suediei 17
ROBERT MONTANDON, directorul Oficiului elvețian pentru promovarea comerțului 17
MIRCEA MALIȚA, adjunct al ministrului afacerilor externe al Republicii Socialiste România 18
Dr. WILLY SPÜHLER, șeful Departamentului politic federal al Elveției 18
JOSEPH LUNS, ministrul afacerilor externe al Olandei . 19
G. A. JUKOV, deputat în Sovietul Suprem al U.R.S.S. . . 19
SULEIMAN NABULSI, președintele Frontului Național din Iordania 19
MILENTIE POPOVICI, președintele Skupștinei Federale a R. S. F. Iugoslavia 21
GERHARD STOLTENBERG, ministrul federal al cercetării științifice din R. F. a Germaniei 21
AHMED BEN SALAH, ministrul planului, al economiei și educației naționale al Republicii Tunisiene 23
TRAN HOAI NAM, membru al C.C. al F.N.E. din Vietnamul de sud, adjunct al șefului delegației F.N.E. la Conferința de la Paris 24
TIAN SOUK VANG SAK, membru al C.C. al Neo Lao Haksat 26
Generalul ANDRÉ BEAUFRE, directorul Institutului francez de studii strategice 29
GEORGE IGNATIEFF, ambasador, reprezentantul Canadei în „Comitetul celor 18" 29
PIERRE HARMEL, ministrul afacerilor externe al Belgiei . 31
JANEZ STANOVNIK, secretarul executiv al Comisiei economice O.N.U. pentru Europa 31
NIKOLAI ORLOV, directorul Institutului de cercetări științifice asupra conjuncturii al Ministerului Comerțului Exterior al U.R.S.S. 31
MOHAMMAD REZA PAHLAVI ARYAMEHR, șahinșahul Iranului 35
CEVDET SUNAY, președintele Republicii Turcia 35
JOSÉ MAGALHÃES PINTO, ministrul afacerilor externe al Braziliei 35
MIRKO TEPAVAȚ, secretar de stat pentru afacerile externe al R.S.F. Iugoslavia 35
Dr. ALFONSO LOPEZ MICHELSEN, ministrul de externe al Columbiei 35
ARDESHIR ZAHEDI, ministrul afacerilor externe al Iranului 36
MARCELINO DOS SANTOS, președinte în exercițiu al Consiliului Mișcărilor de Eliberare Națională din coloniile portugheze 36
KARL SCHILLER, ministrul federal al economiei R. F. a Germaniei 37
AMIR ABBAS HOVEIDA, primul ministru al Iranului . . 38
HENRY ALLARD, președintele Camerei deputaților din Suedia 38
URHO KEKKONEN, președintele Finlandei 39
AHMED SNOUSSI, ministrul informațiilor al Marocului . 39
GEHENDRA BAHADUR RAJBHANDARY, ministrul afacerilor externe al Regatului Nepal 39
JAQUES RABEMANANJARA, ministrul afacerilor externe al Republicii Malgașe 40
FRANÇOIS PERROUX, directorul Institutului de știință economică aplicată din Paris 40
AMILCAR CABRAL, secretar general al Partidului African al Independenței din Guineea-Bissau și Insulele Capului Verde 41
KURT FICHTNER, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al Republicii Democrate Germane 42
MOHAMED KHIR YOHARI, ministrul comerțului și industriei al Malayeziei 42
VARAHAGIRI VENKATA GIRI, președintele Republicii India 43
TOMAS PABLO, președintele Senatului chilian 43
KIICHI AICHI, ministrul afacerilor externe al Japoniei . 46
MUHAMED HACICI, secretarul federal pentru comerțul exterior al R. S. F. Iugoslavia 47
RICCARDO MISASI, ministrul comerțului exterior al Italiei 47
MICHAEL STEWART, ministrul afacerilor externe al Angliei 49
NGUYEN DUC VAN, ambasadorul Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de sud la București 52

economie mondială, știință, cultură

Milenara, tînăra lume a comerțului. COSTIN KIRIȚESCU 1
Dezbaterea decalajelor economice. EUGEN PREDA . . 1
„Apollo-8" — Trei oameni în jurul Lunii. MIRCEA GRIGORESCU 1
America Latină în competiția dezvoltării. EUGEN POP 2
Transplantul de inimă om-om. MIRCEA GRIGORESCU 3
Piața comună. Utopia „integrării". RADU VASILIU . . 4
Renumele Plovdivului. ILIE ȘERBĂNESCU 4
„Soiuz-4" și „Soiuz-5" în zbor. MIRCEA GRIGORESCU 4
Sesiunea Consiliului pentru Comerț și Dezvoltare. DUMITRU MICULESCU 5
Stațiile cosmice orbitale. MIRCEA GRIGORESCU . . . 5
Război în „menajeria de sticlă". FLORICA ȘELMARU . . 6
Sesiunea jubiliară a Comisiei Economice O.N.U. pentru Africa. DUMITRU MICULESCU 7
Cosmonauții Satalov, Volînov, Hrunov, Eliseev despre zborul lor orbital 8
Țările afro-malgașe și asocierea la Piața comună. ILIE ȘERBĂNESCU 10
Cadrul instituțional al telecomunicațiilor spațiale. LIVIU BOTTA 10
Dialogul „Apollo-8"—Pămînt 10, 11
Leipzig. Ediția de primăvară. GRETA GRAUR 11
Sistemul monetar occidental. O nouă criză de încredere ILIE ȘERBĂNESCU 12
Cinematografie și politică. OV. S. CROHMĂLNICEANU 13
Zborul „Apollo-9" — Dialogul „Mingea" — „Păianjenul" 14
Budapesta. Comerț cu 135 de țări. AL. PINTEA . . . 15
Tehnica și omul în Cosmos (convorbiri cu savanții sovietici Boris Petrov și Oleg Gazenko). SORIN MLADOVEANU 15
Resursele hidroenergetice și dezvoltarea de sine stătătoare. EDMOND FREDERIC 16
Inima grefată : naturală sau artificială ? MIRCEA GRIGORESCU 18
Coordonate ale economiei japoneze. Z. FLOREA . . . 19
Realizări și perspective în sociologia industrială poloneză. IOSIF DUMITRAȘCU 21
Cannes. XXI sau XXII ? CRISTIAN POPIȘTEANU . . . 21
Raportul Anglia—C.E.E. într-o conjunctură schimbată. MIHAI MATEI 23
Mîine și în anul 2070. SORIN MLADOVEANU 23
Apollo și Luna. MIRCEA GRIGORESCU 23
Revirimentul teatrului politic. MANASE RADNEV . . . 24
Căutări și realizări în știința ungară. ALEXANDRU PINTEA 27
Academia lumii latine. Acad. ANDREI OȚETEA . . . 27
Cursa supersonică (Concorde, Boeing, Tu). S. MAXIMILIAN 28
Convorbiri cu savanți sovietici. SORIN MLADOVEANU 29
„Apollo-11" spre Lună. ION PETRU 30
Două ore pe Lună. MIRCEA GRIGORESCU 31
Universitatea americană. ALEXANDRU IVASIUC . . . 32
Un franc slăbit, dar însănătoșit ? ILIE ȘERBĂNESCU 34
„Eroziunea" monedelor occidentale. COSTIN KIRIȚESCU 36
Primul dialog Pămînt—Lună. Stenograma convorbirilor Houston—„Columbia"-„Vulturul" 36
Reportaj de pe Lună. NEIL ARMSTRONG 37
Tîrgul internațional de la Alger. CONSTANTIN BENGA 38
Ce am simțit umblînd pe Lună. EDWIN ALDRIN . . . 38, 39
La bordul „Columbiei" în timpul aselenizării. MICHAEL COLLINS 39
Piața comună. Moratoriul relansării. ILIE ȘERBĂNESCU 39
Rolul comerțului internațional în lumea de azi. OLIVIER LONG 40
Sesiunea Fondului Monetar Internațional. ȘERBAN BOBULESCU 41
Energia nucleară. Probleme și perspective. Dr. GLENN T. SEABORG 41
Vasul „Meteor" la a 17-a călătorie. CONSTANTIN COPACIU 41
Piața comună și revalorizarea prin „fluctuație". ILIE ȘERBĂNESCU 42
India. Repere industriale și științifice. RADU BUDEANU . 42
„Bomex" în luptă cu „Camilia". MIRCEA GRIGORESCU 42
Virusul inflației și „aurul-hîrtie". ILIE ȘERBĂNESCU . . 43
„Terrizarea" cosmosului sau „cosmizarea" Terrei. LAURENȚIU DUȚĂ 43
„Troica spațială" și obiectivele ei. MIRCEA GRIGORESCU 43
Zambia. Cuprul și independența economică. EUGENIA ANDREI 44
Zborurile „Soiuz" și perspectivele științei cosmice . . . 44
U.N.E.S.C.O. Aportul culturii la construirea păcii. GEORGE G. POTRA 46
Paris. Noua fizionomie a hărții economice. GEORGE SERAFIN 47
America Latină. „Scurt-circuitul" agrar. EUGEN POP . . 47
În cinci, în șase, în șapte. (C.E.E. și A.E.L.S.). MIHAI MATEI 47
„Piața comună" și raporturile economice europene. MARCO MARCHETTI 48
Conferința la nivel înalt a „Pieței comune". WIM J. VEENSTRA 49
Bilanț după „Apollo-12". MIHAI RÎMNICEANU . . . 49
Conferința de la Haga a Pieței comune. ILIE ȘERBĂNESCU 50
Orizont economic finlandez. SERGIU VERONA 50
18 țări afro-malgașe decepționate de Piața comună. B. S. QUENUM 51
Deriva continentelor. STELIAN ȚURLEA 51
Anglia—C.E.E. MIHAI MATEI 52
Cancer și virus. MIRCEA GRIGORESCU 52

articole la rubrica „Sinteze"

Teoria „societății industriale" și revoluția tehnico-științifică. Conf. univ. dr. IVANCIU NICOLAE-VĂLEANU . . 6
Universalitatea principiilor fundamentale ale dreptului internațional. Conf. univ. dr. GHEORGHE MOCA . . . 8
România și cooperarea economică internațională. ION CÎMPEANU 9
Ethos și nomos în relațiile internaționale. Prof. univ. dr. docent EDWIN GLASER 11
Disparități economice occidentale. Conf. dr. N. S. STĂNESCU 14
Problema nigeriană — origine și evoluție. CORNEL VLAD 15
Confruntări economice interoccidentale. ILIE ȘERBĂNESCU 21, 22
Prietenia frățească cu țările socialiste — obiectiv central al politicii externe a României. VASILE ȘANDRU . . 36
Tineretul și înțelegerea internațională. Conf. univ. dr. OVIDIU BĂDINA 44
Renunțarea la forță și la amenințarea cu forța. Dr. DUMITRU I. MAZILU 47
Lărgirea relațiilor economice — cerință fundamentală a păcii și securității în Europa. GEORGE G. POTRA . . 48
Tendințe și semnificații ale circuitului economic mondial. ILIE ȘERBĂNESCU 52

lumea în cărți și reviste

Un dosar antinazist. HORIA LIMAN 2
Sociologie și societate. Dr. MIHAIL CERNEA 4
Un teoretician în subsolul Casei Albe : Henry A. Kissinger. EUGEN PREDA 6
O carte despre Antanta Balcanică. VIRGIL CÎNDEA . . 11
Vietnamul de sud : 1954—1968. LIANA ENESCU . . . 17
O privire în culisele „integrării vest-europene". LIANA ENESCU 17
Dezvoltarea și „resursele umane" ale Americii Latine. EUGEN POP 19
Dreptul și relațiile între state. Dr. doc. ALEXANDRU BOLINTINEANU 20
Ku Klux Klanul la el acasă. FELICIA ANTIP 21
Intelectualul în societatea latino-americană. ANCA VOICAN 26
Automatizare și umanism. STELIAN ȚURLEA 29
Știința politică și securitatea europeană. SILVIU BRUCAN 30
Disparități economice occidentale. ION BULBOREA . . 33
România socialistă și cooperarea internațională. CRISTIAN POPIȘTEANU 38
Drew Pearson, observator al vieții parlamentare americane. FELICIA ANTIP 42
Dosarul „Beretele verzi". OLIVIER TODD 43
Despre arta diplomației și despre slujitorii ei. FLORICA ȘELMARU 48
Mărturii ale solidarității internaționaliste. Dr. NICOLAE COPOIU, Dr. TRAIAN CARACIUC 50

extrase din cărți, seriale

25 de ani alături de Churchill. Memoriile lordului Moran 2—5
Krupp. WILLIAM MANCHESTER . . . . . 6—10
Ce sînt „farfuriile zburătoare". Răspunsul Comisiei Condon. FELICIA ANTIP . . . . . 12—17
30 de zile care au decis retragerea lui Johnson. HENDRICH SMITH, WILLIAM BEECHER 16, 17
Genocidul din Mato Grosso. NORMAN LEWIS 17, 18
Actul capitulării naziste. GHEORGHI JUKOV 20
Negrii din America — ieri și azi. EDGAR TOPPIN . . . 24-30
Operația Schneider — Empain. MIRCEA GRIGORESCU 20
Ultimele zile în Bunkerul lui Hitler. LEV BEZIMENSKI 31-33; 37—38
Ce este și cum acționează „Cosa nostra". PETER MASS 40,41
Washington 1965 — Dallas 1963. Versiuni oficiale și enigme ale istoriei. GERHARDT PRAUSE . . . . 45—48
Onassis—Niarchos. Un duel al milioanelor. MIRCEA GRIGORESCU 49,50

pe urmele istoriei

Republicanii — partidul celor 14 președinți. FLORIN HERA 4
Documente diplomatice străine despre Unirea Principatelor. Dr. DAMIAN HUREZEANU, AUREL HARȘA 5
Din istoria „bombelor diplomatice". SILIVIU BRUCAN . 12
Solidaritatea mișcării muncitorești și democratice din România cu revoluția proletară din Ungaria. Dr. GHEORGHE UNC 13
Spioana Ruth Kühn și atacul de la Pearl Harbour. G. VRANCEA 21
Pagină memorabilă în cronica relațiilor româno-sovietice. Dr. GHEORGHE COLȚ 25
Corelații ale evenimentelor din Mediterana și Europa de sud-est în al doilea război mondial. GHEORGHE ZAHARIA, ION CUPȘA 34
August 1944 — ecouri și semnificații internaționale. TRAIAN CARACIUC 35
30 de ani de la izbucnirea celui de-al doilea război mondial. CRISTIAN POPIȘTEANU 36
O dată memorabilă în relațiile româno-bulgare. ION BABICI 39
Octombrie 1929. „Joia neagră". NICOLAE MINEI . . . 45, 46

profil

KIICHI AICHI 2
LUDWIG van MOOS 3
Dr. AHMED LARAKI 4
STEFAN JEDRYCHOWSKI 5
RICHARD MILHOUS NIXON 6, 32
PIETRO NENNI 8
RASHID KARAME 8
LUIGI LONGO 9
JAN MARKO 10
TUNKU ABDUL RAHMAN 11
GUSTAV HEINEMANN 12
GOLDA MEIR 13
CARLOS RAFAEL RODRIGUEZ 14
NICANOR COSTA MENDEZ 15
TAGE ERLANDER 16
Dr. WILLY SPÜHLER 17
GUSTAV HUSAK 18
MAO TZE-DUN 19
KURT BACHMANN 20
ABDEL MONEIM RIFAI 21
MITIA RIBICICI 22
MOHAMMED YAHYA KHAN 23
Dr. VARAHAGIRI VENKATA GIRI 24, 37
ABU BAKR AWADALLAH 25
GEORGES POMPIDOU 26
HUYNH TAN PHAT 27
JACQUES CHABAN-DELMAS 28
DINESH SHRI SINGH 29
MAURICE SCHUMANN 30
MIRKO TEPAVAT 31
MOHSEN AL AINI 33
MARIEN N'GOUABY 34
CARLOS PENA ROMULO 36
FRANZ JONAS 38
URHO KEKKONEN 39
ANGIE BROOKS 40
TON DUC THANG 41
OLOF PALME 42
KOFI ABREFA BUSIA 43
PIET DE JONG 44
WILLY BRANDT 45
EMILIO GARRASTAZU MEDICI 46
ALFRED RAOUL 47
BAHI LADGHAM 48
ALFREDO OVANDO CANDIA 49
FERDINAND MARCOS 50
MOUSSA TRAORE 51
WALTER SCHEEL 52

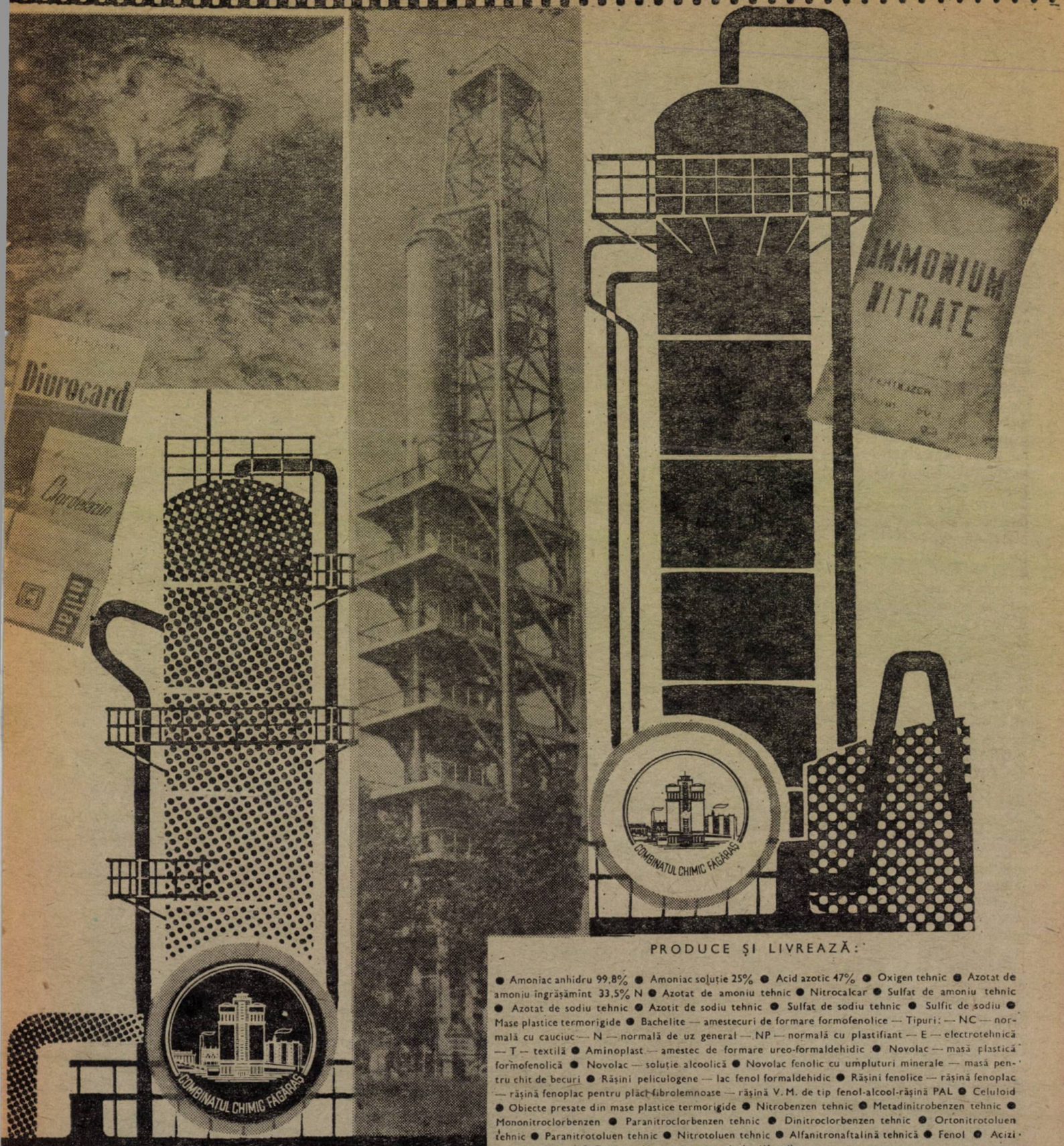

PRODUCE ȘI LIVREAZĂ:

● Amoniac anhidru 99,8% ● Amoniac soluție 25% ● Acid azotic 47% ● Oxigen tehnic ● Azotat de amoniu îngrășământ 33,5% N ● Azotat de amoniu tehnic ● Nitrocalcar ● Sulfat de amoniu tehnic ● Azotat de sodiu tehnic ● Azotit de sodiu tehnic ● Sulfat de sodiu tehnic ● Sulfit de sodiu ● Mase plastice termorigide ● Bachelite — amestecuri de formare formofenolice — Tipuri: — NC — normală cu cauciuc — N — normală de uz general — NP — normală cu plastifiant — E — electrotehnică — T — textilă ● Aminoplast — amestec de formare ureo-formaldehidic ● Novolac — masă plastică formofenolică ● Novolac — soluție alcoolică ● Novolac fenolic cu umpluturi minerale — masă pentru chit de becuri ● Rășini peliculogene — lac fenol formaldehidic ● Rășini fenolice — rășină fenoplac — rășină fenoplac pentru plăci fibrolemnoase — rășină V.M. de tip fenol-alcool-rășină PAL ● Celuloid ● Obiecte presate din mase plastice termorigide ● Nitrobenzen tehnic ● Metadinitrobenzen tehnic ● Mononitroclorbenzen ● Paranitroclorbenzen tehnic ● Dinitroclorbenzen tehnic ● Ortonitrotoluen tehnic ● Paranitrotoluen tehnic ● Nitrotoluen tehnic ● Alfanitronaftalină tehnică ● Fenol ● Acizi benzen sulfonici ● Dibutox (dinitroortosecundarbutilfenol)

COMBINATUL CHIMIC FĂGĂRAȘ
ROMANIA

TELEFON *1520 TELEX 0126-01

Preocupări politico-economice în țările nordice

PORNIND DE LA UN FILM DE TELEVIZIUNE

Dorind să prezinte telespectatorilor situația actuală a N.A.T.O., Tyne Tees Television, una din stațiunile regionale engleze, a solicitat un interviu generalului sir Walter Walker, comandant al trupelor aliate din Europa de nord. Sir Walter a acordat acest interviu, care a fost filmat în apropiere de Oslo, apoi cenzurat total, după ce fuseseră consultați comandantul suprem al trupelor N.A.T.O. din Europa, generalul (american) Andrew Goodpaster, și secretarul general al N.A.T.O., Manlio Brosio. Telespectatorii englezi nu vor vedea filmul ; l-au văzut cîțiva parlamentari englezi, dar și aceștia după pertractări îndelungi, întrucît instrucțiunile inițiale cereau distrugerea imediată a filmului pe motiv că el „ar prejudicia securitatea N.A.T.O."

Totul sună foarte misterios ; realitatea este însă că filmul, deși realizat în comandamentul subteran din Norvegia al generalului englez, nu amenința să dezvăluie un secret militar, ci o situație politică bine cunoscută. Sir Walter, militar devotat pactului nord-atlantic, se plîngea de lipsa de înțelegere a opiniei publice pentru rosturile N.A.T.O., și de faptul că „politicienii" nu ajută cu nimic, dimpotrivă, încurajează ideea că pactul nu este necesar. Comandamentele militar și civil — adică Goodpaster și Brosio — s-au arătat mai sensibile la nuanțe și au apreciat că declarațiile generalului englez nu numai că nu ar face opinia publică mai înțelegătoare față de alianța nord-atlantică, dar prezintă și riscul unor riposte din partea „politicienilor" din țările nordice membre ale N.A.T.O., aflați în guvern sau în afara lui, implicit acuzați de către Walker de inconștiență. A fost, așadar, cenzurată o indiscreție nu militară, ci politică.

Susceptibilitatea evidentă a comandamentului N.A.T.O. ilustrează dificultățile alianței nord-atlantice și în nordul Europei. Cele două țări membre ale N.A.T.O. din această zonă au un fel de tradiție a participării limitate la alianță. Atît Norvegia cît și Danemarca nu admit stocarea armamentului nuclear al N.A.T.O. pe teritoriile lor ; ambele au bugete militare pe care comandamentul pactului și aliații americani le apreciază ca nesatisfăcătoare (e adevărat că acest reproș este adresat și altor țări europene) ; opoziția față de pactul nord-atlantic este, în ambele țări, puternică. În plus, despre primul ministru danez se știe că, înainte de a deține această funcție, și-a exprimat, în declarații publice, îndoiala față de utilitatea participării Danemarcei la N.A.T.O. ; chiar dacă, în prezent, el nu poate repeta aceste declarații fără să riște echilibrul coaliției guvernamentale, cazul său, nu izolat, explică neîncrederea generalului Walker în „politicieni".

Premierul Koivisto : Finlanda nu poate discuta înainte de alegerile din martie ; și chiar atunci...

Premierul Palme : guvernul suedez — probabil cel mai interesat de proiect — mai speră...

Intervine, aici, și un alt factor. În Danemarca și Norvegia, ca și în țările nordice neutre, idealul securității europene este extrem de popular. Faptul că guvernul finlandez, partener în frecvente consultări politice, a avut în mai inițiativa de a prospecta posibilitățile organizării unei conferințe consacrate securității continentului, constituie un factor care afectează atît opinia publică cît și guvernele celorlalte țări nordice. La cea mai recentă reuniune a Consiliului N.A.T.O., corespondenții de presă au inclus cele două delegații scandinave între aceia care au pledat pentru o abordare cît mai pozitivă a propunerii de convocare a unei conferințe privind securitatea europeană ; mai multe corespondențe au identificat în mod specific delegația daneză ca deosebit de activă în această direcție. Se poate aprecia, deci, că în nord există un interes larg pentru o alternativă la divizarea Europei în blocuri, că anacronismul N.A.T.O. și necesitatea instituirii unui sistem de securitate europeană rămîn preocupări politice de prima mărime.

NORDEK : NU S-A PUTUT AJUNGE LA UN HAPPY-END

Concluzia — după convorbirile purtate în secret, în apropiere de Helsinki de primii miniștri ai Finlandei, Suediei, Norvegiei și Danemarcei — este că proiectul Nordek este mort și îngropat. Desigur, limbajul diplomatic nepermițînd expresii atît de dure, s-a spus după ultima rundă de tratative (desfășurată la 12 și 13 decembrie) că vor continua contactele între experți ; așa cum remarca, însă, corespondentul ziarului „The Times", nu se prea vede ce ar putea face experții după eșecul primilor miniștri. Navigînd în zona atîtor evidente și ascunse interese contradictorii, proiectul nu putea fi salvat de măiestria nici unui viking — și de altfel interlocutorii nu erau, nici pe departe, de acord asupra itinerarului cel mai avantajos.

Să recapitulăm. Finlanda ar fi dorit o extindere a cooperării nordice și o abatere a interesului guvernelor danez și norvegian de la intrarea în C.E.E. Dar Nordekul nu a apărut util în realizarea acestor obiective ; pericolul concurenței unor industrii mai puternice, tendințele supranaționale, înțelegerea Nordekului în cercuri oficiale

daneze și norvegiene ca etapă spre — și nu alternativă la — aderarea la C.E.E., toate acestea au determinat atitudinea tot mai hotărît nefavorabilă a guvernului finlandez față de proiect. De altfel, încă înainte de reuniunea din 12—13 decembrie, acest guvern arătase că nu dorește să continue negocierile decît după alegerile finlandeze (programate în martie 1970).

Suedia era, probabil, țara cea mai interesată de proiectul defunct. Industria suedeză nu avea motive să se teamă de concurența partenerilor nordici ; în plus, guvernul aprecia că în raporturile cu C.E.E. nu va putea aspira decît la o asociere limitată — și deci compatibilă atît cu neutralitatea țării cît și cu eventualele obligații în cadrul Nordek.

În Danemarca și Norvegia, configurația este mai puțin clară din cauză că guvernele acestor două țări au depus de mai multă vreme cereri de aderare la Piața comună. Disputa internă nu se purta deci numai între integrationiști și adepții dezvoltării independente (aceștia din urmă nu lipsesc ; vezi satisfacția cercurilor patronale daneze, după eșecul proiectului nordic) ; s-au manifestat și partizani ai C.E.E. pentru care Nordekul era fie inutil, fie acceptabil doar ca o etapă de tranziție, și adversari ai integrării în C.E.E., pentru care Nordekul era „un rău mai mic". Este interesant de urmărit cum va evolua această ultimă categorie, acum cînd proiectul nordic a încetat, practic vorbind, să mai reprezinte o alternativă. În Norvegia, unde zelul pentru C.E.E. pare să fie mai redus decît în anul cererii de aderare, 1967, controversele vor continua, afectînd probabil și guvernul de coaliție. În felul acesta, episodul Nordek scoate în evidență nu numai diversitatea intereselor economice nordice — diversitate relevată cu acuitate în momentul dezbaterii unor formule supranaționale — dar și efectul negativ pe care îl are Piața comună, de la distanță, asupra relațiilor între țările zonei. Citadela economică a celor șase se dovedește astfel a fi generatoare de contradicții nu numai între membrii ei, dar și între candidați, și între aceștia și partenerii lor cei mai apropiați.

Discuțiile privind relațiile economice între nordici vor fi reluate probabil în primăvară. Dar, cum trecerea acestui răstimp nu va schimba datele problemei, este de presupus că proiectul Nordek nu va putea constitui la acea dată nici măcar un document de lucru. A apărut, de altfel, o denumire nouă, Skandek, de inspirație daneză ; dacă ea va evolua spre stadiul de proiect, se pare că își va propune un aranjament care să pună de acord Danemarca, Norvegia și Suedia, să lase ușa deschisă Finlandei și să nu creeze dificultăți cererilor de aderare la C.E.E. Întrucît realizarea Skandekului nu pare simțitor mai simplă decît a Nordekului, nordicii au hotărît să-și acorde un respiro pînă la primăvară.

Mihai MATEI

INDIA

Premierul Indira Gandhi și C. Subramaniam, noul președinte ad-interim al partidului de guvernămînt

Logica evenimentelor

Anul acesta, New Delhi, Bombay sau Calcutta (pentru a numi doar cîteva din marile centre populate ale Indiei martore ale evenimentelor) au devenit, cu o frecvență încă neîntîlnită în viața politică a țării, scena unor vaste manifestări populare. Demonstrațiile de masă s-au ținut lanț, mitingurile și adunările au întrunit milioane de participanți ; toate aceste forme de exprimare a opțiunilor politice ale muncitorilor, funcționarilor și, în general, ale reprezentanților celor mai diferite pături ale opiniei publice indiene au ilustrat interesul major cu care a fost urmărită, pas cu pas, confruntarea politică din cadrul Congresului Național Indian și a Parlamentului central din New Delhi.

Nu este prima oară, de la independență încoace, cînd în India populația își exprimă, într-o manieră fermă, punctele de vedere în raport cu o importantă problemă politică, ce angrenează, prin implicațiile ei, vaste straturi ale societății. Dar este pentru prima oară cînd întreaga forță politică a unor mari demonstrații populare se canalizează în aceeași direcție, în vederea susținerii aceluiași obiectiv — determinarea condițiilor ca programul de reforme democratice să poată fi aplicat și adîncit. Care au fost forțele ce au militat pentru concretizarea acestui program, ce dificultăți au întîmpinat, cum au reușit să zădărnicească manevrele dreptei ?

CONGRESUL NAȚIONAL INDIAN : PROCESUL DELIMITĂRILOR

Pentru a înțelege amploarea și profunzimea fricțiunilor din cadrul partidului de guvernămînt, precum și efectul lor implicit în Parlamentul central, va trebui să privim mai îndeaproape componența Congresului Național Indian. Caracterul eteroclit al acestui partid nu provine numai din paleta socială extrem de diversă a foarte numeroșilor săi membri, frămîntările sale nu sînt numai produsul repetatelor „crize" de conducere din ultimii ani. Problematica deosebit de complexă a partidului C.N.I. rezultă din precizarea înăuntrul partidului a unor curente a căror diversitate parcurge toată gama orientărilor posibile. Din această cauză, la centrul C.N.I. s-a înregistrat, în timp, un balans întreținut de succesiunea unor hotărîri cu accente fie de centru-stînga fie de centru-dreapta, fără a oferi însă posibilitatea stabilirii unui curs bine delimitat, în care să se integreze orientarea sa fundamentală. În același timp, la periferia partidului, ca urmare a mișcării centrifugale, elementele de dreapta sau extremă dreaptă, după ce au practicat o politică deschis, anti-congresistă s-au dezlipit pînă la urmă din C.N.I. și au îngroșat rîndurile partidelor de dreapta sau extremă dreaptă dinafara Congresului. Un astfel de exemplu de apariție a unui partid, provenit din rîndul C.N.I. ca urmare a „nemulțumirii" unei părți dintre membri față de politica de stînga practicată preponderent într-o anume perioadă de conducerea partidului de guvernămînt, este Swatantra, caracterizat prin orientarea sa spre interesele marelui capital. În legătură cu aceeași mișcare centrifugală congresistă poate fi dat însă și exemplul invers, efect al pendulării între hotărîrile de dreapta și de stînga emise de conducerea C.N.I., și anume nașterea partidului socialist, constituit din membrii cu vederi de stînga, care au părăsit partidul de guvernămînt într-o perioadă cînd aripa conservatoare reușea să-și impună linia politică.

Aşadar, unul din efectele substanţiale ale neclarităţii unei direcţii programatice ferme a fost retragerea din partidul de guvernămînt a unui important număr de membri, fie spre stînga, fie spre dreapta. Cu alte cuvinte, în timp ce în „miezul" congresului aveau loc severe confruntări, menţinute deseori în culise din motive electorale (o luptă deschisă ar fi dezorientat alegătorii şi ar fi produs dificultăţi în stabilirea unei majorităţi C.N.I. în guvernele locale), la graniţele sale exodul de membri devenea un fapt evident.

Tulburările din cadrul partidului au fost, în esenţă, expresia confruntării, uneori dure, dintre linia progresistă a C.N.I. (continuată din perioada luptei pentru independenţă) şi manevrele partizanilor din Congres ai oligarhiei financiare, tinzînd la controlul deplin asupra partidului lui Nehru. Trecînd peste nuanţe, cel puţin în ultima perioadă, stînga congresistă s-a adunat în jurul primului ministru, Indira Gandhi, iar elementele dreptei în jurul fostului (de puţină vreme) preşedinte al partidului de guvernămînt, Nijalingappa.

DE LA OPOZIŢIA „SUBTILĂ" LA OBSTRUCŢIA DESCHISĂ

Plecînd de la ideea unităţii de acţiune, ca element determinant al capacităţii partidului de a-şi pune în practică programul, şi considerînd că singura cale de a asigura Congresului o viabilitate politică în raport cu imperativele dezvoltării economice şi sociale indiene este concretizarea unui larg program de reforme democratice, Indira Gandhi a trecut la elaborarea, pe puncte, a acestor măsuri. Nu vom atinge, în spaţiul acestui articol, toate problemele ridicate de organismul social-economic, de dificultăţile şi hiatusurile din industria şi agricultura Indiei, care este, în fond, de numai 20 de ani martora unor mari eforturi de ridicare din înapoierea seculară impusă de colonialism. Vom aprecia numai că reformele iniţiate de aripa progresistă a C.N.I. vizau şi vizează în continuare extragerea treaptă cu treaptă, a ţării de sub moştenirea trecutului şi crearea coordonatelor economice, tehnice, ştiinţifice şi culturale în vederea asigurării progresului. Reuşind să elaboreze sistemul de planificare a economiei de stat, activînd industrializarea, dezvoltînd agricultura (sisteme de irigaţie, producţie de îngrăşăminte), extinzînd reţeaua de şcoli în mediul rural etc., iniţiatorii reformelor au trecut, începînd din vara anului acesta, la extinderea şi adîncirea programului economic şi social, în cadrul căruia naţionalizarea principalelor 14 bănci a reprezentat primul act.

Reforma de naţionalizare a principalelor bănci a însemnat atît primul punct pe o listă de măsuri mai largă cît şi elementul politic de răsunet care a polarizat la antipozi forţele politice congresiste. Lupta între stînga congresistă, susţinută de partidul comunist şi masele largi populare, şi elementele dreptei, gravitînd în jurul vice-premierului şi ministrului de finanţe Morarji Desai, s-a terminat cu victoria Indirei Gandhi, care a reuşit să treacă prin parlament legea de naţionalizare bancară. În timp ce reforma întrunea majoritatea voturilor, Morarji Desai îşi dădea demisia, trebuind să asiste, împreună cu gruparea care îl susţinuse, la trecerea unui important sector al operaţiunilor financiare particulare sub controlul planificat al economiei de stat.

Confruntarea între principalele forţe ale C.N.I. a continuat şi s-a ascuţit cu ocazia alegerilor prezidenţiale, cînd dreapta a încercat să-şi impună propriul candidat, peste capul opţiunilor majorităţii congresiste. Mai mult decît o tentativă de conjunctură, manevra dreptei urmărea (prin eventuala instalare a unui preşedinte al republicii cu simpatii conservatoare) perspectiva numirii de către acesta (singurul în drept s-o facă, conform Constituţiei) a unui alt prim ministru. Se viza, cu alte cuvinte, asigurarea unei conduceri exclusiv de dreapta. Alegerile au răsturnat însă, ca şi în cazul naţionalizării bancare, intenţiile aripii de dreapta a partidului. Din nou coaliţia forţelor progresiste şi-a demonstrat vigoarea politică, noul preşedinte ales fiind una din personalităţile cunoscute prin orientarea sa democratică : Venkata Varahagiri Giri.

Regrupată în urma dublului eşec, dreapta a trecut de la ofensiva pe planuri mai largi, la operaţiunile de culise. Preşedintele partidului, Nijalingappa, a început să avanseze ideea necesităţii „aplanării conflictului" din conducerea Congresului. Efectul acestui conflict ar fi fost, după opinia sa, haosul politic în ţară ; fapt real, dar care inversa termenii problemei : nu stînga era aceea care manifesta tendinţa menţinerii fricţiunilor, ci, dimpotrivă, dreapta, care, făcînd permanent obstrucţie la iniţiativele reformelor democratice, subţia legăturile care trebuiau să existe între partid şi baza sa de masă şi devia, în acelaşi timp, linia politică unitară a partidului.

Un schimb de scrisori conţinînd o severă separare de poziţii, o întîlnire fără rezultat, apoi o serie de învinuiri privind disciplina de partid au rupt orice posibilitate de dialog între Indira Gandhi şi Nijalingappa. Dreapta a trecut, în acest context, la ultima încercare, cea mai disperată, şi anume „organizarea" unor demisii în lanţ a miniştrilor cu simpatii conservatoare, încercînd prin aceasta pregătirea unei crize guvernamentale. Simultan, partizanii lui Nijalingappa, vizînd diminuarea bazei de susţinere în partid şi în parlament a primului ministru, au trecut la excluderea din C.N.I. a Indirei Gandhi. Mai mult, aceeaşi aripă conservatoare, simulînd dorinţa de „a stabili calmul" în cadrul partidului, a înfiinţat un „nucleu" al acestuia, în fapt un partid de dreapta, denumit tot „Congresul Naţional Indian". „Nucleul", în care îşi făcuseră apariţia promotorii declaraţi ai influenţei marelui capital privat în economia ţării, Morarji Desai şi Sanjiva Reddy (fostul candidat la preşedinţia republicii), avea, în esenţă, misiunea de a submina majoritatea parlamentară a primului ministru (reuşită pentru scurtă vreme în Camera Inferioară) şi de a asigura votarea, în parlament, a moţiunii de neîncredere în politica Indirei Gandhi. La acest asalt, considerat cel mai dur din istoria manevrelor dreptei, s-au coalizat (firește) partidele de dreapta şi extremă dreapta Swatantra şi Jan Sangh. Dar o altă coaliţie, cu o incomparabil mai solidă bază de masă, se întregea chiar în acel moment...

VICTORIA STÎNGII DIN C.N.I. ŞI DINAFARA LUI

Ripostînd la încercările aripii drepte a Congresului de a deplasa întregul partid sub influenţa cercurilor oligarhiei financiare, susţinătorii din cadrul C.N.I. ai primului ministru demascaseră caracterul ilegal al „excluderii" Indirei Gandhi din partid, precum şi lipsa de perspectivă a tuturor tendinţelor de a despărţi membrii progresişti din conducerea partidului de masă cu simpatii democratice a Congresului. În acelaşi timp, însă, aripa de stînga a C.N.I. a considerat, şi orientarea a fost temeinic confirmată de evenimentele ulterioare, că în locul unei lupte „de pe poziţii de forţă", în cadrul strict al partidului, cu o bună parte din membrii derutaţi de demagogia partizanilor lui Nijalingappa, împotriva dreptei trebuia constituită o puternică şi largă coaliţie cu toate forţele progresiste ale ţării, atît din cadrul cît şi dinafara C.N.I.

Acesta a fost momentul „cheie" al victoriei primului ministru şi, implicit, a tuturor grupărilor şi partidelor de orientare progresistă. Formînd coaliţia cu comuniştii, socialiştii şi independenţii, aripa stîngă a C.N.I. a reuşit să respingă în parlament moţiunea de neîncredere în guvern prezentată de dreapta, a clarificat membrilor C.N.I. încotro îndreptaseră partidul elementele conservatoare şi a demascat, în faţa tuturor organelor de lucru ale partidului, pe partizanii, în fond anti-congresişti, ai lui Nijalingappa. Susţinută de partidele de stînga, de marea masă a membrilor C.N.I. precum şi de păturile largi ale opiniei publice indiene, care demonstraseră pe tot parcursul confruntărilor din partid şi parlament pentru continuarea fermă a concretizării reformelor democratice, Indira Gandhi a putut trece la elaborarea unor propuneri vizînd eliminarea influenţei dreptei în conducerea Congresului Naţional Indian. Ca urmare a şedinţei Comitetului de lucru pe întreaga Indie al C.N.I., zece membri cunoscuţi pentru activitatea lor de deviere a cursului firesc de realizare a reformelor au fost scoşi din partid, o dată cu votarea, în unanimitate, a eliberării din funcţie a preşedintelui C.N.I., Nijalingappa. Alegerea, cu această ocazie, a noului preşedinte ad-interim al partidului, Subraniam, personalitate cu vederi progresiste, a cărui investitură oficială va avea loc la sfîrşitul lunii decembrie, este de natură să creeze o atmosferă nouă în cadrul Congresului. De altfel, imperativul unei eficiente cooperări atît la nivelul conducerii cît şi în planurile sale mai largi, între toţi membrii partidului Congresului, a devenit obiectivul de bază al activităţii primului ministru şi a aripii de stînga din cadrul Congresului. Numai în aceste condiţii se vor putea aplica în textura organismului social-economic indian suma de măsuri care să adîncească drumul spre progres al ţării. În acest sens, cu ocazia unui uriaş miting ţinut recent în statul Uttar Pradesh, Indira Gandhi a subliniat : „India a ajuns la o asemenea etapă de dezvoltare încît trebuie să hotărască pe ce cale se va orienta în viitor. Dacă intenţionează să înregistreze succese, ţara trebuie să urmeze o nouă cale".

Nu este nevoie să căutăm, în actualul context indian, vagi tendinţe care să confirme hotărîrea populaţiei de a urma un drum sau altul. Întreaga viaţă politică a Indiei, frămîntările din Congres, dar în special opţiunile declarate în atîtea mitinguri şi demonstraţii populare subliniază că victoria stîngii din C.N.I. şi din parlament a găsit un larg ecou în mase şi a menţinut, împotriva tuturor dificultăţilor, drumul pe care India şi l-a ales.

Radu BUDEANU

reportaj pe glob

SPRE MADRID

Sergiu Verona

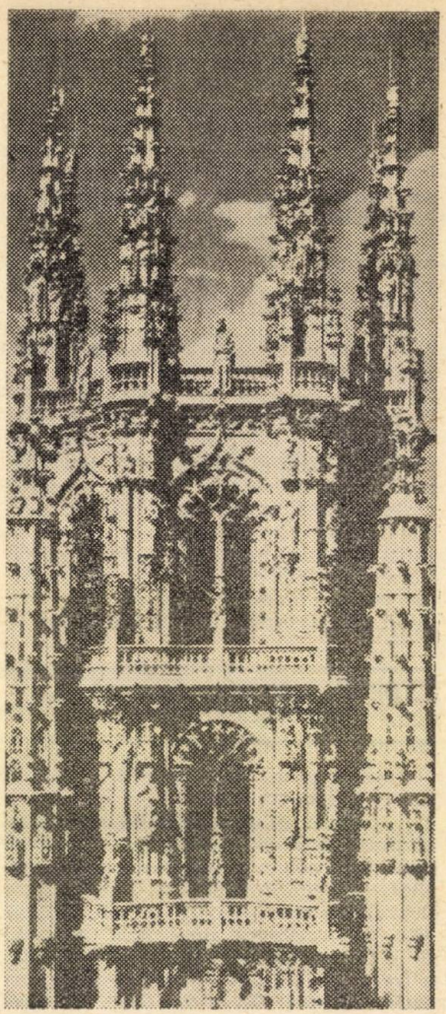

Săgeţile dantelate ale catedralei din Burgos

Fizionomie tipică de vechi cartier într-un orăşel spaniol oarecare

Pe ambele versante ale Alpilor, sfîrşitul lui august este calm. Lăsasem în urmă Stressa şi urcam coama munţilor. Şoseaua în aparenţă lină se căţăra, pe la pasul Simplon, pînă la aproape 2500 de metri. Frumuseţea peisajului nu te amăgeşte însă destul : treceam doar o înălţime şi nu un hotar între două moduri de viaţă. Şi în Italia şi în Elveţia Alpii nu fac decît să întrerupă, pentru puţin timp, continuitatea imaginii şi a obiceiurilor. Zeci de kilometri înainte sau după graniţă păstrezi aceleaşi impresii.

Aveam să-mi amintesc toate acestea la începutul lui octombrie, cînd treceam frontiera spaniolă, pe malul Atlanticului. Biaritz şi Bayonne rămăseseră în urmă, la fel ca şi peisajul francez. Ne angajam într-un ţinut cu totul deosebit. Şoseaua — poate mai îngrijită decît în Franţa — urma să străbată regiuni diferite întru totul — în peisaj, în oameni şi obiceiuri. Pirineii, mai scunzi decît Alpii, punctul de maximă înălţime între Burgos şi Madrid fiind sub 1500 de metri, despart două pămînturi. Ele trasează o graniţă foarte certă între două zone europene. Parcă, alături de Europa pe care o cunoaştem, a fost lipită de către o forţă a necunoscutului o bucată de pămînt care făcea cîndva parte din alt continent. Pirineii delimitează Spania de tot ce cunoşti înaintea ei, o păzesc, o păstrează

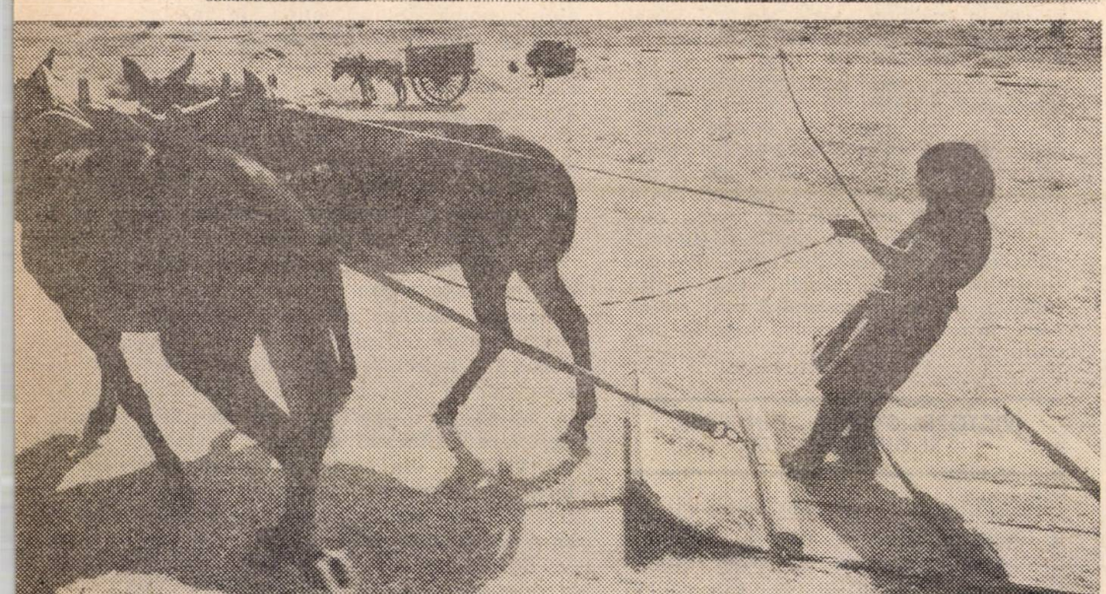

Satul spaniol a rămas pe loc...

în frumusețea și originalitatea peisajului ei.

Pătrundem în Spania după o lungă, foarte lungă așteptare a vizei. Pătrundem în țara despre care știam că vechile forme închistate nu mai pot rezista în fața largii mișcări de înnoire ce o cuprinde. Și eram, firește, curios să cunosc acest proces de deschidere, chiar înceată, a orizontului. Pătrundem într-o țară de certă atracție turistică, dar știind, în același timp, că vitrina turistică nu se identifică cu viața de zi cu zi a oamenilor muncii, a intelectualității militante, a tineretului spaniol. Or, ceea ce doream să văd era tocmai țara, oamenii. Spania cunoaște în mod evident un proces complex, deloc rectiliniu. Pe plan economic s-au înregistrat, de pildă, unele elemente interesante și este evident un efort constructiv. Dar problema este mult mai profundă și complexă. Bineînțeles, aceste prime note de drum nu-și pot propune să epuizeze bagajul de impresii. De aceea, ele se vor limita la înregistrarea culorii și contrastelor acestei țări, însemnările următoare, consacrate Madridului, propunîndu-și să fixeze realitatea politică, economică și socială spaniolă.

Șoseaua care unește San Sebastian de Burgos străpunge un ținut de-o frumusețe ciudată. Drumul de piatră se împlîntă în muntele golaș. Neobișnuit privirii, urcînd și coborînd, el este străjuit de bucăți de munți formînd cele mai stranii combinații. Printre stînci, vezi în depărtare șerpuind lanțul ceva mai înalt al Pirineilor. Muntele dublează și uneori definește existența acestei țări. Întregul ei relief este constituit dintr-un uriaș platou central — peste 200 000 km² cu o înălțime medie de 700 m cuprinzînd ambele Castilii, provinciile Leon și Estremadura. Aici, la San Sebastian, se înalță munți cu rezonanțe ciudate — Igueldo, Urgull, Ulia care coboară spre Concha, una din cele mai vestite plaje de pe coasta cantabrică.

Parcurgeam zilele acestea descrierea pe care Nicolae Iorga o făcea acestor locuri cu mai bine de patru decenii în urmă : „Ne cufundăm apoi iar în munte. Muntele deșert și sălbatic, de o uscăciune de Africă, de o dezordine de răsturnare a pămîntului. Cetăți întregi de dimensiuni uriașe sînt făcute din sfărîmăturile acestei lumi cutremurate de un vîrtej nebun. Întreg cîmpul, ca în centrul Istriei, e semănat cu pietricele care ar părea rămase dintr-o împușcare cu praștii de uriași ce s-au bătut amarnic"...

Muntele ne conduce în vechea Castilie. Iar vechea Castilie înseamnă totodată Burgos, bătrîna sa capitală, martora atîtor momente din zbuciumata istorie a Spaniei. Orașul răsare dintr-o dată. Pe acele locuri în care muntele se confundă cu platoul arid și închis, cenușiu și sobru, îți apar săgețile dantelate ale catedralei, una din frumusețile recunoscute ale artei gotice în Spania.

Nu o poți, din păcate, admira de la distanță în întregime ; ochiul nu se poate desfăta scrutînd ondulările pietrei din care a fost ridicată în urmă cu peste șapte secole. Înconjurată de case scunde, ascunsă privirii, pătrunzi mai întîi într-o mică piațetă, străjuită pe laturile sale de obișnuitele magazine de suveniruri în care poți cumpăra, la dimensiunea dorită — o statuetă în lemn, înfățișîndu-l pe Don Quijote cufundat în reveriile sale, sau, dacă banii îți permit, chiar în compania lui Sancho Panza. Catedrala nu este doar o expresie a goticului : ea înlănțuie armonios straturi ale diverselor epoci, fără nici o impresie discordantă, ci poate ca o manifestare a unor etape succesive ale aceluiași fenomen.

Pătrunzînd în catedrală, întunericul te împiedică să trăiești șocul sentimentului de măreție, destul de obișnuit cînd vizitezi monumente similare. Un ghid spaniol, nedespărțit de aproape jumătate de secol de aceste locuri, caută în mod insistent să ne explice adevăratele valori ale acestui monument arhitectonic. Unele tablouri sînt atribuite lui Memling, Sebastian du Piombo, Gerard David, Leonardo da Vinci. Numeroase altele aparțin școlii hispano-flamande. Dar ești mult mai impresionat de bogăția tapiseriilor. De altfel, în toată Spania asiști la o adevărată competiție de artă și măiestrie între tablouri și tapiserii.

Prima colecție, cea mai bogată, cuprinde șase tapiserii de manieră gotică, datînd de la începutul sec. al XVI-lea, cu subiecte religioase, de regulă lupta eternă între virtute și păcat. Cea de-a doua se compune din 11 tapiserii din sec. al XVII-lea, fabricate la Bruxelles, toate înfățișînd scene biblice...

Ni se explică, într-un șuvoi neîntrerupt de vorbe și gesturi. Ne sînt arătate sculpturile, unele din ele datînd din sec. al XIII-lea. Și — „marea surpriză" — mormîntul Cidului.

O raită prin Burgos, după ce vizitezi catedrala, nu-ți provoacă noi emoții. Te amuză în schimb forfota străzii, fenomen obișnuit orașelor spaniole : oamenii zgomotoși, plăcuți.

Într-un fel, San Sebastian și Burgos sînt două extreme. San Sebastian este vitrina Asemănător Nisei, cu hoteluri bogate și restaurante luxoase, el reprezintă o atracție doar pentru mari potentați. Viața la San Sebastian nu se deosebește cu nimic de Cannes sau Monte Carlo, de reședințele opulente din Baleare. De aceea, la San Sebastian nu întîlnești spaniolul, nu faci cunoștință cu el. Întîi, privești vîrtejul limuzinelor de lux cu matricole străine, du-te-vino-ul din fața marilor hoteluri și activitatea intensă a ghișeelor de la bănci. Chiar și spaniolul pe care-l întîlnești într-un mic bufet sau în fața unei vitrine apare altfel decît în inima țării. Este mai degrabă un șurub din marele angrenaj al aparatului turistic, conceput pentru serviciile milioanelor de străini care chiar dacă nu se opresc, cel puțin trec prin San Sebastian.

Burgos, în schimb, este tipul orașului spaniol de provincie, cu importante vestigii istorice dar cu viața încremenită, împietrită parcă. Cobori de la catedrală pe străzi mici, cu magazine îndesate unul într-altul. Aci nu întîlnești luxul vitrinelor și vînzătorii stau la taifas de la un trotuar la altul. Clientelă este puțină. Oamenii sînt îmbrăcați modest, mult mai modest decît în Franța. Burgosul întruchipează grija, preocuparea permanentă a spaniolului de rînd. Casele sînt vechi, cenușii. În general, cenușiul se impune în acest oraș — de la zidurile catedralei pînă la cele ale caselor.

Compar San Sebastian cu Burgos pentru simplul fapt că orașul castilian este mult mai specific realității spaniole, atît de plină de contraste, nu numai în peisajul natural sau al așezărilor urbane și rurale, ci și în concepția și reacția la problemele vieții de azi și de mîine.

„După Burgos, urmează Madridul", spune o veche zicătoare spaniolă. În principiu, geograficește vorbind, într-adevăr după Burgos urmează Madridul. Dar altfel, chiar cu un automobil puternic, ai de parcurs o bună bucată de drum, într-o zonă de munte. Am plecat spre sfîrșitul după-amiezii din Burgos. Din nou peisaj uscat și sălbatic. Șoseaua își face loc nestingherită printre stînci sau ruine de castele. Cît de mult binecuvîntam în acele ore circulația disciplinată a Spaniei, ordinea exemplară și respectul pe care și-l datorează reciproc șoferii. Noaptea se lasă încet, fără a fi cenușie, ci mai curînd ruginie. Trecem pe lîngă zeci de „poid-lourd"-uri, camioane-mamut, luminate din față cu o mulțime de beculețe și apărîndu-ți în întunericul nopții ca niște monștri antediluvieni. Rulăm în spatele unei cisterne imense : necunoscînd șoseaua, este destul de dificil să-ți propui o depășire. Spre surprinderea noastră, începe să clipească un bec verde, plasat în spatele cisternei, alături de obișnuitele semnalizatoare. Este indiciul — pe care ți-l oferă doar camioanele cu insemnele spaniole — că drumul în față este liber și poți depăși cu sufletul liniștit.

Vastul deșert în care șoseaua își continuă ondulările este întrerupt doar la mari distanțe și pentru scurt timp de ceea ce am putea numi un sătuleț. De fapt, acesta îți apare ca o singură și lungă clădire, casele fiind construite, perete în perete, unele după altele, înghesuite, parcă pentru a se păzi de vînt și praf, de frig și restriște, de a se feri de un dușman invizibil. Cu acoperișurile lor roșii țuguiate, ele par un desen geometric al unui copil de școală primară.

Aveam nu numai să văd priveliști asemănătoare, dar să-mi aduc aminte deseori de înfățișarea satului spaniol, uitat parcă în mijlocul pămîntului stîncos. S-a schimbat oare ceva în satul Spaniei contemporane? Involuntar, acel mic sat castilian mi-a fost reanimat în memorie de „pictura neagră" a lui Goya, de acel strigăt de protest al marelui pictor împotriva mizeriei și opririi vieții în loc. Pentru că, dacă, într-adevăr, marile orașe ale Spaniei cunosc un efort edilitar, satul a rămas pe loc. Modul de viață, sărăcia și nevoie se citesc pe ulițele satului bătut de vînturi aspre și uscate. Asupra acestui fenomen își pun amprenta conservatorismul formei de proprietate, menținerea marilor latifundii care agravează contradicția dintre oraș și sat, încingînd ca într-un corset de fier viața rurală. Dacă la Madrid se încearcă a se da un alt lustru regimului, la sate urmele au rămas adînc încrustate. Efortul de adaptare pe care-l face regimul franchist nu a atins nici satul (și cum vom vedea, nici alte întinse arii sociale). Acesta a rămas în înfățișarea sa străveche, poate de decenii, sau poate chiar de secole. Pe alocuri, șoseaua este mai înaltă, iar maldărul de căsuțe înghesuite, umăr la umăr, sînt aruncate în văgăuna pe care o zărești, cu aspectele sale miniaturale și colorate în același ruginiu.

Șoseaua urcă la nesfîrșit. Pare că nu se mai termină. Și se poate, oare, munte, noapte întunecată, fără măcar un pic de ceață ? În romanele polițiste cele mai bune, aceste trei noțiuni se asociază între ele. Și, totuși, fără a trăi nici o dramă de „Série Noire", în apropiere de vîrf se lasă ceața, o ceață densă. Trebuie să ne oprim și tragem la un „hostal" — o îmbinare între un motel de autostradă italiană și un mic „auberge" de liniștită sosea franceză. Ne aflăm la Somosierra. Este pasul prin care se coboară spre răsărit, spre platoul madrilen.

Spre dimineață, ceața se ridică. Urmează ultima porțiune, Somosierra-Madrid. Parcurgem șoseaua pe o vreme puțin înnegurată, dar care se însenina pe măsură ce ne apropiam de capitală. La aproximativ 15 km, o autostradă îți conduce ultimul efort.

Recitind acum frumoasa carte a lui Feuchtwanger despre Goya, îl înțeleg mai bine pe marele scriitor german :

Departe, în fund, se înalță
Orașul iubit, o amestecătură
De case albe, cu castelul,
Cu turnuri, cupole de biserici...
În față poporul, fluviul,
Orașul Madrid alb, larg,
Se contopeau în fund laolaltă; atmosferă
Și oraș și oameni se amestecau...

Președintele Tombalbaye

CIAD: contextul și sensul unui moment electoral

Alegerile desfășurate în Republica Ciad, la 14 decembrie, pentru desemnarea viitorilor deputați ai Adunării Naționale, au fost ceva mai mult decît o simplă consultare de rutină. Compoziția noului parlament și luările de poziție oficiale, ce au însoțit campania electorală, dezvăluie apariția unor elemente noi, poate nu îndeajuns de ferm schițate, unele, sau în curs de precizare, altele, dar suficient de semnificative pentru evoluția atît de sinuoasă pe care a urmat-o în ultimii ani viața politică internă a țării.

La Fort-Lamy, episodul electoral a fost definit ca momentul unui „nou început", guvernul străduindu-se să pună accentul pe „stilul nou", care va ghida autoritatea centrală în acțiunile sale. Este vorba, potrivit afirmației președintelui François Tombalbaye, ca Adunarea Națională să devină „un instrument eficace în construcția națională, chemat să traducă în viață programul de transformări social-economice elaborat de Partidul Progresului", membrii noului parlament — cu un nivel de instrucție mai ridicat — constituind „o garanție a dinamismului său". Ilustrativ pentru acest voit „proces de reînnoire" este faptul că, din cei 75 de deputați ai legislaturii anterioare (mandatul ei expirase la 31 decembrie 1968), numai opt au figurat pe listele noilor candidați, al căror număr a crescut la 105.

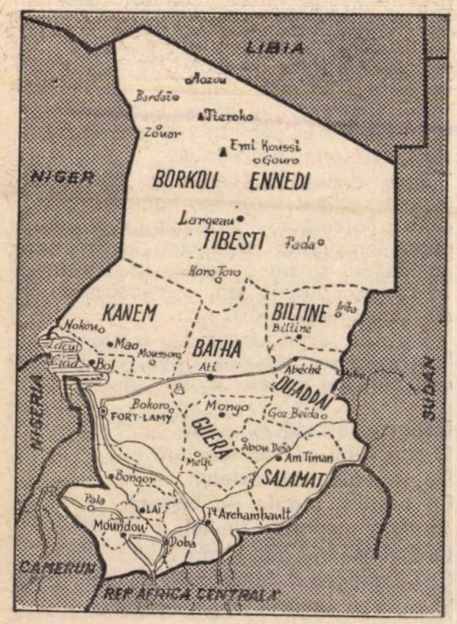

DIMENSIUNEA TULBURĂRILOR

Semnificația reală a evenimentului de la 14 decembrie apare mai pregnant în evidență prin raportarea lui la situația de permanentă instabilitate ce caracterizează de ani de zile viața politică internă a țării.

Situată în inima continetului african, Republica Ciad, independentă din 11 octombrie 1960, a fost multă vreme una din țările cele mai puțin cunoscute ale Africii. Deteriorarea rapidă a situației generale a țării, ca urmare a agravării unor dificultăți de ordin politic și economic — în Ciad au loc periodic de patru ani încoace ciocniri între armată și grupuri de răsculați — a atras asupra acesteia interesul tot mai larg al observatorilor.

Totul a început în luna iunie 1965, cu incidentul de la Mangalme (provincia Guera), cînd populația acestei localități s-a revoltat, refuzînd să plătească impozitele, mărite substanțial în acel an. Reprezentanții administrației centrale, trimiși la fața locului pentru a restabili calmul sînt asasinați. Guvernul de la Fort-Lamy reprimă cu violență pe răsculați. Un anumit număr de insurgenți se refugiază însă cu armele în mînă în pădurea tropicală. Acțiunile lor se vor extinde relativ rapid ; atacurile împotriva posturilor administrative și a garnizoanelor izolate ale armatei, însoțite de uciderea reprezentanților locali ai puterii, devin tot mai numeroase. În decurs de numai cîteva luni, vaste regiuni ale provinciilor Ouaddai și Salamat (în est) sînt decretate „zone de insecuritate". Aproape concomitent, la 1 000 km depărtare, în nordul deșertic al provinciilor Borkou — Ennedi — Tibesti (regiune denumi-

Ignorarea ori subaprecierea unor regiuni au ridicat dintotdeauna probleme complicate administrației

tă în mod curent în Ciad prin inițialele B.E.T.) izbucnește o altă revoltă, care ia aici un mai pronunțat caracter tribal.

În cursul anului 1967 armata reușește să restabilească un calm relativ, guvernul manifestînd chiar un oarecare optimism cu privire la menținerea ordinii. Evoluția evenimentelor nu va justifica însă acest optimism : în 1968, răsculații, abandonînd bastioanele lor tradiționale, vor face incursiuni tot mai îndrăznețe pentru a se fixa apoi în zonele Batha și Guera (regiune muntoasă din centru). Acțiunile lor nu par a fi coordonate pe întreg teritoriul țării. Insurgenții din nord-est sînt grupați în sînul organizației „Frontul de eliberare națională" (FROLINAT) condusă în prezent de dr. Abba Siddick (unul din fondatorii Partidului Progresist, actualul partid de guvernămînt din Ciad). Ei sînt mai bine înarmați decît cei din regiunile de centru, care se limitează, pentru moment, doar la atacuri izolate. În total, autoritățile centrale evaluează numărul insurgenților la cifra de trei mii, dintre care două treimi se află în B.E.T.

DIVERGENȚE ÎNTRE NORD ȘI SUD, DAR NU NUMAI ATÎT...

La baza apariției și permanentizării acestei situații de instabilitate există mai mulți factori. Imensitatea teritoriului (Ciadul are o suprafață de trei ori mai mare decît a Franței), cu un relief extrem de eterogen, cu întinse ținuturi aproape izolate unul de altul datorită lipsei unei minime rețele rutiere, a făcut practic imposibilă valorificarea lui în mod eficace: nordul — deșertic, cu dune de nisip fixate arareori de o vegetație rară și plăpîndă, cu vîrfuri golașe de origine vulcanică ; sudul — mai umed, deci mai rodnic, favorabil culturilor de bumbac, orez și arahide, motiv pentru care a și fost denumit „Ciadul util".

Împărțit în două de frontiera invizibilă care separă nordul islamizat de sudul animist, fetișist sau creștinizat (populația este constituită din 50 la sută musulmani, 45 la sută animiști, și 5 la sută creștini), Ciadul prezintă în plus imaginea unui bogat mozaic de etnii, cu un nivel de cultură, civilizație, practici sociale și economice deosebit de diverse. În nord, în deșerturile din Borkou, Ennedi, Tibesti trăiesc triburile nomade Toubou, circa 6 000, în majoritate crescători de animale. Sudul — văile fertile din Chari și Logone — este locuit de grupul etnic Sara ai cărui reprezentanți predomină în administrație (președintele Tombalbaye este el însuși un Sara) și în armată. Impresia locuitorilor din nord că ei continuă să rămînă în ochii reprezentanților din sud cetățeni ai unei zone de importanță secundară este cu atît mai larg împărtășită cu cît regiunea lor este cea mai puțin dezvoltată din întreaga țară. Sînt de înțeles, în aceste condiții, dificultățile pe care conducătorii țării le-au întîmpinat și continuă să le întîmpine pentru menținerea unui anume echilibru între nord și sud.

Acestor aspecte li se adaugă unele probleme de ordin economic. Ciadul — țară cu resurse naturale de mică importanță, care nu dispunea în momentul dobîndirii independenței de nici o infrastructură economică — nu a reușit pînă în prezent, în ciuda unor eforturi vizibile, să traducă în viață programul de transformări social-economice elaborat de Partidul Progresului. La o balanță comercială externă deficitară de ani de zile se adaugă menținerea unei producții scăzute la culturile de bumbac, care ocupă a cincea parte din suprafața cultivată a țării. În aprilie 1968, cînd s-a constatat că operațiunile de menținere a ordinii interne costă mai mult decît s-a prevăzut, guvernul a fost nevoit să revizuiască cifrele planului cincinal de dezvoltare, lansat în 1966 : suma globală a bugetului a fost redusă de la 47 miliarde la 26,2 miliarde franci C.F.A. Bugetul militar pe anul 1969 reprezintă 13,5 la sută din ansamblul creditelor de funcționare, cu mult înaintea educației naționale (11 la sută), și a sănătății publice (7 la sută).

DISCURSUL DE INVESTITURĂ : PRILEJ DE REEXAMINĂRI CRITICE

În vara acestui an, prin sufragiu universal direct, François Tombalbaye a fost reales, pentru o nouă perioadă de șapte ani, ca președinte al țării, funcție pe care o deține din 1962. La ceremonia prilejuită de investitura sa, președintele a pronunțat un discurs considerat de observatori ca fiind un program politic de durată și o reexaminare critică a metodelor folosite de administrație. „Tinerii administratori care i-au înlocuit pe colonizatori — a spus el — n-au știut întotdeauna să se apropie de cei administrați", ceea ce a dus la „pierderea încrederii populației în guvernul pe care aceștia îl reprezentau". „A doua investitură va trebui să țină cont de greșelile trecutului", a subliniat președintele, lansînd un apel către insurgenți „de a reveni în marea familie a popoarelor din Ciad" și de a se alătura eforturilor depuse de guvern pentru emanciparea economică și socială a țării.

Răspunzînd unor critici față de faptul că în primăvară, invocînd „acordul de apărare" cu Franța, a cerut asistență militară franceză, șeful statului a explicat demersul său prin aceea că guvernul se găsea în imposibilitatea de a continua dubla acțiune de reinstaurare a ordinii — militară și administrativă. (Comunicatele difuzate la Fort-Lamy și reluate de agențiile de presă vorbesc despre prezența în Ciad a o mie de soldați francezi care, alături de unitățile militare ale guvernului local, încearcă, deocamdată fără rezultatele scontate, să pună capăt răscoalei). Potrivit celor declarate de președinte, autoritățile centrale, secondate de consilieri francezi, sînt în curs de a elabora o cuprinzătoare reformă administrativă.

Deși nu se poate spune că în lunile din urmă situația din țară ar fi suferit modificări profunde, comentatorii menționează, totuși, apariția unor indicii favorabile. Cel mai semnificativ este modul în care s-au desfășurat atît alegerile prezidențiale (iunie) cît și cele, de dată recentă, pentru desemnarea noii Adunări Naționale : ele nu au fost însoțite de ciocniri, iar populația a venit la urne în număr relativ mare. Ar fi evident prematur, în actualele împrejurări, să se emită pronosticuri optimiste. Dar, după cum arăta săptămînalul „Afrique Nouvelle", „nu este greșită constatarea unei oarecari îmbunătățiri a situației și a apariției semnelor unei orientări politice noi, care pot să aibă efecte binefăcătoare pe viitor".

Rodica GEORGESCU

reflector

CLANDESTINA „CANNABIS SATIVA"

Și în Guatemala, poliția a fost nevoită să inițieze o ofensivă pe scară largă împotriva traficului de marijuana, al cărei consum a crescut considerabil în ultima vreme. Plantată în mici parcele sau pe cîmp, „Cannabis sativa" e destinată unui comerț clandestin, a cărui cifră anuală ajunge, în Guatemala, la 400 milioane dolari. Spre stupefacția autorităților, ultimele „plantații" descoperite erau situate între florile ornamentale ale modernului edificiu „Bank of America", în grădina unei biserici și chiar în grădina sediului... Poliției.

Un intens trafic cu marijuana se desfășoară și în alte țări ale Americii Centrale — Salvador, Honduras și Costa Rica — unde operează o rețea bine organizată a distribuitorilor de droguri.

PLOUA CU... VITAMINE

Profesorul Bruce Parker, de la Universitatea din Washington, afirmă, pe baza unor cercetări îndelungate, că apa de ploaie ar conține importante cantități de vitamină B-12 (care ajută la formarea celulelor sîngelui și vindecă anemia). În susținerea afirmației sale, savantul menționează un fapt binecunoscut, confirmat de botaniști : creșterea rapidă a plantelor, după ploaie.

CEL MAI MARE ACOPERIȘ DIN LUME

Instalațiile sportive care vor adăposti Olimpiada din 1972 vor avea un singur și uriaș acoperiș din material plastic. Acoperișul care, după toate estimațiile, va fi cel mai mare din lume, se va întinde ca un cort imens deasupra stadionului, bazinului de înot, a velodromului și a altor terenuri destinate întrecerilor olimpice. Uriașul acoperiș va fi susținut de un schelet de oțel și va avea o suprafață de 85 000 metri pătrați.

AMERICA DESCOPERITĂ ÎN SECOLUL AL VI-LEA ?

În vara aceasta, un navigator solitar — Bill Verity — a plecat din Irlanda, la bordul unei ambarcațiuni cu pînze lungă de numai 6 metri, cu intenția de a traversa Atlanticul. Dorea să dovedească faptul că, înaintea lui Cristofor Columb, călugări irlandezi, folosind ambarcațiuni rudimentare, au descoperit continentul american. Inițial, Verity a fost socotit nebun. Fapt este, însă, că îndrăznețul navigator a realizat cu bine traversarea, ajungînd, în noiembrie, în insulele Bahamas. Barca lui va fi expusă la Muzeul marinei din Dublin, alături de bărcile vechi, care i-au servit de model lui Verity, și care provin din secolul al VI-lea.

- Convorbiri cu fraţii Kennedy
- „Căderea" oraşului Birmingham
- Marşul asupra Washingtonului
- „Corrie, preşedintele a fost împuşcat..."

Coretta Scott King

Două tragedii: după Dallas, Memphis

Eram foarte îngrijorată de securitatea lui Martin şi mă întrebam ce se întîmplă cu el. Am aşteptat mult timp ca Wyatt să mă cheme din nou la telefon. În sfîrşit, mi-a telefonat şi mi-a spus :

— N-are nici un rost, Coretta. Nu pot să dau de Martin. Nu-i altceva de făcut decît să telefonezi preşedintelui.

Am chemat de cîteva ori la telefon Casa Albă pentru a încerca să obţin un număr din West Palm Beach, unde se spunea că se află preşedintele Kennedy, dar de fiecare dată operatoarea de la centrală îmi spunea : „Nu am nici un număr al preşedintelui sau al membrilor familiei sale la West Palm Beach".

În cele din urmă, i-am cerut operatoarei să încerce să-mi dea legătura cu vicepreşedintele Johnson, dar nici el nu era în oraş. Disperată, i-am spus :

— Trebuie să existe cineva care mă poate ajuta să ajung la preşedinte.

Deoarece era o femeie cumsecade, mi-a sugerat :

— Ce-ar fi să-l chemaţi pe Pierre Salinger ?

L-am găsit imediat pe Pierre Salinger, care mi-a spus că va face tot posibilul pentru a lua legătura cu preşedintele şi a-l determina să-mi telefoneze.

În cursul convorbirii noastre, a sunat celălalt telefon din casă. Cînd am ridicat receptorul, am auzit o voce cunoscută:

— Doamnă King, aici e ministrul justiţiei, Robert Kennedy. Răspund apelului telefonic adresat de dv. fratelui meu. Preşedintele nu a putut să vorbească cu dv. deoarece se află la tatăl nostru, care e foarte bolnav. M-a rugat să vă chem la telefon pentru a afla ce putem face pentru dv.

Am început să vorbesc precipitat :

— Am telefonat preşedintelui deoarece sînt îngrijorată pentru soţul meu. După cum, probabil, ştiţi, se află de vineri în închisoarea din Birmingham. În momentul de faţă, nu poate să-l vadă nimeni. De obicei, i se permite să-mi telefoneze, dar acum nu am putut lua legătura cu el. Îmi dau seama că el şi reverendul Ralph Abernathy sînt ţinuţi la secret şi sînt îngrijorată. Mă întreb dacă preşedintele ar putea să cerceteze situaţia şi să afle dacă este în siguranţă.

Am încercat să-l fac să înţeleagă că sînt preocupată de siguranţa lui Martin, dar nu cer să fie pus în libertate.

— Îmi pare rău că nu aţi reuşit să vorbiţi cu soţul dv., mi-a răspuns ministrul justiţiei, dar să ştiţi, doamnă King, că avem dificultăţi cu oficialităţile locale. E foarte greu să ai de-a face cu Bull Connor. Poate că după instalarea noului Consiliu municipal vom putea să facem ceva la Birmingham. Vă promit, însă, că voi cerceta situaţia şi vă voi ţine la curent.

Ministrul justiţiei părea profund preocupat şi, după ce am închis receptorul, m-am simţit mai liniştită, deoarece se părea că există o posibilitate de a acţiona.

Abia a doua zi după-amiază am aflat veşti noi. Pe la ora 5, a sunat telefonul şi, cînd am ridicat receptorul, l-am auzit pe micul Dexter sporovăind la derivaţie. Operatoarea mi-a spus :

— Vă rog să luaţi copilul dv. de la telefon.

Am pus pe cineva să-l ia de la aparat şi am aşteptat pînă cînd am auzit o voce spunînd :

— Bună ziua, doamnă King. Regret că n-am putut vorbi cu dv. ieri. Am aflat că fratele meu v-a chemat la telefon. Doream doar să ştiţi că eram alături de tatăl meu, care e bolnav, şi că nu puteam să-l părăsesc.

Mi-am dat seama că era preşedintele Kennedy. Din cauza încurcăturii provocate de Dexter, nu auzisem pe operatoare anunţîndu-l. Mi-am exprimat regretul pentru boala tatălui său; preşedintele m-a întrebat ce mai fac şi mi-a spus că ştia că născusem de curînd.

— Mă simt foarte bine, i-am răspuns, dar sînt groaznic de îngrijorată pentru soţul meu.

— Ştiu că vă va interesa să aflaţi că noaptea trecută am trimis F.B.I.-ul la Birmingham. Ne-am interesat chiar acum la Birmingham. Soţul dv. e bine. Bineînţeles, că Birminghamul este un oraş foarte dificil.

Mi-a vorbit despre situaţia de acolo şi despre oficialităţile locale, apoi mi-a spus :

— Am vorbit adineaori la Birmingham şi soţul dv. vă va chema la telefon imediat. Dacă în zilele următoare veţi fi din nou îngrijorată în legătură cu soţul dv., vă rog să mă chemaţi la telefon. Puteţi vorbi cu mine, cu fratele meu sau cu dl Salinger. Acum ştiţi cum să daţi de mine.

Abia găseam cuvinte să-i mulţumesc. Peste 15 minute, m-a chemat Martin.

— Eşti bine, dragul meu ? l-am întrebat.

Martin mi-a răspuns afirmativ, dar părea foarte obosit. Avea un glas lipsit de vlagă.

Am mai discutat puţin şi apoi i-am spus lui Martin de convorbirea mea telefonică cu preşedintele. Avea un fel de notă

1960. Cu Coretta, Joki şi Marty

1963. Martin Luther King (primul din stînga) şi alţi lideri ai populaţiei de culoare, la Casa Albă, împreună cu preşedintele Kennedy

Vezi „Lumea" nr. 52

voioasă în voce cînd mi-a răspuns :

— Așa se explică de ce toată lumea a devenit atît de politicoasă. E bine de știut acest lucru.

Am aflat, ulterior, că Martin fusese scos pe neașteptate din celula lui pentru a i se permite să facă mișcare și un duș. I se dăduse, de asemenea, o saltea și o pernă.

Cred că intervenția președintelui Kennedy a dat un avînt real mișcării negrilor din Birmingham. Faptul că manifesta interes și dorea să facă dreptate i-a încurajat pe oamenii noștri. Cît despre mine, deși mi-am dat seama că existau implicații politice, am considerat că președintele Kennedy era sincer preocupat de soarta noastră. Era un om extrem de cald.

Constatînd că se află în centrul atenției întregii țări, Bull Connor a ajuns la exasperare. Duminică după-amiază, reverendul Charles Billups, un alt membru al mișcării, a condus un grup de persoane de la biserica baptistă New Pilgrim pînă la baricada poliției. Bull Connor a venit personal și i-a ordonat reverendului Billups să se întoarcă înapoi. Billups a refuzat și manifestanții au început să strige :

— Stropește-ne cu tulumbele ! Dă drumul cîinilor ! Nu vom da înapoi !

Înfuriat, Bull Connor a urlat:

— Dați drumul la tulumbe, fir-ar să fie !

S-a petrecut, însă, un lucru neașteptat. În timp ce negrii pășeau înainte, oamenii lui Connor, cu tulumbele de incendiu în mîini, au dat ei înapoi. Presiunea morală a trecătorilor aflați la fața locului și forța spirituală a micului grup de negri le zdrobiseră disciplina și îi dezarmaseră. Billups și-a condus oamenii printre ei, cu cîini legați cu tot.

La 4 mai, președintele Kennedy l-a trimis la Birmingham pe ministrul adjunct al justiției, Burke Marshall. Peste șase zile, s-a anunțat că s-a ajuns la o înțelegere. Era aproape cuvînt cu cuvînt o acceptare a cererilor inițiale prezentate de mișcarea negrilor.

În noaptea aceea, Martin s-a întors acasă. Victoria avea implicații largi. Plecînd la Birmingham, strategia pe termen lung a lui Martin fusese de a atrage atenția întregii țări asupra gravelor nedreptăți îndurate de negri și de a obține adoptarea unei legislații federale. El alesese în mod deliberat un oraș cu situație foarte grea, deoarece în acest cadru răul segregației era mai clar evidențiat și lumea putea să-l vadă așa cum este.

■

Soțul meu scrisese că Birmingham era colosul segregației, că o victorie în acel oraș ar avea influență în tot sudul, subminînd întreg edificiul discriminării. Și așa s-a și întîmplat. Peste cîteva luni, aproape o mie de orașe au fost cuprinse de vîltoarea schimbării. „Căderea" orașului Birmingham a constituit o cotitură aproape prea semnificativă pentru a fi sesizată pe deplin în momentul în care s-a petrecut.

Din punct de vedere politic, ca rezultat al luptelor din oraș, președintele Kennedy a reafirmat poziția Administrației sale și a hotărît să propună în 1963 un proiect de lege cu privire la drepturile civile. Proiectul a fost adoptat în cele din urmă de Congres, în 1964.

La o reuniune ținută la Casa Albă cu privire la proiectul de lege, președintele Kennedy i-a spus zîmbind lui Martin : „Bull Connor a făcut pentru drepturile civile la fel de mult ca Abraham Lincoln".

Îmi amintesc că, după succesul de la Birmingham, i-am spus lui Martin : „Evenimentele de la Birmingham au provocat atîta indignare în întreaga țară, încît ar trebui să propui un marș asupra Washingtonului care să scoată în continuare în evidență necesitatea unei legislații pentru integrarea deplină a negrului în societatea americană. Cred că la chemarea ta, vor veni în capitala țării 100 000 de oameni".

A fost organizată o conferință cu conducătorii altor organizații pentru drepturile civile. S-a stabilit data de 28 august 1963. La 27 august, Martin și cu mine am plecat de la Atlanta la Birmingham, împreună cu membri ai conducerii mișcării din Birmingham. În camera noastră de la hotel, Martin și-a recitit cuvîntarea, încercînd s-o condenseze la cele opt minute care-i fuseseră acordate. Am adormit cam pe la trei, dar Martin a lucrat la cuvîntare toată noaptea, fără să închidă ochii o clipă.

Zgomotul mașinilor de scris și al glasurilor din camera alăturată m-a trezit devreme. L-am găsit pe soțul meu urmărind de la fereastra camerei mulțimea de jos. Cînd s-a apropiat momentul începerii marșului, am început să fim îngrijorați, întrebîndu-ne cîți oameni vor veni. Știrile de la televiziune erau descurajatoare. „S-au adunat foarte puțini oameni, spunea crainicul. Vreo 25 000". Era foarte departe de cei 100 000 la care speraserăm noi.

Cînd am ieșit însă în stradă, mi-am recăpătat curajul. Reporterii subestimaseră mulțimea — pînă la ora 10 se adunaseră 90 000 de oameni, iar cînd am ajuns noi acolo, imensa pajiște verde era însuflețită de 250 000 de persoane. Am privit marea adunare de la tribuna lui „Lincoln Memorial". Nu mai văzusem niciodată o asemenea mulțime. În plus, milioane de oameni, inclusiv președintele Kennedy, urmăreau mitingul la televiziune.

A. Philip Randolph, care l-a prezentat pe Martin, l-a numit conducătorul moral al națiunii. Apoi, un sfert de milion de oameni au aplaudat frenetic și au scandat : „MARTIN... LUTHER... KING !"

Martin era extrem de emoționat. A început cu discursul scris, pe care l-a rostit cu multă elocință. Cînd a ajuns la partea în care cerea libertate **acum,** și slujbe **acum,** mulțimea a prins ritmul și a început să scandeze : „Acum !" Răspunsul ei l-a emoționat pe Martin. A renunțat la cuvîntarea scrisă și le-a spus cuvinte care nu vor fi uitate niciodată : „Am un vis. Este un vis cu rădăcini adînci în visul american. Visez că, într-o zi, această națiune se va ridica și va da întregul său sens crezului ei : «Considerăm de la sine înțeles adevărul că toți oamenii s-au născut egali».

Visez că, într-o zi, pe dealurile arămii ale Georgiei, fiii foștilor sclavi și fiii foștilor proprietari de sclavi vor putea să stea împreună la masa frăției. Visez că, într-o zi, pînă și statul Mississippi, plin de nedreptăți, plin de asuprire, se va transforma într-o oază a libertății și a dreptății.

Visez că, într-o zi, cei patru copilași ai mei vor trăi într-o națiune în care nu vor fi judecați după culoarea pielii lor, ci după calitatea caracterului lor".

După numai trei luni, la 22 noiembrie, s-a petrecut o tragedie pe care am trăit-o împreună cu toți oamenii. Martin era acasă, la etaj, și televizorul era deschis. Eu mă aflam jos și vorbeam la telefon.

— Corrie, a strigat Martin, am auzit chiar acum că președintele Kennedy a fost împușcat, poate chiar ucis.

Am fugit în grabă la etaj pentru a fi alături de Martin și ne-am rugat ca John Kennedy să nu moară. Ne-am gîndit la marea tragedie națională și la efectul pe care moartea sa ar putea să-l aibă asupra mișcării negrilor. Consideram că președintele Kennedy fusese un prieten al cauzei noastre și că, atîta timp cît era el președinte, am fi putut păși înainte.

Apoi s-a anunțat că președintele a încetat din viață. În tot acest timp, Martin fusese foarte tăcut. În cele din urmă, a spus :

— Așa mi se va întîmpla și mie. Ți-o spun într-una, trăim într-o societate bolnavă.

■

Moartea nu-l înspăimînta; vorbea pur și simplu despre ea ca despre orice altă experiență. Pe măsură ce lupta pentru drepturile civile continua, își dădea seama clar de pericol. Cunoscînd istoria, înțelegea că majoritatea oamenilor care adoptaseră o poziție morală energică fuseseră nevoiți să plătească pentru convingerile lor. Folosea chiar metaforic cuvîntul „răstignit", spunînd uneori în cuvîntările sale : „S-ar putea să fiu răstignit pentru ideile mele și, dacă acest lucru se va întîmpla, puteți spune : «A murit pentru ca oamenii să fie liberi»".

Cînd i se spunea să fie atent, răspundea: „Știți, nu pot să mă preocup de siguranța mea; nu pot să trăiesc cu frică. Trebuie să muncesc. Dacă există o teamă pe care am biruit-o, aceasta este teama de moarte". Spunea : „Dacă un om nu a găsit ceva pentru care merită să-și dea viața nu are de ce să trăiască".

La începutul anului 1968, la Memphis (statul Tennessee), Sindicatul muncitorilor de la salubritate (majoritatea membrilor erau negri) a declarat grevă. La 23 februarie, o demonstrație pașnică, organizată de sindicat, fusese înăbușită cu brutalitate de poliție, care a folosit bastoane de cauciuc și automobile blindate. Această acțiune i-a indignat nu numai pe negrii din Memphis, ci și pe mulți albi. Mica grevă a unui sindicat local obscur devenise o parte importantă a mișcării pentru drepturi civile. Solicitat, Martin a acceptat să-și dea sprijinul. Deși era de părere că, în acel moment, nu trebuia să-și irosească eforturile, nu putea să respingă cererea negrilor din Memphis. Considera că era important să susțină în mod public această cauză justă.

Răspunderile pe care le avea îl oboseau tot mai mult. La propunerea medicului său, Martin a hotărît să plece să se odihnească vreo cîteva zile. La 12 martie, exact înainte de plecare, m-a chemat la telefon de la biroul său și m-a întrebat :

— Ai primit florile ?

— I-am răspuns că nu primisem nimic.

Martin mi-a explicat că, aflîndu-se în centrul orașului pentru a-și cumpăra haine, a ales și cîteva flori pentru mine de la florăria alăturată. I se promisese că buchetul va fi livrat imediat. Am fost mișcată de acest gest. Cînd Martin s-a întors acasă pentru a-și lua valiza și a pleca la aeroport, florile sosiseră. Erau garoafe roșii, frumoase, dar cînd le-am atins, mi-am dat seama că erau artificiale. În toți anii în care fuseserăm împreună, Martin nu-mi trimisese niciodată flori artificiale. L-am sărutat și i-am mulțumit. I-am spus :

— Sînt frumoase, dar sînt artificiale.

— Da, mi-a răspuns Martin, am vrut să-ți dau ceva care să-ți rămînă totdeauna.

Erau ultimele flori pe care aveam să le primesc vreodată de la Martin.

Cînd a sosit la Memphis, la 28 martie, într-o joi, Martin și-a dat imediat seama că demonstrația nu era bine organizată. Unii participanți purtau pancarte cu inscripția „Black Power". Martin a considerat, însă, că nu avea altceva de făcut decît să se așeze în frunte și să pornească. Nu făcuse decît cîțiva zeci de pași, cînd a auzit un zgomot de sticlă spartă. Din spatele rîndului său se aruncau pietre și sticle. Toată lumea a fost de acord că tulburările nu fuseseră dezlănțuite de demonstranți, ci de bande de tineri care, folosind marșul ca acoperire, au aruncat cu pietre de la ferestre și s-au strecurat în rînduri și apoi în afara lor, pentru a-și ascunde identitatea.

(Va urma)

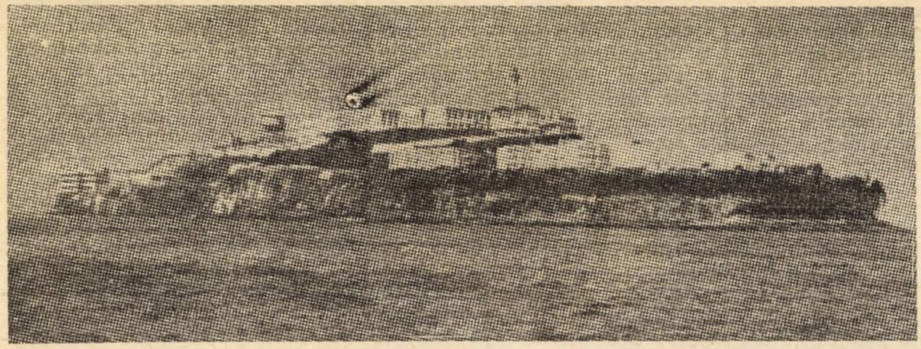

Fortăreaţa Alcatrazului

Cîţiva dintre „cuceritori“ s au fotografiat în a a ce u ei în car a stat odinioară faimosul Al Capone.

Richard Dakes : un indian ca în filmele „Western“, dar veritabil şi vorbind... latineşte.

Asaltul ALCATRAZULUI

Reproducem, după săptămînalul „Paris Match“, reportajul publicistului William de Bazelaire, care relatează un neobişnuit eveniment petrecut luna trecută lîngă San Francisco.

De departe, locul evocă un castel ceţos, al cărui unic locuitor ar fi un Frankenstein malefic. E Alcatrazul, refugiul vîntului şi al pescăruşilor. Dar unicul său locuitor este blajinul John Hart, ultimul gardian al locului. În fiecare dimineaţă, el face o lungă plimbare. Cu o legătură groasă de chei, deschide, una după alta, cele 384 de celule ale penitenciarului, vopsite în verde-pal şi roz-bombon. Toate sînt goale, inclusiv celula nr. 200, care l-a găzduit pe Al Capone. Închisă defintiv la 21 martie 1963, închisoarea Alcatraz este... de vînzare. Preţul : cinci milioane de dolari. Dar nu se prezintă nici un cumpărător, deoarece clădirile sînt mîncate pînă la temelii de aerul coroziv al Pacificului.

Într-o bună zi, la capătul lungii sale plimbări pe drumul care înconjoară zidurile penitenciarului, John Hart a avut cea mai mare surpriză din viaţa lui.

E 10 noiembrie 1969. În golful San Francisco, o sirenă urlă prelung prin ceaţă. Deodată, apare un cabotor. Vasul virează brusc, la vreo 50 de metri de cheiul de debarcare al Alcatrazului, în timp ce, unul după altul, cei 14 pasageri se aruncă în apă, scoţînd vechiul strigăt războinic al indienilor.

Hart e stupefiat. De pe înălţimea unde se află, constată că „indienii“ înoată energic spre el, spre debarcader. Hart nu ştie ce să facă. Nu se poate consulta cu superiorii lui, deoarece cablul telefonic care lega insula de continent fusese secţionat, din greşeală, în 1964, de un cargobot japonez şi de atunci nimeni nu se ostenise să-l repare, din motive de economie. Hart se duce, deci, la soţia lui şi îi spune : „Martha, nu ştiu dacă visez, dar cred că indienii atacă insula“.

Răspunsul doamnei Hart este demn de „pionierii“ veacului trecut : „Dacă sînt indieni, ia-ţi puşca şi du-te să vezi !“.

John Hart coboară în întîmpinarea intruşilor care — surpriză ! — sînt indieni veritabili. Indieni cu pielea bronzată şi ochii oblici. Le clănţăne dinţii de frig, dar rîd. Şeful lor, Richard Dakes, prezintă unicului gardian al Alcatrazului pe tovarăşii săi. Vorbeşte ca un indian din filme, cu deosebirea că întrevederea e amicală. Singura armă a lui Dakes — o pancartă pe care se poate citi : „Puterea Pieilor Roşii“. „Iată, spune el, pe Emiliano, care este apaş ; Cap Mare, care este navajo ; Săgeată Rapidă, care este mohawk ; Ochi de Coiot, care este pueblo ; Cuţit Lung, care este zuni : Falcă de Urs, care este sioux ; Piele de Lezard, care este kopi ; Şobolan de Cîmp, care este seminol ; Deget Tăiat, care este algonquin ; Lup Glumeţ, care este picior negru ; Apă Limpede, care este schohon ; Labă de Corb, care este ute ; Nas Ascuţit, care este cheyen“.

Apoi, observînd un panou pe care scrie : „No Trespassing : U.S. property“ („Intrarea interzisă : Proprietate a statului“), Richard Dakes ordonă solemn : „Să se şteargă aceste cuvinte şi să se înscrie în locul lor : «Indian property»“.

John Hart protestează : „Nu aveţi dreptul, teritoriul aparţine guvernului federal !“.

Dakes răspunde : „Să ştii, faţă palidă, că tocmai deoarece acest teritoriu este proprieate federală şi nu e folosit de şase ani, el ne revine de drept nouă, indienilor. Aceasta, pe baza tratatului semnat la Washington, în 1868, între naţiunea sioux şi un preşedinte oarecare al Statelor Unite. Tratatul prevede că orice teritoriu federal nefolosit de guvernul Statelor Unite revine automat indienilor. Ergo, Alcatrazul ne aparţine“.

Mai tîrziu, interogat de superiorii lui, gardianul John Hart a spus : „Ce era să fac cu indieni care vorbesc latina ?“

În cele din urmă, cei 14 indieni petrec noaptea în celule puse la dispoziţie în mod amabil de Hart. Iar a doua zi, la înapoierea lor la San Francisco, sînt primiţi de o armată de fotografi şi reporteri.

Ironic şi dezinvolt, Richard Dakes propune să răscumpere Alcatrazul pentru 24 dolari, sub formă de bile frumoase de sticlă, postav şi brelocuri. „La urma urmelor, în urmă cu 300 de ani, insula Manhattan a fost cumpărată cu mai puţin de patru dolari“. Şi adaugă cu amărăciune : „Oferta noastră generoasă, 1 dolar şi 24 de cenţi, «per acru» (o jumătate de hectar), este mai mare decît cea pe care albii au făcut-o anul acesta indienilor din California : 40 de cenţi «per acru»“.

Declaraţiile lui Dakes provoacă consternare în Statele Unite. Se descoperă brusc că nu există numai o problemă neagră, ci şi o problemă cu „pieile roşii“. E adevărat că indienii sînt mult mai puţin numeroşi decît negrii : 523 591. Durata medie a vieţii lor este de maximum 44 de ani, în timp ce a omului alb este de 70. Numai 5 000 dintre ei învaţă la şcoală. Majoritatea trăiesc în rezervaţii aride, sterpe, care nu sînt, de fapt, decît ghetouri foarte mari, pe scara continentului american, repartizate indienilor pe baza a 489 de tratate şi 5 000 de legi şi regulamente. În aceste rezervaţii, unde nu se poate practica decît o agricultură primitivă, mizeria este atît de crîncenă încît problema foamei se iveşte în fiecare iarnă. Numai 30 000 de indieni au emigrat la oraşe. În sfîrşit, din cei 100 000 de indieni adulţi capabili de muncă, 50 000 sînt şomeri. Această mizerie fără speranţă a provocat revolta lui Richard Dakes şi a celor 13 tovarăşi ai săi.

Richard Dakes a fost auzit întîi de indieni. Familii întregi au venit din toate părţile la San Francisco, cu trenul, cu automobilul, cu „autostopul“, pe jos. Aşa a fost „invadat“ Alcatrazul.

23 noiembrie 1969 : în bărci, în ambarcaţiuni cu motor, pe plute pneumatice, primul „comando“, format din 100 de indieni cu femei şi copii, debarcă la Alcatraz sub ochii lui John Hart, neputincios şi consternat.

Noaptea, în golful San Francisco, insula Alcatraz strălucea ca o navă în sărbătoare. Erau sutele de focuri de bucurie aprinse de indieni.